



BIBLIOTHECA NATIONALIS HUNGARIAE

# TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELŐ LAP

## 2013

INTÉZMÉNY NEVE: **ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR**

VEZETŐJE: DR. SZEMEREI PÉTER

# TARTALOM

<b>TARTALOM</b> .....	<b>2</b>
<b>VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ</b> .....	<b>5</b>
<b>1. SZERVEZETI KÉRDÉSEK</b> .....	<b>7</b>
1.1 LÉTSZÁM.....	7
1.2 SZERVEZET.....	7
1.3 NAPI MŰKÖDÉSSEL, ÜGYVITELLEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	8
<b>2. AZ INTÉZMÉNY SZÁMÁRA RELEVÁNS CÉLFELADATOKHOZ KAPCSOLÓDÓ PROGRAMOK ÉS FELADATOK</b> .....	<b>9</b>
2.1 AZ EU 2020 STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁT TÁMOGATÓ KULTURÁLIS CÉLOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK MEGJELENÍTÉSE AZ INTÉZMÉNY 2013. ÉVI PROGRAMJAIBAN .....	9
2.1.1 <i>Az egész életen át tartó tanulás támogatása</i> .....	9
2.1.2 <i>A társadalmi felzárkózás elősegítése</i> .....	9
2.1.3 <i>A területi egyenlőtlenségek felszámolása</i> .....	9
2.1.4 <i>A kultúra gazdaságfejlesztési szerepének erősítése</i> .....	10
2.1.5 <i>A kulturális örökség, mint gazdasági és társadalmi erőforrás fenntartható fejlesztése</i> .....	10
2.2 A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZER LÉTEZŐ INTÉZMÉNYI KAPACITÁSAINAK INTEGRÁCIÓJA, SZINERGIKUS MŰKÖDÉSÉNEK KIALAKÍTÁSA ÉS SZAKMAI-MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE .....	10
2.3 INNOVATÍV, INTEGRÁLT KULTURÁLIS FEJLESZTÉSI SZAKPOLITIKAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE.....	10
2.4 A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZER SZEREPÉNEK ERŐSÍTÉSE A HELYI ERŐFORRÁSOKRA ÉPÜLŐ, FENNTARTÓ, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG KIALAKULÁSÁBAN, MEGERŐSÖDÉSÉBEN, A GAZDÁLKODÁSI, VÁLLALKOZÓI KULTÚRA FEJLŐDÉSÉBEN, TÁRSADALMI, KÖZÖSSÉGI FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSÉBEN.....	11
<b>3. SZAKMAI MŰKÖDÉS</b> .....	<b>11</b>
3.1 ÜZEMSZERŰ MŰKÖDÉS .....	11
3.1.1 <i>Állományépítés, gyűjteményfejlesztés</i> .....	11
3.1.1.1 Gyűjtőköri szabályzat, dokumentumtipológiai fogalomtár .....	11
3.1.1.2 Kötelezpéldányok és kiadvány-azonosító számok kezelése .....	11
3.1.1.2.1 <i>Kötelezpéldány Szolgálat</i> .....	11
3.1.1.2.2 <i>Magyar ISBN és ISMN Iroda</i> .....	14
3.1.1.2.3 <i>Magyar ISSN Nemzeti Központ</i> .....	16
3.1.1.3 Állománygyarapítás, gyűjteményszervezés .....	17
3.1.1.3.1 <i>Gyarapítás – Törzsgyűjtemény</i> .....	17
3.1.1.3.2 <i>Gyarapítás – Különgyűjtemények</i> .....	20
3.1.1.3.3 <i>Állomány-nyilvántartás – Törzsgyűjtemény</i> .....	22
3.1.1.3.4 <i>Állomány-nyilvántartás – Olvasótermi gyűjtemény</i> .....	22
3.1.2 <i>Raktári tevékenység</i> .....	22
3.1.2.1 <i>Raktári tevékenység – Törzsgyűjtemény</i> .....	23
3.1.2.2 <i>Raktári tevékenység – Különgyűjtemény</i> .....	26
3.1.3 <i>Állományvédelmi tevékenység</i> .....	27
3.1.4 <i>Tájékoztató szolgálat, tájékoztató eszközök</i> .....	32
3.1.4.1 <i>Tájékoztató</i> .....	32
3.1.4.2 <i>Olvasó- és ügyfélszolgálat</i> .....	36
3.1.5 <i>A könyvtárhasználók magas színvonalú kiszolgálása (IKR, infrastruktúra)</i> .....	39
3.1.5.1 <i>Integrált könyvtári rendszer (IKR)</i> .....	39
3.1.5.2 <i>Az informatikai infrastruktúra fejlesztésének feladatai</i> .....	40
3.1.5.3 <i>Alkalmazásfejlesztés</i> .....	41
3.2 HOZZÁFÉRÉS .....	43
3.2.1 <i>Beiratkozott olvasók, könyvtárhasználók száma</i> .....	43

3.2.2	<i>A gyűjtemények digitalizálása</i> .....	43
3.2.2.1	Optimális működési feltételek kialakítása .....	43
3.2.2.2	Állományvédelmi digitalizálás.....	43
3.2.3	<i>Internetes hozzáférhetőség teljesülése</i> .....	45
3.2.3.1	Műszaki feltételek teljesítése .....	45
3.2.3.2	OSZK-s adatbázisok, archívumok, információk az interneten .....	46
3.2.4	<i>Állományfeltárás</i> .....	46
3.2.4.1	A Törzsgyűjteménybe kerülő dokumentumok feldolgozása .....	46
3.2.4.1.1	<i>Kurrens feldolgozás</i> .....	47
3.2.4.1.2	<i>Retrospektív feldolgozás</i> .....	48
3.2.4.1.3	<i>Analitikus feldolgozás</i> .....	49
3.2.4.2	Különgyűjteményi dokumentumok feldolgozása .....	50
3.2.4.2.1	<i>Feldolgozás a zirci Reguly Antal Műemlékkönyvtárban</i> .....	57
3.2.4.3	Magyar Nemzeti Bibliográfia .....	57
3.2.4.3.1	<i>Kurrens nemzeti bibliográfia</i> .....	58
3.2.4.3.2	<i>Retrospektív nemzeti bibliográfia</i> .....	58
3.2.4.3.3	<i>Bibliográfiai kutatások</i> .....	59
3.2.4.3.4	<i>Nemzeti bibliográfiai gyűjtemény a NEKTÁR adatbázisban</i> .....	61
3.2.4.3.5	<i>A Magyar Nemzeti Bibliográfia honlapja</i> .....	61
3.2.4.3.6	<i>Tudományos igényű állományfeltárás, intézményközi alapkutatások végzése</i> .....	62
3.3	<b>KUTATÁSSZERVEZÉS</b> .....	63
3.3.1	<i>Kutatásokkal és kutatónapokkal kapcsolatos feladatok, adminisztráció</i> .....	64
3.4	<b>KOMMUNIKÁCIÓS ÉS MARKETING TEVÉKENYSÉG</b> .....	65
3.4.1	<i>Arculat</i> .....	65
3.4.2	<i>Rendezvényszervezés, közönségkapcsolat</i> .....	66
3.4.3	<i>Együttműködések</i> .....	70
3.4.4	<i>Intézményi tudományos kapcsolatok</i> .....	72
3.4.5	<i>Konferencia- és kiállításrendezés</i> .....	78
3.4.5.1	<i>Rendezvényekhez kapcsolódó feladatok</i> .....	78
3.4.5.2	<i>Kiemelt rendezvények</i> .....	79
3.4.5.3	<i>Kiemelt kiállítások</i> .....	84
3.4.5.4	<i>Korábbi kiállításaink más helyszíneken való bemutatás</i> .....	86
3.4.6	<i>Kiadványok, tudományos közlemények</i> .....	86
3.5	<b>NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, SZERVEZETI TAGSÁGOK</b> .....	89
<b>4.</b>	<b>ALAPÍTÓ OKIRATBAN MEGFOGALMAZOTT ORSZÁGOS FELADAT TELJESÍTÉSE</b> .....	<b>90</b>
4.1	<b>AZ OSZK DIGITÁLIS KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉGE ÉS SZOLGÁLTATÁSAI</b> .....	90
4.1.1	<i>Intézményi honlap</i> .....	90
4.1.2	<i>Tematikus honlapok, multimédiás fejlesztések</i> .....	91
4.1.3	<i>Web 2.0</i> .....	92
4.1.4	<i>Intranet</i> .....	92
4.1.5	<i>Digitális gyűjtemények</i> .....	92
4.1.5.1	<i>OSZK Digitális Könyvtár (OSZKDK)</i> .....	93
4.1.5.2	<i>A Magyar Digitális Képkönyvtár (MDK) továbbfejlesztése, bővítése</i> .....	93
4.1.5.3	<i>Gyászjelentés szolgáltatás</i> .....	93
4.1.5.4	<i>Az Elektronikus Periodika Archívum (EPA) fejlesztése</i> .....	94
4.1.5.5	<i>A Digitális Képarchívum (DKA) fejlesztése</i> .....	94
4.1.5.6	<i>A Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) fejlesztése</i> .....	94
4.2	<b>MOKKA ADATBÁZIS MŰKÖDTETÉSE</b> .....	95
4.2.1	<i>A MOKKA közös katalógus fejlesztése, köztaurusz rendszer fejlesztése</i> .....	96
4.2.2	<i>Dokumentumellátás - országos lelőhely-nyilvántartások gondozása, könyvtárközi kölcsönzés</i> .....	97
4.2.2.1	<i>Muzeális könyvtári dokumentumok nyilvántartása</i> .....	99
4.3	<b>MOKKA – ODR EGYÜTTMŰKÖDÉS</b> .....	99
4.4	<b>A KÖNYVTÁRI INTÉZET FELADATAI</b> .....	100
4.4.1	<i>Kutatói és Szervezetfejlesztési Osztály</i> .....	103
4.4.2	<i>Oktatói és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály</i> .....	110
4.4.3	<i>Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár</i> .....	117
<b>5.</b>	<b>2013-BAN KIEMELTEN KEZELT FELADATOK</b> .....	<b>124</b>
5.1	<b>ELEKTRONIKUS KÖTELESPÉLDÁNYOK KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK</b> .....	124
5.1.1	<i>Fizikai hordozón megjelent elektronikus kötelezpéldányok</i> .....	124
5.1.2	<i>Online elektronikus kötelezpéldányok</i> .....	125
5.2	<b>A KÖNYVTÁRI INTÉZET RÉSZVÉTELE A KÖNYVTÁRI STRATÉGIA ELKÉSZÍTÉSÉBEN</b> .....	125

<b>6. PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG (HAZAI ÉS UNIÓS FORRÁSÚ) ÉS FEJLESZTÉSI TERVEK 2013-BAN .....</b>	<b>126</b>
6.1 PÁLYÁZATI TERVEK .....	129
<b>7. INTÉZMÉNYI TEREK / ÉPÜLETEK INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEI 2013-BAN.....</b>	<b>131</b>

## VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

---

A 2013-as év több szempontból is komoly kihívások elé állította az Országos Széchényi Könyvtárat (OSZK). Az OSZK feladatainak ellátása, a mindennapi működés biztosítása egyre több áldozatkészséget kíván a dolgozóktól és a vezetőktől egyaránt.

Mindez három alapvető okra vezethető vissza: a költségvetési források szűkösségére, az épület egyre gyorsabban romló műszaki állapotára, és a létszámhiányra.

A jelenleg mintegy 1,5 milliárdos éves költségvetésünk alacsony volta megmutatkozik az üzemeltetésben, a karbantartásban és a szakmai munka feltételeiben egyaránt.

A könyvtár év végi üzemeltetési költségeihez 2013-ban fenntartónk, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) többletforrást biztosított, amiből meg tudtuk oldani a könyvtár zökkenőmentes év végi üzemeltetést.

Egyre nagyobb problémát jelent az épület állagának romlása, amellyel a karbantartás források hiányában nem tud lépést tartani. Az elavult, 35-40 éves infrastruktúra miatt 2013-ban már heti gyakorisággal fordultak elő a csőtörések, többször volt a teljes épületet érintő áramkimaradás, a szerver hibák ill. leállások pedig már komolyan felvetik az egyes szolgáltatások kimaradását, sőt adatvesztések lehetőségét. Összességében tehát a rendszeresen fellépő műszaki hibák már veszélyeztetik az OSZK alapfeladatainak ellátását is.

Belső és külső raktáraink gyakorlatilag megteltek, már csak hatalmas munka árán lehet ezekben valamennyi szabad polcot teremteni. 2002-ben épült csillaghegyi raktárunk (CS36) státusza pedig egy peres eljárás miatt bizonytalan.

Az alacsony létszámkeret (416 fő) szinte minden működési területen érezteti hatását, a kollégák sokszor túlmunkával igyekeznek ezt megoldani, de bizonyos esetekben az ellátandó feladatokat nem, vagy csak részben tudjuk teljesíteni.

Mindezek alapján megállapítható, hogy már 2014-ben feltétlenül szükség van az OSZK költségvetési forrásainak növelésére, kiemelten a dologi kiadások területén. Ennek a problémának a megoldásához kérjük a minisztérium és az OKK segítségét.

A fent említett nehézségek ellenére azonban az OSZK 2013-ban több területen is *említésre méltó eredményeket* ért el. Ezek közül szeretnék néhányat itt az összefoglalóban is megemlíteni.

A 2013-as év legfontosabb fejleményét az ELDORADO projektünkben való előrehaladásunk jelenti. Ősszel sikeresen lezárult az ELEktronikus Dokumentumküldés Országos Rendszere, Adatbázisa és DOKumentumtára létrehozására kiírt nyílt közbeszerzési eljárás, így – október 17-én – sor kerülhetett a nyertes céggel való szerződéskötésre. A komplex szolgáltatási rendszer kialakítása reményeink szerint lehetőséget biztosít majd arra, hogy a szerzői jogi védelem alól kikerült dokumentumok mellett a szerzői joggal védett dokumentumok legális szolgáltatása is megvalósulhasson, ezáltal kiépüljön az elektronikus dokumentumküldés országos rendszere. A projekt egyik fontos hozadéka a szolgáltatás megvalósítása körül körvo-

nalazódó, példa nélküli együttműködés, amely a könyvtári rendszer tagjain kívül kiterjed a versenyszféra érintett szereplőire.

Az, hogy az OSZK a jövőben is különös hangsúlyt kíván fektetni az együttműködésekre, abban is megmutatkozik, hogy az év végén több olyan jelentős partnerintézménnyel is felvettük a kapcsolatot, amellyel az előző években megszakadt a kooperáció. A hazai partnerek mellett a külföldi könyvtárakkal is jó kapcsolatra törekszünk, ezt példázza többek között a novemberben megrendezésre került „Accessing Digital Content: Mass Digitisation, E-Legal Deposit, Copyright Matters – Experiences in National Libraries” című konferencia, amely a visegrádi országok szakemberei közötti tapasztalat- és eszmecserét szolgálta a tömeges digitalizálás és szerzői jog összefüggéseit járva körül. Ebbe a körbe tartoznak a cseh és a szlovák nemzeti könyvtárakban folytatott vezetői szintű szakmai konzultációk.

Az OSZK igyekszik erősíteni kapcsolatát az államigazgatás és a közigazgatás szereplőivel, illetve azok háttérintézményeivel is. Ennek keretében a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumhoz (NFM) tartozó Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézettel (NIIF) tovább építettük hagyományosan jó együttműködésünket a tárolási kapacitásbővítés, a webaratás és a hálózati sávszélesség növelés területén. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériummal (KIM) pedig a szabad szoftverek felhasználása kapcsán értünk el eredményeket. A XI. kerületi önkormányzattal példaértékű együttműködési megállapodás megkötése van folyamatban, amelyhez hasonló reményeink szerint más önkormányzatokkal és nagyobb szervezetekkel is módunkban áll megkötni.

Mindezekon felül a könyvtárügyet érintő jogszabályok előkészítéséhez szükséges felmérések, döntés-előkészítő anyagok elkészítésével és a jogszabályok szakmai véleményezésével támogatjuk az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) Közgyűjteményi Főosztályának munkáját.

# 1. SZERVEZETI KÉRDÉSEK

## 1.1 LÉTSZÁM

	2012. tény	2013. terv	2013. tény
Engedélyezett összlétszám (fő, töredék is lehet)	416	423	416
Ebből magasabb vezető vagy vezető (fő, töredék is lehet)	53	53	49
Ebből szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	339	339	342
Ebből nem szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	77	84	74

A 2013. évben nagy gondot okozott a könyvtár működésében a közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. (XII.29.) Korm. határozat, amely alapján **a 62. életévüket betöltött munkavállalók munkaviszonyát meg kellett szüntetnünk**. Ez alól csak néhány, **akadémiai doktori fokozattal rendelkező munkatársunk** kaphatott felmentést, mivel az ő kiválásukkal alaptevékenységünkbe tartozó feladatot kellett volna feladnunk. A nyugdíjba küldött kollégák álláshelyét a rendelet értelmében nem lehetett betölteni, így bizonyos tevékenységeket át kellett szervezni, és az aktív munkatársak leterheltsége nőtt. A kötelező nyugdíjazás során 2013-ban csak 2 munkatárs álláshelye szűnt meg, a többiek felmentési ideje 2014-ben telik le, tehát a nyugdíjazás során elszenvedett létszámcsökkenés inkább a 2014-es létszámban fog tükröződni.

## 1.2 SZERVEZET

A könyvtár életében 2013. szeptember 28-tól kezdve változás állt be: az EMMI visszavonta dr. Sajó Andrea főigazgatói megbízását, és dr. Szemerei Péter általános főigazgatóhelyettest bízta meg a főigazgatói teendők ellátásával.

Az emberi erőforrások miniszterének feladatkörét érintő ágazati honvédelmi feladatokról szóló 66/2013. (IX. 23.) EMMI rendelet alapján az OSZK újabb feladatokat kapott, amelyeket – a 2012-2013-ban végbement feladatbővüléssel (56-os Intézet és Oral History Archívum, Projekt Iroda) együtt – be kell építeni a felülvizsgálat alatt álló Szervezeti és Működési Szabályzatba. Ez a munka folyamatban van.

Az EMMI kezdeményezésére újra felállított Országos Könyvtári Kuratórium segítségével készítettük el az OSZK **2014–2018-ig tartó stratégiai tervét**.

Az intézmény által működtetett **zirci műemlékkönyvtár** az OSZK 2013. június 14-én aláírásra került módosított alapító okiratába az Országos Széchényi Könyvtár Ciszterci Műemlékkönyvtár néven került bevezetésre, melyről intézményünk értesítette a műemlékkönyvtárat.

### **1.3 NAPI MŰKÖDÉSSSEL, ÜGYVITELLEL KAPCSOLATOS FELADATOK**

1. Az OSZK **Külföldi kiküldetési szabályzatának** aktualizálása.
2. Az intézmény éves utazási tervében jóváhagyott, valamint a rendezvényekhez, konferenciákhoz kapcsolódó **utak, szállások szervezése**.

*Az intézményből 2013. év folyamán 28 külföldi szakmai útra 20 munkatárs utazott. Az NKKO közreműködött az utazások, szállások megszervezése, az adminisztráció elvégzésében és az utazási jelentések összegyűjtésében. Az átgondolt szerzés és dokumentálás érdekében aktualizáltuk a Külföldi kiküldetési szabályzatot.*

*Az utazás-és szállásszervezés szempontjából is 2013 kiemelkedő eseménye volt a „A kulturális transzfer lehetőségei – örmények Közép-és Kelet-Európában” című két napos konferencia, valamint „A digitális tartalmak hozzáférhetővé tétele: tömegdigitalizálás, e-kötelespéldány, szerzői jog. Nemzeti gyűjteményi tapasztalatok” című szintén két napos V4 kollokvium lebonyolítása.*

3. **Iktatórendszer átalakítása** a szervezeti struktúrának megfelelően.

*Az elavult iktatási rendszer cseréjére forráshiány miatt nem került sor. Az Iratkezelési szabályzat módosítása, az iktatási rendszer és a szervezeti struktúra követelményeit figyelembe véve, folyamatban van.*

4. **Áttérés új pénzügyi rendszerre.**

*2013-ban a könyvtár a Forrás program helyett áttért a Saldo integrált számviteli információs rendszerének alkalmazására. Az áttérés zökkenőmentes volt. A Saldo Pénzügyi Zrt-vel való munkakapcsolatunk problémamentes. Az áttérés során jelentkező kisebb fennakadásokat a munka nagyságrendje indokolta. 2013 decemberében előre nem tervezhető rendkívüli feladatot jelentett az új számviteli jogszabályok megjelenésével összefüggő egyeztetés. Ez 2015-ben folytatódott.*

5. A biztonsági **kamerarendszer** bővítése.

*A biztonsági kamerarendszer bővítése megtörtént, két új kamerát és a vezérlőt beillesztünk a rendszerbe.*



## **2. AZ INTÉZMÉNY SZÁMÁRA RELEVÁNS CÉLFELADATOKHOZ KAPCSOLÓDÓ PROGRAMOK ÉS FELADATOK**

---

### **2.1 AZ EU 2020 STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁT TÁMOGATÓ KULTURÁLIS CÉLOK ÉS TEVÉKENYSÉGEK MEGJELÉNÍTÉSE AZ INTÉZMÉNY 2013. ÉVI PROGRAMJAIBAN**

#### **2.1.1 Az egész életen át tartó tanulás támogatása**

Az egész életen át tartó tanulást támogatja gyűjteményünk szolgáltatása, hozzáféréseinek biztosítása, különösen az egyetemi oktatás szereplői és a kutatók számára. Az alapgyűjteményünk korlátozások nélkül szolgáltatható része minden beiratkozott olvasó számára hozzáférhető. Mivel ez a legteljesebb gyűjtemény az országban, így összetételénél fogva széles rétegek informálódási, tanulási, művelődési igényeit képes kiszolgálni. Lehetőséget biztosítunk az elmélyült kutatásra, a helyben olvasásra. Katalógusunk távolról, online is elérhető, valamint digitális gyűjteményeket építünk a használói igények mentén. Az állományt magas színvonalon tárjuk fel, többszintű visszakeresési lehetőséget biztosítva.

#### **2.1.2 A társadalmi felzárkózás elősegítése**

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a hátrányos helyzetű olvasók számára is megkönnyítsük a gyűjteményhez való hozzáférést. Fejlesztjük elektronikus szolgáltatásainkat, hogy azok számára is egyre több dokumentum váljon elérhetővé, akik nehezebben közelítik meg a könyvtárat, vagy valamilyen fogyatékkal élnek (vakok és gyengénlátók, siketek, mozgáskorlátozottak).

Módszertani tevékenységünk keretében és a könyvtárosok továbbképzésén belül is foglalkozunk a felhasználók kezelésével és képzésével, ezen keresztül is lehetővé tesszük, hogy a könyvtárosok felkészülten foglalkozzanak az olvasók társadalmi felzárkóztatásával, a digitális írástudás elterjesztésével (biblioterápia, könyvtárpedagógia stb.).

#### **2.1.3 A területi egyenlőtlenségek felszámolása**

Országos szolgáltatások fejlesztésével és működtetésével költséghatékonyan segítjük a könyvtárak munkáját és tesszük országszerte elérhetővé a könyvtári katalógusokat, a dokumentum-ellátó szolgáltatásokat. Területi korlátozás nélkül tesszük hozzáférhetővé az információszolgáltatásainkat és a nem jogvédett digitális tartalmakat. Tematikus webszolgáltatásaink is bárki számára elérhetőek az ország minden részéből, vagy akár külföldről is.

Az ELDORADO- projekt célja, hogy lehetőséget biztosítson a könyvtári dokumentumállomány távoli eléréséhez, a digitális formában meglévő anyagok kölcsönzéséhez, függetlenül tértől és időtől. Ezzel lehetővé válik a tudás megosztása, az ehhez kapcsolódó területi egyenlőtlenségek felszámolása.

#### **2.1.4 A kultúra gazdaságfejlesztési szerepének erősítése**

Az OSZK, mint a magyar kulturális javak őrzője, képes a hiteles tartalomszolgáltatás biztosítására. Széles körű gyűjteményünk, szolgáltatásaink és az ezekre épülő rendezvényeink hatékonyan segítik a kultúra terjesztését, a szakmai tudásbázis növelését és a személyes fejlődést. Ezen keresztül elősegítjük a munkaerőpiacra való bekerülést és a szakmai műveltség, tájékozottság növelését. Elősegítjük a digitális tartalmak kreatív újrahasznosítását.

#### **2.1.5 A kulturális örökség, mint gazdasági és társadalmi erőforrás fenntartható fejlesztése**

A kultúra terjesztése a nemzeti könyvtár alapvető küldetése, amely mind a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, mind a személyes fejlődéshez és ezen keresztül az átlagos műveltségi szint emeléséhez vezet. A műveltebb, képzettebb társadalom befogadóbb, hatékonyabb, eredményesebb lehet, ezen keresztül a gazdasági fejlődés felgyorsítását is katalizálja.

A kulturális javak vonzó idegenforgalmi szerepe is tagadhatatlan, ezért határozott célunk, intézményünket még vonzóbbá tegyük, mind a belföldi, mind a külföldi látogatók számára.

## **2.2 A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZER LÉTEZŐ INTÉZMÉNYI KAPACITÁSAINAK INTEGRÁCIÓJA, SZINERGIKUS MŰKÖDÉSÉNEK KIALAKÍTÁSA ÉS SZAKMAI-MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE**

Mind az OSZK, mind a Könyvtári Intézet munkatársai vezető szerepet töltenek be a könyvtári rendszerek fejlesztésében, a szolgáltatások bővítésében és korszerűsítésében, valamint módszertani szolgáltatásokat nyújtanak a könyvtári rendszer tagjainak. (Képzés, statisztika, országos szakmai rendezvények, együttműködés a szakmai szervezetekkel, a többi közgyűjteménnyel, a közművelődés intézményeivel.) Az OSZK „zászlóshajóként” szervezi a hungarica kutatást, valamint koordinálja az intézmények közötti szakmai kapcsolatokat.

## **2.3 INNOVATÍV, INTEGRÁLT KULTURÁLIS FEJLESZTÉSI SZAKPOLITIKAI PROGRAM ELKÉSZÍTÉSE**

A Könyvtári Intézet munkatársai részt vesznek az országos könyvtári fejlesztési stratégia kialakításában, előkészítésében. Felmérések, helyzetjelentések, kutatások révén segítik az eredmények értékelését, az új szolgáltatások kialakításának előkészítését, az olvasói igények

felmérését, az innovatív fejlesztési lehetőségek megismerését, elterjesztését stb. (szakmai napok, konferenciák, műhelytalálkozók stb.).

## 2.4 A KULTURÁLIS INTÉZMÉNYRENDSZER SZEREPÉNEK ERŐSÍTÉSE A HELYI ERŐFORRÁSOKRA ÉPÜLŐ, FENNTARTÓ, FENNTARTHATÓ GAZDASÁG KIALAKULÁSÁBAN, MEGERŐSÖDÉSÉBEN, A GAZDÁLKODÁSI, VÁLLALKOZÓI KULTÚRA FEJLŐDÉSÉBEN, TÁRSADALMI, KÖZÖSSÉGI FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSÉBEN

Néhány éve a nemzeti könyvtár olyan kulturális szolgáltatásokat nyújt, elsősorban a Budapesten élők számára, amelyeket eddig nélkülözni voltak kénytelenek. Gondolunk itt elsősorban Könyvtárlat rendezvényeire, amelyen havonta több száz látogató vesz részt, valamint az interaktív szemlélettel szervezett kiállításainkra. Programjaink nyomán a magyar kultúra olyan rejtett kincsei kerülnek előtérbe, amelyek alkalmasak a közösségi kapcsolatok kiépítésére, elmélyítésére, miközben a bennünket felkeresők különféle ismeretekkel is gazdagodnak.

# 3. SZAKMAI MŰKÖDÉS

## 3.1 ÜZEMSZERŰ MŰKÖDÉS

### 3.1.1 Állományépítés, gyűjteményfejlesztés

#### 3.1.1.1 Gyűjtőköri szabályzat, dokumentumtipológiai fogalomtár

Az elkészült Gyűjtőköri Szabályzathoz hozzátartozik egy részletes, (hierarchikusan felépülő) **tipológiai fogalomtár**, amely útmutatóként szolgál a tipológiai kérdések tisztázásában, ezáltal **segítve mind a gyarapítást, mind a feldolgozást**. A fogalomtár az igazgatóságok hatékony együttműködésével épül, tartalma folyamatosan bővül, aktualizálódik.

*A feladat ellátása folyamatos.*

#### 3.1.1.2 Kötelezpéldányok és kiadvány-azonosító számok kezelése

##### 3.1.1.2.1 Kötelezpéldány Szolgálat

#### **Kiemelt feladatok:**

1. A várhatóan 2013-ban elfogadásra kerülő **új kötelezpéldány rendelethez kapcsolódó tájékoztató anyagok elkészítése** elektronikus formában (webes felület, e-mail).

*A rendelettervezetről megindult a társadalmi egyeztetés. Az új kötelempéldány-rendelet még nem lépett hatályba.*

**Amennyiben 2013-ban pályázati forrásból megvalósul az integrált könyvtári rendszer cseréje:**

2. A főanyag soron indított **kötelempéldányok kézi naplózásának kiváltása gépi adatbázissal**, az ISBN-adatbázis fejlesztésének újragondolásával, az új nyilvántartási elemek beépítésével.
3. A beérkező **hat kötelempéldány példányadatainak rögzítése** az integrált könyvtári rendszerben.

*Az integrált könyvtári rendszer cseréje forráshiány miatt nem történt meg, a tervezett feladatok újragondolása szükséges.*

### **Állandó feladatok:**

1. A **beszolgáltatott kötelempéldányok átvétele, feldolgozása, nyilvántartása és elosztása** a kötelempéldányra jogosult könyvtárak között; a könyvsoron indított művek (könyv, hangoskönyv, DVD-ROM, CD-ROM stb.) elosztásának rögzítése az integrált könyvtári rendszerben (jelenleg: Amicus, Köteles (B13-as) nézet).

*A feldolgozás folyamatos volt. A nyomtatott könyvek, a kották, a térképek és az aprónyomatványok száma az előirányzott adatoknak megfelelően csökkent. A hangoskönyvek, CD-ROM-ok, DVD-ROM-ok DVD filmek, plakátok, a csoportos feldolgozási soron indított tankönyvek és az időszaki kiadványok mennyisége megközelítőleg megegyezett a korábbi év adataival. A hazai nyomdáknál - bér munkában készülő - külföldi kiadású könyvek száma emelkedett a 2012. évi adatokhoz képest. A kiadókkal kialakított jó munkakapcsolatnak köszönhetően egyre több online kiadványt szolgáltatnak be a kiadók annak ellenére, hogy a hatályos kormányrendelet nem rendelkezik egyértelműen erről a kiadványtípusról.*

2. A kiadókkal, nyomdákkal, és szerkesztőségekkel való **folyamatos kapcsolattartás** az általuk beküldött kimutatások, pályázati igazolások és a reklamációk alapján.

*A közepes és kisebb hagyományos sokszorosító üzemek egy része lassan eltűnik a nyomdai piacról. Gyakorlatban tapasztaljuk, hogy a nyomdából kikerülő kiadványok minősége folyamatosan romlik. Egyre több a reklamációnk hibás kiadványok miatt. Sorra alakulnak a digitális nyomdák, amelyek egy része a kiadókra bízta a kötelempéldányok rendezését. A kiadókkal folyamatos a kapcsolattartás az ISBN, ISSN és ISMN azonosítók kiutalása, a pályázati igazolások kiadása és a reklamációk ügyintézése révén.*

3. A **be nem szolgáltatott kötelempéldányok reklamálása** az ISBN program, a pályázati nyilvántartások, az „Új Könyvek”, a kiadói katalógusok, ill. prospektusok, a kiadói és nyomdai kimutatások, a sorozati- és folyóirat-nyilvántartások (kardex), az integrált rendszer (Amicus), a társosztályok (Olvasószolgálati Osztály, Tájékoztató Osztály, Gyarapítási Osztály és a Különgyűjteményi Osztályok) információi és egyéb internetes források alapján.

*Az elmúlt két évben, feladat-átcsoportosítással folyamatosan növeltük a reklamációval foglalkozó munkatársak számát. Kiemelten foglalkoztunk a könyvhiányok bekérésével, amelynek eredményeként 2013-ban 3063 mű, összesen 15625 db könyv érkezett be reklamációinkra*

*kötelezpéldányként. 2009 óta a megjelenő nyomtatott kiadványok száma, s így a beküldött dokumentumok száma folyamatosan csökkent, de nőtt a reklamációra érkezett kiadványok aránya. 2013-ban a kötelezpéldányként érkezett könyvek több mint egyötöde (21,5 %-a) bekéréseink alapján került be állományunkba. A reklamáló tevékenységet nehezíti, hogy egyre több kiadvány készül külföldön, továbbá a digitális nyomdatechnikának köszönhetően megnőtt az 50 példánynál kevesebb példányban megjelenő kiadványok száma, illetve egyre több „tiszavirág” életű kiadó jelenik meg a piacon.*

4. Az **országos könyvstatistikai adatfelvétel** elvégzése a KSH számára (a kötelezpéldányként beérkezett könyv, tankönyv, jegyzet, kotta, kartográfiai dokumentumok, CD-ROM, DVD-ROM, DVD, zenei CD dokumentumok alapján).

*A statisztikai adatfelvétel folyamatos. Egyeztetések történtek a KSH-val arra vonatkozóan, hogy amennyiben informatikai fejlesztésekre kerül sor bármelyik félnél (pl. új integrált rendszer, új adatfeldolgozó program), mindkét fél figyelembe veszi ezt a feladatkört is.*

5. A Nemzeti Kulturális Alapprogram, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, a Magyar Könyv-alapítvány és egyéb intézmények pályázataihoz igazolást kérő kiadók, magánszemélyek kiadásában megjelent dokumentumok behasonlítása, és a hiányzó művek bekérése, **pályázati igazolások** kiállítása.

*A kiadott pályázati igazolások száma megduplázódott a tavalyi évhez képest. Ennek oka, hogy egyre több kiadó, intézmény szeretne pályázati forrásokhoz jutni. (Idén voltak olyan nagyobb kiadók, amelyek korábban soha nem pályáztak.) Nagy valószínűséggel sem a pályázató intézmények, sem a kiírt pályázatok száma nem emelkedett, csak a pályázók száma növekedett.*

*Az állandó feladatokat az osztály munkatársai folyamatosan ellátták. A beérkezett kötelezpéldányokra vonatkozó adatokat a tervszámokat követő statisztikai táblázatokban tüntettük fel.*

*Ki kell emelni, hogy az utóbbi években folyamatosan nőtt a hivatalos szervek (Nemzeti Adó- és Vámhivata (NAV), rendőrség, bíróság, Média Hatóság stb.) részéről történő megkeresések száma. Általában a beküldött kötelezpéldányok alapján kértek tájékoztatást, vagy egy konkrét dokumentumra volt szükségük folyamatban lévő eljárásaikhoz. Ezeknek az ügyeknek a rendezése is jelentős időt igényelt az osztály mindennapi feladatai mellett.*

**Az állandó feladatokhoz kapcsolódó tervszámok:**

Kötelezpéldányok fogadása Dokumentum típus szerinti tervszámok	Terv (mű)	Terv (példány)	Tény (mű)	Tény (példány)
Könyv soron indított kötelezpéldány	13.000	65.000	14.300	80.467
Időszaki (kurrens egység)	45.000	270.000	49.634	297.804
Csoportos anyag (tankönyv, jegyzet stb.)	3.000	18.000	4.245	23.706
Zenemű, kotta	250	1.500	205	869
Kartográfiai dokumentum	250	1.500	307	1837
Műszaki apró	3.000	18.000	2.502	15.124
Plakát	200	600	413	2.418
Külföldi könyvek	1.000	3.000	1.620	5.523
Zenei CD	150	450	188	492
DVD	400	400	482	501
BRD	50	50	96	96
Összesen	66.300	378.500	73.994	428.837

*3.1.1.2.2 Magyar ISBN és ISMN Iroda***Állandó feladatok:**

1. Kiadók írásbeli kérése alapján **ISBN és ISMN számok előzetes kiutalása** a megjelenés előtt álló dokumentumokra (könyv, tankönyv, térkép, monografikus CD-ROM, egyéb elektronikus kiadvány, kotta stb.).
2. **Kiadói nyilvántartás vezetése** (kiadói adatok felvétele, egyéni azonosítók kiutalása, kezelése stb.).
3. ISBN és ISMN **számfelhasználás ellenőrzése** a beérkezett dokumentumok alapján.
4. Részvétel az **OSZK Digitális Könyvtár (DK)** munkájában: a kiadói regisztrációk ellenőrzése, a kiadók tájékoztatása; a DK-ban érkezett, ISBN-es vagy ISMN-es dokumentumok feldolgozása.

*Az állandó feladatokat az osztály munkatársai folyamatosan ellátták. Az ISBN és ISMN feldolgozásra vonatkozó adatokat a tervszámokat követő statisztikai táblázatokban tüntettük fel.*

*Kiemelendő, hogy idén kb. 8000-rel több ISBN azonosítót utaltak ki a kollégák monografikus kiadványokra (könyv, tankönyv, hangoskönyv, e-könyv, CD-ROM, DVD-ROM, térkép), mint tavaly, illetve közel 3000-rel több ISBN azonosító felhasználást ellenőriztek a beérkezett kötelezpéldányok alapján. Ez a megugrás leginkább az online könyvek piaci térhódításának köszönhető, illetve annak, hogy egy konkrét mű esetében minden elektronikus formátumra (e-pub, pdf stb.) külön ISBN azonosítót kell utalnunk.*

*A statisztikai adatok is alátámasztják, hogy humánerőforrás-bővítésre lesz szükség ezen a területen.*

#### **5. Kapcsolattartás az ISBN és ISMN nemzetközi ügynökségekkel.**

*A kapcsolattartás folyamatos.*

##### ISBN

*2013. szeptemberétől az osztályvezető-helyettes vette át az ISBN nemzetközi kapcsolattartói feladatkört. Az ISBN Nemzetközi Központnak (International ISBN Agency) új adatbázisa és weboldala készül, amelyek elindítására várhatóan 2014. első negyedévében kerül sor. A jelenlegi honlaphoz hasonlóan az új weboldal is angolul, franciául és spanyolul olvasható majd. 2013. október végén megalakult az ISBN szabvány revízióját végző munkacsoport, amelynek munkájában a nemzeti központok tagjai mellett részt vesznek kollégák a GS1 részéről is. Az ISBN szabvány revíziójával párhuzamosan foglalkoznak a jelenleg hatályos ISBN kézikönyv (Users' Manual) további bővítésével, kiegészítésével is.*

*A nemzetközi központ honlapjára felkerült a magyar ISBN kézikönyv 5. átdolgozott kiadása is. (<http://www.isbn-international.org/pages/media/Usermanuals/Hungarian%20Manual.pdf>) 2014-ben a PIID rekordok (Publishers International ISBN Directory) szolgáltatásában változások várhatók. A nemzeti ügynökségek által továbbított rekordok közvetlenül feldolgozásra kerülnek. A nemzetközi központ rendszerével való kompatibilitáshoz szükséges a rekordok egyes elemeinek átalakítása. A részletekről a nemzetközi központ 2014-ben nyújt tájékoztatást.*

##### ISMN

*A nemzetközi iroda (Internatonal ISMN Agency) éves feladataiból kiemelendő az NNND projekt, mely 2014-re is áthúzódik. A zeneművek piaca a digitális tartalom tekintetében bővül, és a kották terén új technikai újítások zajlanak. A zenei kiadói ágazatnak szüksége van egy erős koncepcióra, hogy irányítani tudják a digitális jövőjüket, ill. hogy optimálisan fel tudják használni a felmerülő lehetőségeket. Az a cél, hogy az értéklánc minden résztvevője aktív lehessen a digitális területen, ezáltal megteremtsék az optimális piacot a digitális termékek számára. Az NNND projekt célja hogy biztosítsa az ehhez szükséges technikai alapokat a digitális piac számára. A projekthez kapcsolódva az ISMN azonosító is egy fontos eszköz lesz a digitális kották kiadásában.*

*Az ISO Nemzetközi Szabványügyi Szervezet, 2001-et követően most ismét felülvizsgálja az ISRC International Standard Recording Code, (nemzetközi szabványos felvétel kód) alkalmazását. A 2014-re áthúzódó elbírálás hatással lesz az ISMN jövőbeni használatára is.*

*Az ISMN nemzetközi iroda előre vetítette, hogy 2014-ben új rendszer szerint fogja kikalkulálni az ISMN tagországok éves tagdíjait.*

*Nagy valószínűséggel két szempontot fognak nézni, az egyik az adott ország éves bruttó nemzeti jövedelme, a másik a nemzeti ISMN irodák által kiutalt ISMN azonosító mennyisége. Erről a 2014-es találkozón fognak tanácskozni és döntést hozni.*

*A szakmai hozzászólásokat e-posta útján bonyolítottuk mind az ISBN, mind az ISMN nemzetközi központtal - személyes konzultációra 2013-ban forráshiány miatt nem nyílt lehetőség.*

### 3.1.1.2.3 Magyar ISSN Nemzeti Központ

#### **Állandó feladatok:**

1. A kiadók által tervezett **időszaki kiadványok és cserelapos kiadványok** vonatkozásában: a kiadók tájékoztatása a megjelenéssel kapcsolatos kötelezettségeikről; a tervezett periodikumok, sorozatok, cserelapos kiadványok előzetes adatainak és forrásainak összegyűjtése, egyeztetése, ISSN azonosító megállapítása, előzetes rekord létrehozása (Virtua adatbázis), vagy a kérés elutasítása, illetve átirányítása, a kiadó értesítése.
2. A kötelezpéldányként beérkezett időszaki kiadványok és cserelapos kiadványok vonatkozásában: **előzetes ISSN számok véglegesítése** a beérkezett dokumentumok alapján (Virtua adatbázis); az előzetes ISSN számok véglegesítéséhez szükséges felmerülő állományi hiányok reklamálása; az új periodikumokkal és sorozati címekkel kapcsolatos könyvtári feldolgozás előkészítése; az ISSN számadás körébe tartozó dokumentumok utólagos ellátása azonosítószámmal, kiadók értesítése, feldolgozás a Virtua adatbázisban; az ISSN helytelen használatáról a kiadók értesítése.
3. A megjelent **távoli hozzáférésű források** vonatkozásában: kiadói kérésre a közzétett távoli hozzáférésű, folyamatos források utólagos ellátása azonosítószámmal, a kiadó értesítése, feldolgozás a Virtua adatbázisban.

*Az állandó feladatokat az osztály munkatársai folyamatosan ellátták. Az ISSN feldolgozásra vonatkozó adatok, a tervszámokat követő statisztikai táblázatokban fel vannak tüntetve.*

*A folytatólagosan megjelenő kiadványokra kiutalt ISSN azonosítók, illetve a beérkezett kiadványok alapján történő ISSN ellenőrzések száma a 2012-es évhez képest enyhén csökkent. Viszont az adminisztrációs tevékenység (levelezés, probléma katalógus vezetése, kiadványok behasonlítása stb.) mennyisége nem változott. Ez annak köszönhető, hogy a magyar ISSN nemzeti központ aktívan részt vesz a kötelezpéldányok reklamálásában és egyre több időt fordít az online folyóiratok kiadóinak tájékoztatására.*

4. **Kapcsolattartás az ISSN Nemzetközi Központtal**, a központ és az ISSN hálózat felől érkező munkafeladatok elvégzése.

*A kapcsolattartás folyamatos.*

*Az ISSN Nemzetközi Központ több projektbe is bekapcsolódott és erőfeszítéseket tesz az ISSN azonosítószámok korszerű, internetes környezetben való népszerűsítése és érvényesítése érdekében.*

*Az ún. „core resources campaign” keretében évenként címlistákat küld a nemzeti központoknak a hozzájuk tartozó, feldolgozásra váró távoli hozzáférésű forrásokról, amelyek kezelését előnyben kell részesíteniük, és meghatározott határidőn belül a velük kapcsolatos felderítő és feldolgozó munkát el kell végezniük. A 2013-ban kapott (13 tételes) jegyzék tekintetében kötelezettségeinket teljesítettük.*

*Új, a tudományos kutatómunka elősegítését célzó kezdeményezés az UNESCO felkérésére indult ROAD projekt, melynek keretében a nyílt hozzáférésű online tudományos források feldolgozásakor meghatározott kódokkal látjuk el a vonatkozó tételek URL linket tartalmazó adatmezőjét. A megjelölt rekordok így egy különálló, szabadon böngészhető portálon kereshetők: ez a Directory of Open Access Scholarly Resources. Az első ilyen kóddal ellátott rekordot 2013. júliusban készítettük el. Az adatbázis decembertől elérhető: <http://road.issn.org>.*



Ezzel egy időben az ISSN Nemzetközi Központ honlapja is megújult, egyszerű, átlátható szerkezetet kapott: <http://www.issn.org>.

Az ISSN Nemzetközi Központ az online kiadványok ISSN azonosítójának megállapítása tárgyában ajánlásokat dolgozott ki. Az internetes környezetben az ISSN azonosítószám igénylésének, illetve kiadásának menetét és feltételeit a párizsi központ beillesztette az Útmutató az ISSN kérésekhez... frissített verziójába: *Guidelines for requesting an ISSN through the ISSN International Centre website (ISSN International Centre, update: 30 July 2013)*, elérése: <http://www.issn.org/services/requesting-an-issn/>. Az útmutatót a hálózat tagországai saját ügymenetükben is használhatják – a magyar nemzeti központ jelenlegi gyakorlata a közzétett szabályozással összhangban valósul meg. Emellett 2013 februárja óta az ISSN Nemzetközi Központ alkalmanként körlevélben tájékoztatja a hálózat tagjait az elutasított, megtévesztésen alapuló online ISSN igénylésekről, illetve álkiadókról. A vonatkozó teljes nyilvántartást folyamatosan frissített formában a hálózat belső honlapján érik el a nemzeti központok. A magyar központ még nem szembesült hasonló esettel.

Az állandó feladatok ellátása folyamatos. Az ISSN kézikönyv változásait és az ISSN profilban használt MARC21 mezők/kódok bővülését figyelemmel kísérjük, a napi munkavégzésben alkalmazzuk. Az ISSN tételek adataival szemben támasztott minőségi elvárásoknak a Magyar ISSN NK eleget tesz. 2013-ban az ISSN nemzetközi központ, illetve a hálózat további központjainak képviselőivel személyes konzultációra is lehetőség nyílt az ISSN Központok Igazgatóinak 38. Ülése alkalmával, Bukarestben.

#### **Az állandó feladatokhoz kapcsolódó tervszámok:**

<b>ISBN és ISMN</b>	<b>tervszámok</b>	<b>tények</b>
Feldolgozott ISBN	17.500	20.899
Kiutalt ISBN kiadói azonosító	300	378
Létrehozott ISBN	15.000	27.006
Feldolgozott ISMN	200	297
Kiutalt ISMN kiadói azonosító	2	4
Létrehozott ISMN	100	255
<b>ISSN</b>		
Kötelempéldányok fogadása, minősítése, továbbítása (cím)	2.000	1.253
ISSN megállapítás vagy elutasítás (db)	1.000	1.061
ISSN adatbázis építése (rekord)	1.400	1.255

### **3.1.1.3 Állománygyarapítás, gyűjteményszervezés**

#### **3.1.1.3.1 Gyarapítás – Törzsgyűjtemény**

##### **Alapfeladat:**

A Gyarapítási Osztály alapfeladata a teljes gyűjtemény gyarapítása a gyűjtőkori szabályzatnak megfelelő dokumentumokkal – tári dokumentumok esetében együttműködve a tárakkal.

**Kiemelt feladatok:**

1. A **Vujicsics könyvhagyaték** hasonlítása, feldolgozásra indítása. Az állományba nem vett dokumentumok kiajánlása az adományozó által meghatározott könyvtáraknak.

*A feladat végzése folyamatos. A hagyatékából az OSZK állományába eddig 396 könyvet vetünk fel, a MTA KIK eddig összesen 78 könyvet, az SZTE Klebelsberg Könyvtár 206 könyvet igényelt. Jelenleg 1220 tétel kiajánlása van folyamatban. A hagyaték feldolgozásának kb. egyharmadát végeztük el.*

2. A **MEK-ben tárolt digitális dokumentumok behasonlítása a katalógussal**, a digitális dokumentumra mutató linkek elhelyezése a rekordokban.

*A munka elkezdődött, mivel azonban az ELDORADO projekt kapcsán a MEK és a DK szerkezete, ill. az egész digitális dokumentum-kezelés újragondolása van folyamatban, a feladatot átmenetileg felfüggesztettük.*

**Állandó feladatok:**

1. **Állománygyarapítás:** külföldi hungarikumok és kézikönyvek beszerzése, hazai kurrens és retrospektív gyarapítás. Kötelezpéldány-hiányok és revíziós hiányok pótlása vásárlás, csere, ajándékozás révén. Többes példányok beszerzése az olvasótermi szabadpolc és a tárák számára.

*A feladat végzése folyamatos. Többes példányok beszerzésére költeni 2013-ban nem volt módunk. Az év során 532 többes példányt indítottunk szabadpolcra és tári segédkönyvtárakba szerzői ajándékok, felajánlott kiadói remittendák, intézményközi csere, és legnagyobb arányban fölös példányjegyzékekről való válogatás révén.*

2. **Dezideráta-nyilvántartás építése** a kötelezpéldány-hiányokról és a hiányzó külföldi hungarikumokról.

*Az adatbázis építése és az ISBN-nel rendelkező kiadványok megjelenésének jelzése folyamatos.*

*Még 2012-ben kezdtük el saját erőből egy Access alapú dezideráta nyilvántartás építését, amelynek célja egy komplett dezideráta-adatbázis létrehozása.*

3. Dezideráta összekapcsolása a bejelentő felülettel. Az OSZK honlapján érkezett a gyűjteményben nem szereplő művekre vonatkozó igények rögzítése közvetlenül a dezideráta adatbázisba.

*A dezideráta-nyilvántartás és a bejelentő felület összekapcsolását az OSZK új portálján keresztül fogjuk megoldani. Az új portál létrehozása 2014-re áthúzódó feladat.*

4. **Örökségvédelmi szakértői feladatok** ellátása az árverésre kerülő, a nemzeti könyvtár gyűjtőkörébe tartozó dokumentumok területén. Szakvélemények készítése kiviteli engedélyezéshez.

*A feladat végzése, eseti felkérés alapján, folyamatosan történik. 2013-ban Galambos Ferenc hagyatékának védettség alóli feloldása és némely dokumentum egyedi védettsége kapcsán a*

*Törzsgyűjteményt érintő öt szakvéleményt készítettünk el. Emellett koordináljuk a tári dokumentumok védésével kapcsolatos adminisztrációs folyamatot.*

5. Döntés a törzsgyűjteményi dokumentumok **állományapasztási** kérdéseiben, törlési jegyzékek összeállítása.

*A feladat végzése folyamatos. 2013-ban három apasztási jegyzéket állítottunk össze, összesen 421 mű 466 kötetét selejteztük le. Sajnálatos módon az archív raktár 2012-es és 2013-as beázásai miatt 173 kötet használhatatlanná vált, törölnünk és pótlásáról gondoskodnunk kellett. Kb. 250 elázott archivális példányt kiszáritás után átjelzeteltünk, az archív és a forgalmazható példányt megcseréltük. Ennek költsége a gyarapítási keretet terhelte.*

6. A **nemzetközi csere** céljára rendelkezésre álló kiadványok **készletnyilvántartásának** folyamatos vezetése.

*A készletnyilvántartás vezetése folyamatosan zajlik.*

7. A **fölőpéldányok kezelése** épületen belüli raktárhelyiség függvényében, a határon túli magyar könyvtárak támogatása fölőpéldányokkal.

*A raktárhelyiség problémájának megoldását a belső költöztetésektől várjuk, addig az anyagot ládákból, papírdobozokból tároljuk, illetve a határon túli magyar szervezeteknek külföldi hungarikumok ellentételezéseként ajánlójegyzékek útján kiajánljuk. A kiadványokból jelentős mértékben igényelték azok a romániai magyar szervezetek, amelyekkel az év során együttműködési megállapodást kötöttünk, kb. 450 kötetet küldtünk ki az év folyamán.*

8. IKR gyarapítási modulban található **adathibák és "pangó" adatok** felkutatása, hibajegyzék átadása a Gyarapítási Osztály számára (május 31.), majd egyeztetés után a hibák javítása. (június 20.),

*Az év folyamán az AMICUS-generálta hibák javításával nem kampányszerűen, hanem a legégetőbbekkel eseti jelleggel foglalkoztunk, mivel emberi és gépi erőforrás hiányával küszködünk. 2014 első negyedében a gyarapítási modul egymásra épülő hibáinak javítását összefoglalóan fogjuk elvégezni.*

9. IKR **gyarapítási adatainak archiválása**, majd az archív adatok áttöltése az OSZK Gyarapítási Napló adatbázisába.

*Mivel a gyarapítási adatok archiválása a fenti gyarapítási adathibák javítását célzó feladat függvénye, így az elkészülte csúszik. Egy másik probléma a feladattal, hogy az archiválás jelentős terhelést ró az adatbázisszerverre így leginkább hétvégi napokon végezhető, ez utóbbi problémát sikerült orvosolnunk az OPAC-nál is említett redundancia növeléssel, ezáltal az archiválás már rendes munkaidőben is megoldható, 2014 első negyedévére tervezzük az elkészültét.*

10. A **gyarapítási napló lekérdezése**, leltár lista készítése, a napló nyomtathatóvá tételének megoldása.

*Az elmúlt évek adataiban 2013-ban az OSZK munkatársai hibákat találtak, emiatt illetve az archiválási feladat csúszása miatt nem sikerült lezárni a feladatot. 2014 második negyedévében magas prioritást kap a hibakeresés/javítás illetve nyomtatás megoldása.*

11. IKR gyarapítási moduljában az egyes **költséghelyek hibáinak javítása**, "új pénzügyi év nyitása".

*A gyarapítási napló lekérdezése a gyarapítási adathibák javításainak, illetve a gyarapítási adatok archiválásának függvénye. A gyarapítási munkát zavaró, illetve akadályozó hibák kivételével nem készült el az év végéig.*

*Az új pénzügyi év nyitása megtörtént.*

### **Az állandó feladatokhoz kapcsolódó tervszámok:**

GYARAPODÁS (köteles, vétel, csere, ajándék)

<b>Könyvek</b>	<b>Tervezett</b>		<b>Tényleges</b>	
kötelespéldányok	26.000 kötet		25.695 kötet	
és többpéldányaik	2.000 kötet		608 kötet	
retrospektív hiánypótlás	1.000 kötet		1.828 kötet	
kurrens külföldi beszerzés	3.000 kötet		1.856 kötet	
<b>összesen:</b>	<b>32.000 kötet</b>		<b>29.987 kötet</b>	
<b>Időszaki kiadványok</b>				
kurrens kötelespéldányok	5.000 cím	8.000 évf.	2.975 cím	4.328 évf.
kurrens kötelespéldány többpéldánya	330 cím	430 évf.	115 cím	163 évf.
retrospektív kiadványok	300 cím	500 évf.	775 cím	1.418 évf.
kurrens külföldi	900 cím	1.200 évf.	486 cím	566 évf.
<b>összesen:</b>	<b>6.530 cím</b>	<b>10.130 évf.</b>	<b>4.351 cím</b>	<b>6.475 évf.</b>
<b>Egyéb dokumentumok</b> különgyűjtemények számára	40.000 tétel beszerzése			

*Egyéb:*

*Szerepet vállaltunk a KIM által szervezett Mikes Kelemen programban, amelynek célja a tengerentúlon élő magyarok dokumentum-hagyatékának összegyűjtése, hazaszállítása és méltó hasznosítása. Költségtervet dolgoztunk ki a dokumentumok hazai kezelésére. Terveink szerint az anyag első sorban az emigráns irodalmat gyűjtő nagy hazai közgyűjtemények anyagát fogja teljesebbé tenni, majd a többi hazai könyvtár állományában és a határon túli magyar gyűjteményekben, iskolai könyvtárakban hasznosul.*

#### **3.1.1.3.2 Gyarapítás – Különgyűjtemények**

*A 2013-as év gyarapításra vonatkozó feladatai az alábbiak szerint teljesültek:*

### **Állandó feladatok:**

1. **Kötelespéldányként** érkező különgyűjteményi dokumentumok gyűjtése.

*A Zeneműtár 728 db nyomtatott kottával és 446 db CD-vel gyarapodott; a Térképtár 665 db, a Plakát és Kisnyomtatványtár kötelezpéldányból származó gyarapodása 7084 db volt. A Magyarországon előállított vagy forgalomba hozott filmekből, elektronikus dokumentumokból és videóból az előállított példányszámtól függetlenül beadott kötelezpéldány száma 498 db volt.*

**2. Hazai és külföldi antikvár és aukciós katalógusok átnézése, a tételek behasonlítása.**

*A munkatársak rendszeresen figyelik az aukciókatalógusokat és javaslatokat tesznek fontos dokumentumok megvételére vagy védésére. Berkes Katalin tagja a Kulturális Javak Bizottságának.*

**3. Vásárlás, ajándék – Közvetlen gyarapítás megszervezése és lebonyolítása: intézményektől, alkotóktól, gyűjtőktől.**

*A Zeneműtár 268 db nyomtatott és kéziratos kottával és 446 db CD és 400 db gramofonlemezrel gyarapodott; a Térképtár 269 db, a Plakát és Kisnyomtatványtár vásárlásból, ajándékból és vételből származó gyarapodása 7588 db volt. A Kézirattár kb. 3000 tétellel és Galambos Ferenc hagyatékával gyarapodott. A Régi Nyomtatványok Tárában nem volt eredeti dokumentum-gyarapodás, de 295 db másolattal és nemzetközi digitális csere keretében 6 db digitális másolattal gazdagodott a gyűjtemény (RMK I-III). A Színháztörténeti Tár 1717 dokumentummal gyarapodott. – Az 1956-os Intézet könyvtára 127 új tétellel gyarapodott.*

**4. Belső átcsoportosítás, profiltisztítás – folytatódik az OSZK gyűjteményeinek egységesítése, a gyűjtőköri szabályzatnak megfelelően.**

*A Plakát és Kisnyomtatványtárban (PKT) ebben az évben is folytatódott a profiltisztítás. A PKT-ban lévő periodikumok, és egyéb – nem a tár gyűjtőkörébe tartozó – dokumentumaink átadása folyamatban van. 2013-ban **728 db-t adtunk át**. Ezen kívül több doboznyi anyag átadásra előkészítetten vár.*

**5. A Plakát és Kisnyomtatvány Tárban található kisnyomtatványok és periodikák felülvizsgálatának folytatása.**

*A Plakát és Kisnyomtatványtár raktárrendezéséből származó gyarapodása 1527 db volt.*

**6. Belső fejlesztéssel történő gyarapítás – A Történeti Interjúk Tárában új interjúk készítése a Századunk sorozat keretében (15 interjú).**

*A TIT-ben 24 felvételi napon, 22 interjúalannal mintegy 180 órányi interjú készült. Az interjúk szövegét számítógépre rögzítették, feldolgozásra előkészítették. Az Országos Széchényi Könyvtár 15 kiemelkedő eseményét videón dokumentálták (pl. Múzeumok éjszakája, Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója). 24 audiovizuális dokumentum készült kiállításokhoz (installáció, összeállítás).*

**7. Az Oral History Archívum (OHA) gyűjteményének gyarapítása előreláthatólag kizárólag külső forrásokból, vagyis minimális mértékben oldható meg. A gyarapítás a két projekt (Kritikai-ellenzéki mozgalmak Magyarországon a Kádár-korszakban, illetve Gazdasági vezetők – követő interjúk) keretében valósul meg. Tervek szerint 17 interjú egy részének átíratása.**

*18 interjú készült, ebből 11 leírása történt meg.*

### 3.1.1.3.3 Állomány-nyilvántartás – Törzsgyűjtemény

#### **Állandó feladatok:**

1. A könyvtár teljes periodikum-állományának leltári, raktári és olvasószolgálati nyilvántartására kialakított **IDA nyilvántartás feltöltése** a kollacionáláskor folyamatosan.

*A feladat végzése folyamatosan történik. 4.871 cím (98.068 kötet) állományadatainak teljes feltöltése megtörtént, ezek az OPAC-on keresztül megjeleníthetők, könnyebbé téve az olvasók tájékozódását.*

*Az év nagy feladata a periodika gyarapítás és állomány-nyilvántartás terén az Országgyűlési Könyvtár nagymérvű selejtezéséhez kapcsolódott. E munka közben is kiviláglott, hogy az IDA minél gyorsabb feltöltése számunkra létkérdés. Ezért az év végén adódó közfoglalkoztatási lehetőség keretében 3 munkatársat igényeltünk a munka meggyorsítása érdekében.*

2. A könyvállomány **teljes körű példány-nyilvántartásával** kapcsolatban megkezdett munkálatok folytatása (minden példány tükrözése az online katalógusban).

*A munkálatok folytatása rendszerben zajlott.*

3. Könyvek állomány-nyilvántartása: **példány- és számlaérkeztetés az IKR gyarapítási moduljában**, jelzetadás, címkézés stb.

*A könyvek állomány-nyilvántartása rendszerben zajlott.*

4. Az **időszaki kiadványok továbbítása** feldolgozásra, illetve a raktárakba.

*A feladat végzése rendszerben zajlott.*

5. Az **időszaki kiadványok kollacionálása**: az évfolyamok teljessé válását követően a kötet-szeti-raktározási egységek kialakítása és nyilvántartásba vétele – a Raktári Osztállyal együttműködve.

*Az időszaki kiadványok kollacionálása rendszerben zajlik. Befejezéséhez közeledik az ún. évkönyvek pótlólagos kollacionálása, amelyek eddig a Kurrens raktárat, a pontos állományadatok felvételét és az esetleges hiányok reklamálását kikerülve, eredeti – sokszor sérülékeny - kötésben közvetlenül a Hírlapraktárba kerültek.*

### 3.1.1.3.4 Állomány-nyilvántartás – Olvasótermi gyűjtemény

1. A retrospektív konverzióval párhuzamosan a **szabadpolcos könyvállomány jelzeteinek** IKR-ben (jelenleg: AMICUS-ban) történő **rögzítése**; a kurrens állomány folyamatos bevitele.

*A kurrens állomány rögzítése folyamatos.*

## 3.1.2 Raktári tevékenység

2013-as év komoly kihívásainak egyike a **raktári helyhiány kezelése**. Az OSZK raktárai 2012-ben beteltek, a raktári rend, és a szolgáltatások színvonalának fenntartása érdekében tovább

folyik a küzdelem a raktár terekből még kinyerhető helyekért. Ez a műszaki feladatok megvalósításán túl jelentős mennyiségű anyagmozgatással is jár. A raktárosoknak 2013-ban több mint 6.000 pfm-t – két toronyraktári szinttel megegyező mennyiséget – kell átpakolniuk ahhoz, hogy az éves gyarapodásnak biztosítani tudják a helyet. **Ebben az évben mindenképpen megoldást kell találni a raktározási gondokra.**

*A Raktári Osztály munkatársai a tervezett 6000 polcfolyóméter áttelepítéséhez képest 2013-ban összesen 9376 pfm dokumentumot mozgattak meg, melynek köszönhetően – a helyhiány ellenére – továbbra is biztosítani tudják a beérkező dokumentumok elhelyezését.*

### 3.1.2.1 Raktári tevékenység – Törzsgyűjtemény

#### **Állandó feladatok:**

1. A törzsgyűjtemény **új gyarapodásaként** a Raktári Osztály a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálytól a könyveket, a Kötészetől az időszaki kiadványok raktári egységbe kötött egységeit heti rendszerességgel átveszi.
2. A Kötészetől heti rendszerességgel átvett periodika kötetekről az **IDÁ-ban vezeti a példánynyilvántartást**, retrospektív könyvgyarapodás esetében a **helyrajzi naplókban** regisztrálja a példányok számát és azok elhelyezését. Kiegészítő feladatként karbantartást végez a raktári hírlapnyilvántartásban, valamint lezárja az IDÁ-ba betöltött kiadványok raktári helyrajzi nyilvántartását.
3. Az Állományvédelmi Szabályzat előírásainak betartásával gazdálkodik a belső és külső raktári terekkel; biztosítja a törzsgyűjteményi dokumentumok raktári férőhelyét.
4. Az olvasószolgálati és belső használói rendszerben **forgalmazza a prézens állományt**, és gondoskodik a **muzeális példányok biztonságos megőrzéséről**.
5. A **könyvborítók szkennelését** heti rendszerességgel elkészíti, a fájlokat szerverre feltölti, a borítókat rendez, kiszolgálásra alkalmassá teszi.
6. A dobozban tárolt **archivális időszaki kiadványok folyamatos felülvizsgálata**. A megszünt, illetve fel nem töltött dobozok tékára cserélése. A tékázott anyag ellátása kíséreléssel és regisztrálása az IDÁ-ban.

*A raktári munkálatok fennakadás nélkül folynak.*

#### **Kiemelt feladatok:**

*A Raktári Osztály 2013. évre készült terve annak az átfogó, 3 évre ütemezett átalakításnak az első része volt, melynek eredményeképpen a helyhiány okozta problémákat évekre ismét sikerül megoldani. Forráshiány miatt az eredeti terveket néhány ponton módosítanunk kellett, s a teljes áttelepítést költségek nélkül kezdtük meg. Már 2013 végére több jelzettartomány esetében sikerült a gyarapodási helyet megteremteni.*

*A tervnek egyik sarkalatos pontja, hogy a hírlapokat teljes mértékben szeretnénk külön raktári területekre, logikusan felépített rendszer szerint átcsoportosítani, hiszen ennek a dokumentumtípusnak a tárolása speciális kezelést igényel.*

1. A **Rezerv raktár profiltisztításának elvégzése**. Egyes törzsgyűjteményi állományrészek elkülönített őrzése mára már nem indokolt. Ezek visszaosztásával kb. 1.000 pfm-nyi helyet nyernénk az északi toronyban az 1952 utáni jelzettartomány jelenleg leggyorsabb ütemben növekvő állományrészének. Munkafolyamatok:

*A helyhiány okozta gondok megoldása érdekében a Rezerv raktárban profiltisztításra került sor, melynek következtében egy leválasztott fél szintnyi raktárba költöztettük ezt a különleges gyűjteményt. A következőkben felsorolt jelzettartományokat részben a Déli toronyraktárban kellett másik szintre átköltöztetni, részben az épület másik szárnyában található toronyraktárból kellett áttelepíteni anyagokat.*

a.) **Díszművek megrukkolása**, a megüresedett falrészekre plusz polcok felszerelésével. *A költségtakarékosság érdekében módosított terv szerint megvalósult (249 pfm).*

b.) **A Faludy György hagyaték dedikált köteteinek** beosztása a Csillaghegyi úti külső raktárba. (Ezek a kötetek az Amicusban az archivális példányok dedikált variánsaként szerepelnek.)  
*A tervnek megfelelően megvalósult (30 pfm).*

c.) A Rezerv raktárba - korábban indokolt, mára már indokolatlan – biztonsági intézkedés során elhelyezett **14 ponyvasorozat visszaosztása** eredeti helyére.  
*A tervnek megfelelően megvalósult:  
A Rezerv raktárba korábban indokolt – mára indokolatlan – biztonsági intézkedés során elhelyezett ponyvasorozatok visszaosztásra kerültek az eredeti, jelzet szerinti helyükre a törzsgyűjteménybe (74 pfm). A ponyvasorozatok beosztásához szükséges hely előkészítése, rukkolása a D/6-os raktárban előzetesen megtörtént (1466 pfm).*

d.) **A Széchényi-szekrénybe** – 2002-ben, az alapító által adományozott könyvekből – kiválogatott, de oda **ki nem tett kötetek visszaosztása** eredeti helyükre a törzsgyűjteménybe.  
*A tervnek megfelelően megvalósult (154 pfm).*

e.) A megüresedett helyre a Rezerv raktár D/11-es raktári szint egyik oldalára **tömörítése**.

- Rezerv (90-es kód) állomány megrukkolása - 212 pfm
- Reprezentatív gyűjtemény (RE 92) megrukkolása - 97 pfm
- Kegyeleti gyűjtemények áttelepítése - 494 pfm

*A költségtakarékosság érdekében módosított terv szerint megvalósult:  
A D/11-es szintről a D/10-es szintre áttelepítettük azokat az állományrészeket, melyek továbbra is a Rezerv raktár állományát alkotják.*

f.) **A törzsgyűjteménybe visszahelyezés adminisztrációja** a helyrajzi naplókban, illetve lista készítése a Retrospektív Feldolgozó Osztály és a Gyarapítási és Állománynyilvántartó Osztály részére.  
*A tervnek megfelelően megvalósult.*

2. Az északi torony 8. szintjéről a lezárt gyarapodású „K”-s jelzettartomány **áttelepítése** D/11. szintjének kiürített leválasztott oldalára.

*A tervnek megfelelően megvalósult:  
Az északi torony 8. szintjéről a lezárt gyarapodású „K”-s sorozati jelzettartomány áttelepítése a kiürített D/11-es szintre befejeződött, figyelembe véve azt a tényt, hogy néhány sorozat*



*még mindig él közülük (556 pfm).*

3. A polchiány kiküszöbölésére, és a Rezerv raktár **polc nélküli részeinek bepolcozásához** az alsó duplapolcokból az egyik kiemelése szükséges, hogy költségek nélkül oldjuk meg a problémát.

*A tervnek megfelelően megvalósult:*

*A polchiány kiküszöbölésére és a szabad falfelületek bepolcozásához az alsó duplapolcozás nagyrészt megszűnt, így a helykihasználás költségek nélkül, belső erőből megoldódott. A Működésfenntartási Osztály együttműködésének köszönhetően az új állványok beszerelése folyamatos és zökkenőmentes volt.*

4. A **Csillaghegyi úti külső raktárban** az archivális „C” **jelzettartomány összehúzása** a fedőpolcok megszüntetésével (illetve a felszabaduló polcok felhasználásával) és az oszlopok sűrítésével. Ezzel kb. 1.000 pfm üres helyet nyerünk a további növekedés számára.

Tervezett áttelepítések:

- Archivális „C” jelzettartomány újrapolcozása és az állományész sűrítése – 2.696 pfm
- Archivális „A” jelzettartomány újrapolcozása és az állományész sűrítése - 300 pfm

*A tervnek megfelelően megvalósult.*

*A módosított terv előre nem látható többletfeladatai miatt az archivális „A” jelzettartomány sűrítése átütemezésre került a 2014-es munkaterv részeként.*

5. A 111-es sz. volt **adréma katalógusok helyiségének bepolcozása**, raktárrá átalakítása a könyvtárban található anyagok, polcok felhasználásával. Cél: a bedobozolt borítók, tárgyi mellékletek és speciális tárolást igénylő, egyedi formájú (általában gyerekkönyvek) dokumentumok tárolása.

*A 111-es, volt adréma katalógus helyiségének teljes bepolcozása, raktárrá átalakítása után a D/11-es szintről a bedobozolt könyvborítók, a tárgyi mellékletek gyűjteménye és a speciális tárolást igénylő, egyedi formájú dokumentumok áttelepítése befejeződött (72 pfm könyv, 75 doboz könyvborító).*

***Nem tervezett feladatok:***

**A 2013. évi munkaterv feladatain kívül feltétlenül el kellett végeznie az osztálynak egyéb feladatokat is.**

- A H 50.000 és H 60.000 jelzettartományú hírlapok felköltöztetése a D/10-es szintről a D/11-esre.

*A feladat elvégzése megvalósult (541 pfm).*

- A 45.000-63.999-ig tartó könyvek jelzettartománya is a D/10-es szintről a D/11-es szintre került.

*A feladat elvégzése megvalósult (746 pfm).*

- A különösen értékes fektetett hírlapállomány (H 2-1988-ig) teljes rendbetétele, megrukcolása lehetővé teszi, hogy a szükséges leválasztás megtörténjen a Kurrens raktártól,

mely az SZMSZ szerint már más osztályhoz tartozik.

*A feladat elvégzése megvalósult (1368 pfm).*

- Ennek következtében a teljes hírlapállomány rendezése, átpolcozása megkezdődhetett, melynek első üteme a fektetett anyag folytatásaként H 3.883-ig befejeződött. Itt a legoptimálisabb helykihasználást úgy tudtuk és tudjuk a továbbiakban is elérni, hogy a statikus Salgó-állványok helyére mindenhol állítható polcmagasságú oszlopot építünk be (210 pfm).

*A feladat folytatása a 2014-es évre átnyúlik.*

- A külföldön megjelent könyvek egyik méretének (OD jelzettartomány) gyarapodási helye elfogyott az év vége előtt, ezért ezt új polcok beépítésével és rukkolással sürgősen megoldotta az osztály

*A feladat elvégzése megvalósult (380 pfm).*

- A 2014-es év feladatainak előkészítéseként a csoportos anyag (CSA jelzettartomány) a D/5-ös szintről átkerült a D/11-es szint eddig üresen maradt falára.

*A feladat elvégzése megvalósult (31 pfm).*

- 125 megszűnt MHA-s archivális periodikum 1-1 dobozának kiürítése, a kiadványok áttékázása, új kísérőlappal ellátása, s az IDA adatbázisba betöltése készült el. A kiürített dobozok és töltelékanyagok folyamatos átadása a Restauráló és Kötészeti Osztálynak, lehetővé tette azok újrafelhasználását.

*A feladatot folytatni kell 2014-ben is.*

*A Raktári Osztály statisztikái:*

Állománygyarapodás	2012 (db)	2013 (db)
Könyv	36 314	<b>34 853</b>
ebből archivális	12 866	<b>13 332</b>
Időszaki kiadvány	7 236	<b>7 240</b>

Borítószkennelés	2012 (db)	2013 (db)
lengőborító	858	<b>743</b>
kötéstábla	12 886	<b>13 332</b>
összes feltöltött felvétel	26 911	<b>26 321</b>

### 3.1.2.2 Raktári tevékenység – Különgyűjtemény

#### **Kiemelt feladatok:**

1. A **különgyűjtemények raktározási rendszerének** áttekintése, optimalizálása, a szükséges költöztetések elvégzése.

*A gyűjtemények raktárait az OSZK általános raktározási problémái érvényesek. A Kézirattár raktárai gyakorlatilag beteltek. – Az ún „Légó-raktár” több gyűjtemény is használja, keze-*

*lési rendje nem megoldott. A 2013-as munkaterv kiemelt feladatai nem, vagy csak részben teljesültek.*

2. A különgyűjteményi raktárak elérték befogadó képességük végső határát. Külső raktári elhelyezés feltételeinek megteremtésének tervezése.

*A külső raktári elhelyezés megtervezése elmaradt.*

*Súlyos gondot okoz a kéziratok rendezésére és tárolására alkalmas dobozok hiánya (kb. 1000 doboz hiányzik), valamint a nagyalakú, súlyos kéziratok támasztására szolgáló „támaszok” hiánya. – A raktárakban elhelyezésre és beüzemelésre kerültek a beszerzett mérőműszerek. – Kiemelt állományvédelmi feladatok voltak: Thaly levelezés, Apponyi metszetek, Haydn kéziratok (Acta.Mus) és első világháborús fotók.*

3. A **Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény** negatív-anyagának végleges elhelyezése; állományellenőrzés, raktári jelzetek felvezetése (cca. 25.000 db).

*Erőforrás hiányában nem teljesült.*

4. Az **üveglemez-gyűjtemény** állományellenőrzése, raktári jelzetek felvezetése (cca. 2.500 db).

*A munka elkezdődött, a terv részben teljesült.*

5. A nagy mennyiségű fotóanyag-beérkezés miatt gyorsan átalakított raktárban a Tár anyagának **optimális elhelyezése**, jelzet-ellenőrzés (cca. 1.000 db).

*Erőforrás hiányában nem teljesült.*

6. **Escher-gyűjtemény**, negatívok és kontaktok elhelyezése, raktári jelzetek felvezetése (cca. 6.500 db).

*Részben teljesült.*

### 3.1.3 Állományvédelmi tevékenység

*A restauráló csoportban április 1-től 8 munkatárs teljes munkaidőben dolgozott. A restauráló csoport fő feladatait a könyvtári állomány védelme, a kiállításra kölcsönzött dokumentumok javítása, állapotleírása, kiállítási feltételeinek megadása, a különgyűjteményi táruk anyagainak restaurálása, konzerválása határozza meg.*

*A kötetzeti csoportban 10 munkatárs dolgozott teljes munkaidőben (ebből egy helyettesítő, december 31-ig szóló szerződéssel), ezen kívül kettő fő hatóság részmunkaidőben. Jelenleg egy fő szülési szabadságon van. A csoport fő feladatai a kurrens folyóiratok, hírlapok használati példányainak kötése, szabadpolcos kézikönyvek restaurálása, a hiányos kurrens könyvtári egységeknek a további fizikai sérüléstől védelmet nyújtó tárolóeszközök készítése, teljes kurrens muzeális sorok savmentes hullámkarton dobozba, illetve savmentes tékába való helyezése, a könyvtár részére kötetzeti és restaurálási feladatok végzése alkotják.*

**Állandó feladatok:**

1. A **nemzeti könyvtári állomány védelme**, a sérült dokumentumok **restaurálása, kötészet**i javítása, kötése:
2. A **restaurálásra, kötetésre szoruló dokumentumok folyamatos kiemelése**, megjelölése.

*A restaurálás és kötészet munkálatok a könyvtár anyagi lehetőségének függvényében folynak, azzal, hogy a soron kívüli feladatok sokszor háttérbe szorítják a tervezett tevékenységeket.*

3. Részvétel az **Állományvédelmi Tanács** munkájában, a muzeális dokumentumkezelési szabályzat állományvédelmi szempontú kidolgozásában, bevezetésében, a könyvtári állományvédelem hatékonnyá tételében.
4. **Állományvédelmi tanácsadás** az OSZK gyűjteményei és magyar könyvtárak számára.

*Az Állományvédelmi Tanács szerepet kapott a 66/2013. EMMI rendelet által előírt honvédelmi intézkedési terv kidolgozásában.*

***A Restauráló és Kötészet Osztály további állandó feladatai:***

*Az osztály munkatársai végzik a könyvtár kiállítással, műtárgykölcsönzéssel kapcsolatos műtárgyvédelmi feladatait. Ebbe tartozik a könyvtár kiállításaira érkező dokumentumok fogadása, állapotleírásának ellenőrzése, tárlóba helyezése, a kiállításra kölcsönzött könyvtári dokumentumok állapotleírása, előkészítése, csomagolása, esetleg kísérése, tárlóba helyezése. A könyvtári kamara kiállítások rendezésében részvétel, segítségnyújtás, az anyag előkészítése (restaurálás, javítás, paszpartuzás, kasírozás), tárlókba és falra helyezése.*

*Az osztály munkatervét erősen befolyásolják, átírják az év folyamán a könyvtárban megrendezett kiállítások (javítás, előkészítés, rendezés), valamint az intézményekbe történő kölcsönzések (javítás, állapotleírás, előkészítés). E munkák elvégzése mellett emberi erőforrás híján háttérbe szorul a dolgozók állományvédelmi képzése, a könyvtári állomány restaurálása, kötése, egységes és egyedi tárolóeszközök készítése, amit az anyagi források hiánya is gátol. A tervezett 1600 óra helyett 2013-ban 2719 órát fordítottunk a kiállítások rendezésére.*

*A Múzeumok Éjszakája rendezvényhez ismét csatlakoztunk, egyszerű könyvkötési feladatokkal ismerkedhettek meg a látogatók munkatársaink vezetésével. A visszajelzésekből is lemérhető, hogy a programoknak ismét nagy sikere volt.*

*2013-ban nem tervezett, de kiemelt feladatként az osztály bekapcsolódott a könyvtár **múzeumpedagógiai** feladataiba. A restaurátorok felnőtteknek és gyerekeknek, iskolás csoportoknak tartottak foglalkozásokat, amelyek nagy sikert arattak a múzeumok őszi fesztiválján is. A programok 2014-ben is folytatódnak.*

*Restaurálási szolgáltatás keretében magánszemélyeknek, valamint külső intézményeknek dolgoztunk, főleg nyertes NKA pályázatok keretében, ami a könyvtárnak bevételt jelentett.*

*Állományvédelmi tanácsadással segítettük a könyvtár és egyéb hozzánk forduló intézmények dokumentumainak megőrzését.*

*Oktatás, továbbképzés: Lehetőséget biztosítottunk műhelyünkben egy lengyel restaurátor-nak szakmai gyakorlat végzésére. Érdi Marianne előadóként részt vett a KI segéd-könyvtáros és könyvtáros képzésében, valamint a Magyar Képzőművészeti Egyetem tárgyrestaurátor képzésében. Tóth Zsuzsanna előadóként részt vett a Magyar Képzőművészeti Egyetem tárgyrestaurátor képzésében.*

*Papp Judit a Képzőművészeti Egyetem doktori iskoláját, Tóth Zsuzsanna kiadványszerkesztő tanfolyamot végez.*

**Kiemelt feladatok:**

1. A Törzsgyűjtemény díszmű-raktárának állományvédelmi **állapotfelmérése**, az eredmények alapján a restaurálási tervzet felállítása.

*2013-ban az osztály egyéb sürgős feladatai nem tették lehetővé a felmérés folytatását, befejezését. Ez a feladat 2014-re tolódik át.*

2. A könyvtár dolgozói számára az **állományvédelmi oktatás** megtervezése, bevezetése, oktatása.

*Az oktatás tananyagának megtervezése megtörtént, a könyvtár közmunkában alkalmazott dolgozóit állományvédelmi oktatásban részesítettük. A dolgozók továbbképzése 2014-ben folytatódik.*

3. **Aktív részvétel** az év folyamán az OSZK-ban megrendezendő nagy és kisebb **kiállítások létrehozásában**, az installáció elkészítésében, a kihelyezendő tárgyak szakszerű elrendezésében.

*A feladat megvalósult. 2013-ban 2719 órát fordítottunk a kiállítások rendezésére.*

4. Az **OSZK anyagának kölcsönzésre való felkészítése**, az állapotleírások és kiállítási feltételek megadása, a kiállításra kölcsönzött dokumentumok javítása.

*A feladat megvalósult. A munka folyamatos, folytatódik 2014-ben.*

5. A **Kézirattár Thaly gyűjteményének** restaurálása, tárolóeszközbe helyezése. (A restaurálás egy része NKA pályázati pénzből 2012-ben elkészült.)

*2013-ban 1236 órát fordítottunk a gyűjtemény restaurálására, 6 téka elkészült. A munka folytatódik 2014-ben.*

6. A Régi Nyomtatványok Tára **Apponyi metszetgyűjteményének** restaurálása, tárolóeszközbe helyezése.

*A feladat megvalósult, 2013-ban 420 órát fordítottunk a gyűjtemény restaurálására. A munka folytatódik 2014-ben.*

7. A **Térképtár dombortérképeinek** egyedi tárolóeszközök készítése.

*A feladat a leépítések következtében jelentkező létszámhiány miatt nem teljesült.*

8. A Térképtár **bekötött Széchényi térképeinek lapokra bontása**, javítása.

*Megvalósult, 2013-ban 440 órát fordítottunk a gyűjtemény restaurálására.*

9. **A Színháztörténeti tár fotóalbumainak egyedi tárolóeszközök készítése.**  
*A feladat a leépítések következtében jelentkező létszámhiány miatt nem valósult meg.*
10. **A Színháztörténeti Tár gyűjteményében lévő Magyar Színpad következő kötetének előkészítése digitalizálásra, restaurálása,** majd a régi kötésbe visszahelyezése.  
*A feladat a leépítések következtében jelentkező létszámhiány miatt nem valósult meg.*
11. **A zirci Műemlékkönyvtár 2012-es periodikáinak kötése.**  
*A Restauráló és Kötészeti Osztály munkája révén megtörtént, visszakerültek a műemlékkönyvtár állományába (50 tétel).*
12. **A zirci Műemlékkönyvtár törzsállományból kiválasztott kötetek restaurálása**  
*Elküldése megtörtént, a kötetek átvizsgálása után, a Kötészeti és Restauráló Osztály a munkát (Schedel krónika) hosszabb lélegzetűnek mondta, így ez áthúzódik 2014-re.*
13. **A zirci Műemlékkönyvtárban a feldolgozás során polcokról lekerült kötetek portalanítása, fertőtlenítése, ha szükséges pasztázása.**  
*A feladat megvalósult.*
14. **NKA pályázatok készítése, a nyertes pályázat lebonyolítása.**  
*A feladat megvalósult. 2013-ban két külső intézmény részére 2.220.000 Ft értékben végeztünk restaurálási munkákat az NKA Közgyűjtemények Kuratóriumához benyújtott sikeres pályázat útján.*  
*Az NKA Közgyűjtemények Kuratóriumához benyújtott anyag és eszközbeszerzési pályázatunkat teljesítettük, sikeresen lezártuk.*  
*Az NKA Közgyűjtemények Kuratóriumához 2013 nyarán benyújtott anyag és eszközbeszerzési pályázatunkat megnyertük, teljesítése 2014 évben esedékes.*
15. **Külső intézményeknek végzett restaurálási szolgáltatások elvégzése.**  
*A feladat teljesült.*
16. **A születésnapi különszám kötése.**  
*A feladat megvalósult. Alább találhatóak a részletek.*

**Az RKO óraszámai 2013**

A tervezett óraszámokat az elsőbbséget élvező sürgős és nem várt feladatok írták át.

<b>2013</b>	Kötészet tervezett óraszám	Kötészet tényszámok	Restaurátorok tervezett óraszám	Restaurátorok tényszámok	Összes óraszám
<b>Különgyűjteményi Igazgatóság</b>	<b>1 300</b>	<b>374</b>	<b>6 200</b>	<b>5 915</b>	<b>6 289</b>
Kézirattár	200	27	1 800	1 563	
RNYT	200	77	1 800	1 202	
Térképtár	400	91	600	608	
Színháztörténeti tár	200	32	600	437	
Plakát- és Kisnyomtatványtár	100	99	800	491	
Zeneműtár	100	30	400	768	
Diafilm- és Fotótár	100	9	200	423	
<b>Tudományos Igazgatóság</b>	<b>500</b>	<b>623</b>	<b>300</b>		<b>623</b>
Reguly Antal Műemlékkönyvtár	200	94	200		
Könyv- és Művelődéstörténeti Kutatások Osztálya	200	142			
Kiadványtár (Ajándékbolt is)	100	387			
<b>Információszolgáltatási Igazgatóság</b>	<b>9200</b>	<b>9185</b>	<b>1000</b>	<b>902</b>	<b>10 087</b>
Raktár	6000	6788			
Olvasószolgálat, tájékoztatás	3200	2130			
<b>Gazdasági Igazgatóság</b>	<b>50</b>	<b>9</b>			<b>9</b>
<b>Könyvtári Intézet</b>	<b>400</b>	<b>59</b>			<b>59</b>
<b>Főigazgatóság</b>	<b>50</b>	<b>40</b>			<b>40</b>
NKKO, Kiállítások, múzeumpedagógia	800	521	800	2198	2719
<b>Gyűjteményszervezési Igazgatóság</b>	<b>650</b>	<b>952</b>	<b>100</b>	<b>396</b>	<b>1348</b>
Retrospektív Feldolgozó Osztály	200	212			
Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztály	400	671			
Kötelempéldány és Kiadványazonosító-	50	20			

kezelő Osztály					
<b>Bevételt termelő munka: Születésnap</b>	<b>3500</b>	<b>3811</b>			<b>3500</b>
<b>Bevételt termelő munka: Egyéb intézményeknek</b>		<b>152</b>	<b>800</b>	<b>720</b>	<b>852</b>
<b>Összesen</b>	<b>16 450</b>	<b>15 362</b>	<b>9200</b>	<b>9708</b>	<b>25 526</b>

Születésnap különszám	Darab-szám	Kötésből származó bevétel
Papírkötés	1 295	1 942 500.-
Műbőrkötés	9 82	6 088 400.-
Bársonykötés	2 30	3 588 000.-
Extra kérés	6 7	63 000.-
<b>Összesen:</b>	<b>2 574</b>	<b>11 681 900 .-</b>

### 3.1.4 Tájékoztató szolgálat, tájékoztató eszközök

#### 3.1.4.1 Tájékoztatás

##### Állandó feladatok:

1. A könyvtár **központi tájékoztató szolgálatának** ellátása.
2. Az **olvasóterem** tájékoztatói felügyelete.
3. A **szabadpolcos állomány gondozása**, rendezése.
4. **Bibliográfiai és faktográfiai tájékoztatás**, valamint a szolgáltatással kapcsolatos általános tájékoztatás nyújtása a helyi és a távfelhasználók számára.
5. **Tematikus jegyzékek, bibliográfiák készítése, forráskutatás végzése.**
6. Térítésmentes **kép- és cikk-keresés** közszolgálati TV-adók, vagy társ- és egyéb kulturális intézmények számára együttműködési szerződés keretében.

*A tájékoztatással kapcsolatos alapfeladatokat – központi tájékoztató szolgálat működtetése, olvasótermi tájékoztatói felügyelet és tájékoztató tevékenység, a szabadpolcos állomány gondozása, bibliográfiai és faktografikus tájékoztatás a helyi és távfelhasználók számára; és más kiegészítő feladatokat: tematikus bibliográfiák készítése, forráskutatás végzése, kép- és cikk-keresés, a szabadpolcos állomány szabadpolcos raktári jelzeteinek AMICUS-ban való rögzítése, kiállítások megrendezése, részvétel az intézmény PR tevékenységében a könyvtári tájékoztató gyakorlaton részt vevő hallgatók fogadása – a Tájékoztató osztály 2013. második félévétől létszámhiánnyal végezte.*



Az alapfeladatok statisztikája:

Referenz kérdések	2012 mennyiség (db)	2013 terv	2013. tény mennyiség (db)	Változás
szóbeli	36 200		36 425	
írásbeli (postai, fax, e-mail, Libinfo)	1 970		2 590	
telefon, skype	11 000		10 575	
<b>Összesen</b>	<b>49 170</b>	<b>45 000</b>	<b>49 590</b>	<b>+0,85%</b>

Mikrofilm	2012. mennyiség	2013. mennyiség	Változás
forgalmazás	52 940 tekercs	58 356 tekercs	+10,23%
digitalizálás	15 363 oldal	15 019 oldal	-2,23%
adathordozóra (CD, DVD) írás	493 db	536 db	+8,72%
bevétel	1.568.630 Ft	1.444.669 Ft	-7%

**A VII. szinten az alábbi kiállításokat rendeztük:**

- *Hasonmások – válogatás az Országos Széchényi Könyvtár gyűjteményéből. (március 5 – július 3.)*
- *Az 1938. évi pest-budai árvíz. (március 26 – június 13.)*
- *A „Gőzhangya” hazatér – Szinyei József kiállítás. (szeptember 11 – november 30.)*
- *India magyar szemmel. Magyar utazók Indiában. (2013. október 1 – 2014. február 1.)*
- *Kosáry Domokos – 1913-2007. (2013. december 10 – március 14.)*

**7. A különgyűjteményi táruk tájékoztató szolgálatának ellátása.**

*A tájékoztató szolgálat ellátása folyamatos volt. Néhány jellemző számadat: a Történeti Interjúk Tára 800, a Színháztörténeti Tár 940, a Régi Nyomtatványok Tára több mint 500 alkalommal, a Dia és Fotótár 187 alkalommal nyújtott tájékoztatást az érdeklődő olvasóknak és kutatóknak.*

**Kiemelt feladatok:**

2. Az **információszolgáltatás korszerűsítése**, azaz olyan egységes tájékoztatási rendszer kiépítése, amely az OSZK minden online felületén (a könyvtár honlapján, a honlap mobil verzióján és a közösségi felületeken – Facebook, Twitter, Blog) megjelenik.

*A Tájékoztató Osztály által megfogalmazott igények szerint összeállítottuk a rendszertervet, amely alapján elkészült az OSZK webes tájékoztató rendszere. (A különböző kommunikációs felületeken beérkező levelezések közös webes felületre irányítása megtörtént, amely felület alkalmas közvetlen válaszadásra is, illetve a válasz létrejöttéhez szükséges belső kommunikáció lefolytatására, a válaszadás menedzselésére. A beérkezett kérdések közös adatbázisba kerülnek, mely biztosítja a hosszú távú megőrzést és visszakereshetőséget.) A rendszer elkészült, jelenleg a tesztelés folyik.*

*A Különgyűjteményi Táruk munkatársai részt vettek az OSZK online szolgáltatásainak tartalmi készítésében (Facebook, Twitter). Ezen kívül kialakítottak tematikus honlapokat, forrásközléseket, illetve lehetőség szerint tovább folytatták a már meglévő honlapok fejlesztését.*

3. Az OSZK központi e-mail címére érkező levelezés webes felületté alakítása. A beérkezett kérdésekből nyilvános **válaszarchívum** kialakítása. A Tájékoztató Osztály által megfogalmazott igények szerinti szoftver elkészítése a Webtartalom Koordinációs Osztály feladata. *A rendszer elkészült, jelenleg a tesztelés folyik. A válaszarchívum webes megjelenítése a későbbiek során történik, amikor már rendelkezésre állnak a feldolgozott tartalmak (válaszok).*

4. Az Általános Olvasó **leapasztott állomány**ának (korábbi irodalom- és történettudományi rész) a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztályra történő **leadása**. *Az apasztásra kerülő tételek kihelyezett példánystátuszának megszüntetése az IKR-ben megtörtént. A példányok állományból történő kivezetését a Gyarapítási osztály végzi el. A Gyarapítási osztály raktári férőhelyeinek kialakítása a költözések elmaradása miatt nem valósult meg, ezért a kiiktatásra szánt szabadpolcos könyveknek csak egy részét (mintegy 2500 kötetet) tudtuk átadni.*

5. **Bibliográfiák összeállítása** hazai és külföldi kulturális intézmények számára térítés ellenében, vagy együttműködési szerződés keretében:

- **Közös kiadvány** készítése a Walther König német könyvkiadó- és könyvkereskedő-vállalattal, a Tudományos Igazgatósággal együttműködve.

*A Tudományos Igazgatóság által koordinált, a magyarországi avantgárd könyvművészetről szóló, a Walther König német könyvkiadó- és könyvkereskedő-vállalattal közösen tervezett kiadvány kéziratának elkészítése a kiadó visszalépése miatt nem valósult meg.*

6. **Kép- és cikk-keresés** kiadók, TV műsorok számára térítés ellenében.

*2013-ban az alábbi térítéses kép- és cikk-keresés valósult meg:*

*- Az I. félévben a Hír Tv „Ősök tere” c. műsorához – heti rendszerességgel meghatározott témában képek keresése és digitalizálása.*

*- Augusztus-szeptemberben heti rendszerességgel a Lipócia Magazin „Ez történt” rovatához az 1930-40-es évekből 10 esemény/érdekes hír kigyűjtése és digitalizálása.*

*- A IUS IURIS Kft. részére Kenyeres Pálról készített „Kondorostól világhírig” c. filmhez fotók keresése és digitalizálása*

7. Az **egyszerűs tanulmánykötetek** tartalmát feltáró adatbázis átvezetése a Humanus adatbázisba

*A munka a 2. félévben megszakadt. A foglalkoztatási törvény változásai miatt a feladattal megbízott nyugdíjas kollégát csak első félévben tudtuk foglalkoztatni.*

8. A 19. századi **illusztrált kötetek tartalmi feltárása** és az illusztrációk bibliográfiájának adatbázisba való rögzítése.

*A munka a 2. félévben megszakadt. A foglalkoztatási törvény változásai miatt a feladattal megbízott nyugdíjas kollégát csak első félévben tudtuk foglalkoztatni.*

9. Az OSZK régi honlapján szereplő **Hasonmás kiadások gyűjteményének kiegészítése**, adatbázisba történő rögzítése.

*A kiegészítés folyamatos, viszont koncepcióváltás miatt adatbázisba történő rögzítése nem indokolt.*

10. A **Libinfo**, a Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztatása elnevezésű szolgáltatás **moderátori feladatának** további ellátása, a Libinfo teljes dokumentációjának kezelése, konzorciumi titkárság ellátása, a tagkönyvtárakkal való kapcsolattartás.

*Egész évben elláttuk a Libinfo, a Magyar Könyvtárak Internetes Tájékoztatása moderátori és titkári feladatát, vezetjük a szolgáltatás dokumentációját, tartjuk a kapcsolatot a konzorcium tagkönyvtáraival.*

Kérdések/válaszok	2012 mennyiség (db)	2013 terv	2013. tény mennyiség (db)	Változás
beérkezett kérdések	1435		1346	
kiküldött válaszok	1528		1477	
moderálások száma	3814		2779	
bejövő (külső válaszadók által adott) válaszok száma	777		649	
bejövő OSZK-s válaszok száma	817		525	
csatolások száma	269		213	
<b>Összes információmozgás</b>	<b>8640</b>	<b>8500</b>	<b>6989</b>	<b>-19%</b>

11. **Részvétel a PR tevékenységben** - együttműködve a Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztályával és az Olvasó- és Ügyfélszolgálati Osztállyal - rendezvényeken való részvétel által, toborzás, könyvtári csoportvezetés.

*A fent jelzett két osztállyal együttműködve részt vettünk a könyvtár PR tevékenységében: tagtoborzás (Könyvtári nyílt nap – ELTE, ld. bővebben az OÜSZ-nál), illetve az NKKO felkérésére a könyvtári nyílt napokon, múzeumok éjszakáján és más alkalmakkor rendszeresen idegenvezetést tartunk a könyvtárba látogató csoportok számára.*

12. Intranetről letölthető **szolgáltatási űrlap** megszerkesztése:

- Belső felhasználói képzés (tájékoztatás a törzsgyűjteményi dokumentumokról).
- A könyvtár rendezvényein való részvétel (csoportvezetés).
- Kiállítások előkészítése.

*Részleges feladatátfedés miatt (NKKO) a megvalósításról lemondtunk.*

13. **QR- kódok elhelyezése** az olvasói terekben, a megjelenítendő tartalom megfogalmazása. A feladat összehangolása az Olvasó- és Ügyfélszolgálati, valamint a Webtartalom Koordinációs Osztállyal.

*A feladat megvalósult.*

### 3.1.4.2 Olvasó- és ügyfélszolgálat

#### Állandó feladatok:

1. Az **egységes olvasószolgálati rendszer fenntartása**, az olvasók nyilvántartása.
2. A törzsgyűjteménybe tartozó könyvek, időszaki **kiadványok forgalmazása**.
3. Az olvasói professzionális munkaállomások (**OPM**) **rendszerének működtetése**, tartalmi fejlesztése az Infrastruktúra Szolgáltatások Osztályával együttműködve.
4. Az olvasók **reprográfiai igényeinek** teljesítése gyorsmásolat formájában.
5. Az **ügyfélszolgálat üzemeltetése**, a születésnapra csomag helyben történő felvétele, kiadása.
6. Az **ajándékbolt** készletének árusítása.
7. Olvasóforgalmi, dokumentumforgalmi **statisztikák és bevételi kimutatások** készítése.

*A szolgáltatás folyamatos.*

#### *Törzsgyűjteményi dokumentumok forgalmazása:*

Megnevezés	2012. tény	2013. terv	2013. tény	Változás
Összes könyvforgalom: könyvkiadó + belső kölcsönzés	105 004		104 301	-0,67%
Összes hírlapforgalom: hírlapolvasó + belső kölcsönzés	149 703		138 161	-7,7%
Összes mikrofilmforgalom	52 940		58 356	+10,23%
Elektronikus dokumentum, multimédia	633		657	+3,7%
<b>Összesen</b>	<b>308 280</b>	<b>310 000</b>	<b>301 475</b>	<b>-2,2%</b>

#### *Beiratkozott olvasók, könyvtárhasználók száma*

Megnevezés	2012. tény	2013. terv	2013. tény	Változás
Beiratkozott olvasók	7488	7500	7321	-2,2%
Olvasói forgalom (belépők)	54 043	54 500	52 316	-3,2 %
Beiratkozás bevétele	12.831.300 Ft	12.840.000 Ft	12.803.000 Ft	-0,22%

8. A **különgyűjteményi táruk olvasószolgálatának** ellátása.
  - *Kézirtattár: Olvasók száma: 2086*
  - *Zeneműtár: Olvasók száma: 1346 (ebből zenei: 508 fő); reprográfiai szolgáltatás: 410 kutató, 1940 kézirat*
  - *Térképtár: Olvasóink száma: 406 fő.*
  - *Történeti Interjúk Tára: Olvasók száma: 135, tájékoztatás 800, dokumentumforgalom 2495 db*
  - *Színháztörténeti Tár: 697 olvasó, 940 tájékoztatás.*
  - *Régi Nyomtatványok Tára: olvasók száma: 775 fő; tájékoztatás: több mint 500 alkalommal*
  - *Plakát és Kisnyomtatványtár: 720 fő*
  - *Dia és Fotótár: Olvasók száma: 187, tájékoztatás 187 alkalommal*

9. Az **56-os Intézet** csoport Oral History Archívum interjúinak, illetve képanyagának biztosítása a kutatók számára heti három alkalommal.

*A szakkönyvtár egész évben biztosította a speciális kutatói-olvasói igények kiszolgálását. Az olvasók száma: 44, a kutatott kötetek és dokumentumok száma: 224.*

10. Olvasószolgálati és tájékoztató munka ellátása a **Reguly Antal Műemlékkönyvtárban**, a tájékoztatói felügyelet technikai fejlesztése, éves bérlet kibocsátása.

*2013 folyamán 13 fő kereste fel 33 alkalommal az olvasótermet. Az interneten keresztül 29 alkalommal nyújtottunk tájékoztatást. A tervezett honlap nem valósult meg, a Webartalom Koordinációs Osztállyal egyeztetve ezt 2014-re halasztottuk.*

### **Kiemelt feladatok:**

1. **QR kódok elhelyezése az olvasói terekben**, a megjelenítendő tartalom megfogalmazása. A feladat összehangolása a Webartalom Koordinációs és a Tájékoztató Osztályokkal.

*A feladat megvalósult, márciustól QR kódon keresztül is megismerhetők az osztály szolgáltatásai. Az V. szinten a beiratkozás és az ajándékbolt előtt, a VII. szinten a könyvkiadó állomás bejáratánál helyeztünk el tájékoztató táblákat.*

2. Az olvasói és a dolgozói **félretételi adatbázis** MA, MB, MC, MD, ME, OA, OB, OC, OD, OE könyvjelzeteinek 2012-es revíziója során talált anomáliák javítása az adatbázisban.

*A feladat határidőre megvalósult.*

3. Az olvasói és a dolgozói **félretételi adatbázis revíziójának folytatása**, összevetése a rak-tári állománnyal. 1–2.799, továbbá a KA, KB, KC, KD, JC, JD, ÉRT. könyvjelzetek.

*A kijelölt jelzettartományok revíziója megtörtént.*

4. Az osztály munkatársainak **állományvédelmi továbbképzésen** való részvétele.

*A tervezett határidőig nem indult továbbképzés.*

5. A könyvtár rendezvényeihez kapcsolódó **akciók lebonyolítása** az ajándékboltban.

*Ebben az évben több sikeres akciót szerveztünk, melyeket a könyvtárban lévő kiállításokhoz, rendezvényekhez, az ünnepekhez és a különböző könyvünnepekhez kapcsoltunk. Kihaszna-ltuk, hogy a könyvtár több közösségi oldalon is aktívan jelen van, így akcióink hírét nem csak a honlapot látogatókhoz tudtuk eljuttatni, hanem a facebookon, twitteren is megjelentettük. Februárban a Filmgyári capriccio kiállításhoz kapcsolódóan, B. Müller Magda fotográfus mű-vésznő fotóalbumait kínáltuk kedvezményesen.*

*Március 15-én kiállítási katalógusainkat hirdettük 50% kedvezménnyel.*

*Áprilisban a Könyvfesztiválhoz kapcsolódóan, majd június elején az Ünnepi Könyvhét alkal-mából, legfrissebb kiadványainkat lehetett jelentős kedvezménnyel megvásárolni.*

*Októberben 1956-ra emlékezve, az 56-os Intézet valamennyi könyvét féláron kínáltuk.*

*November 25-én a Széchényi Napon, a „Levélben értesítsen engem – kortársak Széchényi Fe-renc könyvtáralapításáról” című díszalbumunk kedvezményes árusításával köszöntöttük a 211 éves nemzeti könyvtárat.*

*Decemberben Karácsonyi Vásárt hirdettünk, melynek keretében valamennyi saját kiadvá-nyunkat 15% kedvezménnyel lehetett megvásárolni.*

*Nagy hangsúlyt fektettünk a folyamatosan megújuló árukészlet változatos bemutatására. Az olvasói térben, vitrinben állítjuk ki legfrissebb kiadványainkat, bemutatjuk aktuális akcióinkat.*

*Folytatottuk az árukészlet eladhatóságának megkönnyítését (saját kivitelezésben gyártjuk a vonalkód nélküli termékekre a vonalkódokat).*

*A legnagyobb beruházást az online pénztárgép kiválasztása és beüzemelése jelentette. Az előírt határidőre sikerült beszerezni és az év utolsó munkanapján (dec. 21.) üzembe helyezni a NAV-val összekötött pénztárgépeket. Az elért eredmények jó alapot nyújtanak a további fejlődéshez.*

**6. Részvétel a PR tevékenységben,** együttműködve a Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztályával és a Tájékoztató Osztállyal. Rendezvényeken való részvétel, toborzás, beiratkozási akciók.

*Ebben az évben nagy hangsúlyt fektettünk a különböző beiratkozási akciók szervezésére, hogy csökkentsük, ill. megállítsuk a beiratkozók létszámának évek óta tartó csökkenését. Március 15-én féláron válthattak éves olvasójegyet azok, akik a hóvihar ellenére felkeresték könyvtárunkat, hogy részt vegyenek a Nemzeti Ünnephez kapcsolódó rendezvényeken. A Múzeumok Éjszakáján azok a látogatók iratkozhattak be 50%-os kedvezménnyel, akik a könyvtárban váltották meg az éjszakára szóló belépőjüket. Nyár végén, erősítve kapcsolatainkat a nagy könyvtárakkal, csatlakoztunk azokhoz a könyvtárakhoz, akik a felújítás miatt bezárt Országgyűlési Könyvtár olvasóit várták kedvezményes beiratkozási lehetőséggel. Szeptember 10-én ismét részt vettünk az ELTE Könyvtári Napján, ahol rendkívül sikeres akciót bonyolítottunk le. Ezen a napon 95 fő iratkozott be vagy hosszabbította meg olvasójegyét. November 25-én nosztalgia nyitva tartással köszöntöttük a 211 éves nemzeti könyvtárat. Ezen a napon ismét féláron válthattak éves olvasójegyet látogatóink. 71 fő vette igénybe ezt az akciót. Decemberben csatlakoztunk a központi rendezvényhez, melyet Kultúrát Ajándékba címmel hirdettek meg. Kedvezményesen vásárolhattak Ajándék Olvasójegyet azok, akik felkeresték a Vörösmarty téren lévő karácsonyi vásárt. Akcióinkat nemcsak a honlapon, plakátokon jelentettük meg, hanem kihasználtuk a könyvtár jelenlétét a közösségi oldalakon is. Bár a beiratkozott olvasók számának csökkenését nem sikerült megállítanunk, eredményként mondható el, hogy az olvasási szokások változása, valamint a felsőoktatásban résztvevők számának csökkenése mellett, mindössze 167 fővel csökkent a beiratkozott olvasóink létszáma az előző évhez képest. A könyvtárat felkereső olvasók számának csökkenését is az előző évi -8,65%-ról sikerült -3,2%-ra csökkentenünk. Bevételeinkben is minimális csökkenés volt csak tapasztalható. Mindez arra sarkall, hogy 2014-ben folytassuk a különböző akciók szervezését, és keressük a lehetőségét annak, hogy minél többször megjelenhessünk külső helyszíneken.*

**7. Dokumentumkölcsonzés kulturális intézmények kiállításaira.**

*2013-ban 13 esetben kértek kiállítási kölcsönzésre törzsgyűjteményi dokumentumot. Összesen 259 példányt készítettünk elő kiállításra. Budapesten több múzeumban, valamint Veszprémben, Balatonfüreden, Szentendrén mutatták be könyveinket. Nem csak hazai kulturális intézmények kiállításaira kölcsönöztünk könyveket, folyóiratokat, hanem külföldre is. Tavasszal Tallinban mutatták be észt könyveinket, majd ősszel a párizsi Musée d'Orsay Allegro Barbaro kiállítására küldtünk hírlapokat, könyvet.*

8. A KA jelzetű cserélhető- és **pótlapos könyvek lapjainak folyamatos pótlása**, cseréje, ezzel biztosítva azok forgalmazhatóságát.

A feladat megvalósult.

### 3.1.5 A könyvtárhasználók magas színvonalú kiszolgálása (IKR, infrastruktúra)

#### 3.1.5.1 Integrált könyvtári rendszer (IKR)

##### **Kiemelt feladatok:**

1. Az OSZK új **IKR koncepciójának** funkcionalitás és adminisztrációs szempontok szerinti **kidolgozása**.

*Az OSZK új IKR koncepciójának funkcionalitás és adminisztrációs szempontok szerinti kidolgozása nagyon nehéz és komplex feladat, az elmúlt években sok időt áldoztunk az igények összegyűjtésére. A napi feladatok mellett a minden érintettel külön-külön egyeztetés és a minden igényt kielégítő koncepció kialakítása meghaladja a rendelkezésre álló erőforrásainkat, főleg azt is figyelembe véve, hogy mindeddig nem látszik olyan pénzügyi erőforrás, amely a megvalósítást lehetővé tenné. Ráadásul terveinkben szereplő, illetve folyamatban lévő projektjeink (ELDORADO, HUNMARC-MARC21 konverzió, MARC21 AUTHORITY) is alakító hatással vannak a koncepcióra. Ennek megfelelően a részletes koncepció kidolgozására akkor kerülhet sor, amikor a pénzügyi lehetőségek elérhető közelségbe kerülnek.*

2. Az OSZK új Integrált **könyvtári és olvasó kiszolgálói rendszer specifikációjának kidolgozása**, felhasználva a korábban kidolgozott koncepciót, annak az érintett osztályok általi véleményezéseit illetve ezen osztályok igényeit és javaslatainak beépítése.

*Az előző válaszunkat annyival egészítjük ki, hogy a más osztályok erőforrásainak igénybevétele úgy, hogy a beszerzés időpontja teljességgel bizonytalan, nem racionális, mivel az idő előrehaladtával az igények változnak, a kapcsolatos anyagok pedig elavulnak, így felesleges erőfeszítést jelentenek az amúgy is leterhelt munkatársaknak.*

3. Az OSZK **integrált könyvtári és e-könyvtári rendszerének beszerzése**, a szükséges integrációs és migrációs feladatok elvégzésével. Cél: az eddigi szigetszerű szolgáltatások migrációja, ISBN és névtér adatbázisok és szolgáltatások megújítása, a szükséges infrastruktúra megújítása.

*Pályázati és lobby erőfeszítéseink eddig nem jártak sikerrel.*

##### **Állandó feladat:**

Az IKR adatbázisában található adathibák felkutatása, illetve javítása, egyeztetve az érintett feldolgozó egységekkel.

*Az IKR adatbázisban felbukkanó hibák javítását folyamatosan végezzük.*

### 3.1.5.2 Az informatikai infrastruktúra fejlesztésének feladatai

1. **Oktatás szervezése** és az oktatásban részvétel az E-szolgáltatási Igazgatóság által bevezetett környezetek hatékonyabb használata érdekében.

*Az E-szolgáltatási igazgatóság sikeres tanfolyamot, illetve előadást szervezett szabad szoftverek felhasználása és informatikai biztonság témakörben a KIM „E-közigazgatási Szabad Szoftver Kompetencia Központ Létrehozása” projektjével együttműködve.*

2. Az **automata könyvszkennel integrálása** a digitalizálás munkafolyamataiba.

*A feladatot teljesítettük. A használatba vétel késett a rendszer meghibásodása és garanciális javítása miatt.*

3. **Intranet portál** kiszolgálásának **optimalizálása**.

*Az intranet portál optimalizálása elkészült, a kiszolgálás jelentősen gyorsabb lett.*

4. **Szkennel és nyomtató tenderben** együttműködés a Működés-fenntartási Osztállyal és a szállítókkal. Cél az eszközök informatikai rendszerbe illesztése, folyamatos jó minőségű szolgáltatás.

*A nyomtatási tender kiírásában, értékelésében és megvalósításában együttműködtünk a Működés-fenntartási Osztállyal és a szállítókkal. A kitűzött cél teljesült.*

5. Az **1956-os osztály munkaállomásainak** integrációja.

*Az 56-os Intézet munkaállomások integrációját előkészítettük, a megvalósításhoz további egyeztetés szükséges. A közvetlen hálózati kapcsolat (L2VPN) rendelkezésre áll.*

6. **Fájlküldő szolgáltatás** elindítása 2 GB méretig.

*A teszt megfelelő eredménnyel zárult, jelenleg az arculathoz igazítás átvezetését és a használati leírás elkészítését végezzük.*

7. **Szoftver konszolidáció** megvalósítása, szoftver portfolió kialakítása.

*A szoftver portfolió kialakításhoz opensource szoftverlista-készítő alkalmazás telepítését megkezdtük. Két osztályon telepítettük, idő és belső hiányában nem készült el az érintett osztályok szoftver portfoliója. Jelen pillanatban az emberi erőforrások egyre nagyobb részét kötik le az évek óta elmaradó fejlesztéseket kompenzáló azonnali hibajavítások és probléma-elhárítások.*

8. **Munkaállomás típusok meghatározása:** szoftver és hardver környezet meghatározása feladatorientáltan.

*A munkaállomás-típusok meghatározása idő hiányában nem készült el, többek között azért, mert a munkaállomások területén forráshiány miatt nem történik fejlesztés, ezért állapotuk folyamatosan romlik és a heterogenitás a javítások miatt egyre nő. A munkaállomás-típusok alapját a szoftver portfolióhoz telepített alkalmazásból (OCSI) nyert adatok fogják adni.*

9. Az OSZK informatikai infrastruktúrája elavult, munkaállomásai, szerverei sürgős cserére szorulnak. Elkerülhetetlen a **storage bővítése**, alkatrészecskék vásárlása, a gépterem hűtéséhez ventilátor beszerzése, szoftverek vásárlása, valamint karbantartási szerződés a központi routerre.



*Az informatikai infrastruktúra fejlesztése forrás hiányában nem valósult meg.*

**10. IPV6-ra való átállás:** felmérés és előkészítés.

*Az IPv6 bevezetéséhez a teszt rendszert felépítettünk. A Microsoft által már nem támogatott Windows XP-vel nem működik együtt megfelelően, további megoldásokat keresünk.*

**11. Hibaelhárítási gyakorlatok** megtartása a jobb rendelkezésre állás és adatbiztonság érdekében.

*Külön hibaelhárítási gyakorlatot nem tartottunk, mivel több leállás történt, így nem volt szükség külön gyakorlatra.*

**12. Szolgáltatás leírások,** szolgáltatási katalógus elkészítése.

*Szolgáltatás-leírás néhány szolgáltatáshoz elkészült, továbbiak elkészítése szükséges.*

**13. Az 1956-os osztály szervereinek** integrációja.

*Az 56-os Intézet szervereinek integrációja nem valósult meg, mivel a szállító nem adta át a portál új verzióját, amely előfeltétele a továbblépésnek.*

**14. A 8. emeleti rendezvényterem** technikai kialakítása.

*A 8. emeleti rendezvényterem technikai kialakítására sikerült az OSZK-nak finanszírozó partnert találni, a specifikáció megalkotásában részt vettünk.*

**15. Az elavult (15 éves) telefonrendszer cseréje** IP alapú megoldásra.

*A telefonrendszer cseréje forrás hiányában nem valósult meg. Megkezdtük opensource megoldások tesztelését.*

**16. Külső telephelyek VOIP kapcsolatának** előkészítése.

*A külső telephelyeken VOIP telefonmellékek telepítése még nem történt meg. A Dohány utcai telephellyel elkészült a megfelelő hálózati összeköttetés. A telefonközpont alkalmassá tétele után megkezdjük a kísérleteket.*

### **3.1.5.3 Alkalmazásfejlesztés**

**1. 50 db VOIP telefonmellék** installálása, amely a távmunka lehetősége miatt is lényeges lenne.

*VOIP telefonmellékek installálása forrás hiányában nem valósult meg.*

**2. 1956-os intézet költözésével** kapcsolatos fejlesztési és integrációs feladatok.

*Egyeztetést követően is csak néhány rendszer felsorolását kaptuk meg a Grid4-től, a rendszer üzemeltetőjétől. Azokról az alkalmazásokról, amelyeket át kellett volna vennünk, és az 56-os intézet elmondása szerint a Grid4 munkái, kiderült, hogy jelentős részüket Grid4 csak üzemeltette, nem ismert, hogy ki készítette azokat és így az sem, hogy az OSZK ezek üzemeltetésére, felhasználására milyen jogosultságokkal rendelkezik. Az 56-os intézet érdemi támogatást ezzel kapcsolatban nem tudott nyújtani. Mivel az alkalmazások forráskódja ugyancsak nem érhető el, az ismeretlen fejlesztő ilyet nem adott át, ezért műszaki akadálya is van az alkalmazások továbbfejlesztésének, legfeljebb új alkalmazások készíthetők.*

3. **Relex** bevezetéssel kapcsolatos együttműködések, összekapcsolások adattöltések, esetleges felületek, specifikációk.

*Az év során felvetődött, hogy esetlegesen a Linked Heritage projekt keretében fejlesztett névtér adatbázist lehetne használni a nemzetközi kompatibilitás érdekében, azonban kiderült, hogy ennek megvalósítása még nem eléggé érett a rendszeres használathoz. A Relex továbbfejlesztéséhez, elsősorban a felhasználói felület kialakításához és az automatikus interfészek megvalósításához szükség lenne további forrásokra, amelyekre eddig sikertelenül pályáztunk.*

4. **Digitális színháztörténeti fotógyűjtemény átvétele** (B. Müller Magda életműve).

*Az adatbázist és az alkalmazást 2013. július 11-én kaptuk meg a külső vállalkozótól. Az adatbázis feltárása megtörtént, teszt kereső alkalmazás készült. Az eredeti alkalmazásban számos helyesírási hiba, pontatlanság és elévült információ található. Ezen kívül, sajnos, forráskód nélküli, ezért nem módosítható, nem javítható.*

*További problémák, hogy a kapott alkalmazással kapcsolatos szerzői jogi kérdések sem tisztáztak, azaz, hogy az OSZK jogosult-e felhasználni, közzétenni ezeket az információkat. Az alapítványtól ezzel kapcsolatban sem szerződéseket nem kaptunk, sem olyan információt, mely szerint a külső vállalkozók csak a programozást végezték, vagy az egyéb feltárási feladatokat is (azaz legalább az adatokkal rendelkezhet-e az OSZK).*

5. **Corvinatöredék alkalmazás** specifikációs mintaprojekt. Példával illusztrált specifikáció készítése, amely tartalmában, formájában definiálja azt a specifikációs szintet, amelyre a fejlesztés elindításához szükség van. Maga a projekt külső fejlesztővel fog megvalósulni.

*A feladat megvalósítása folyamatban van, a továbblépés feltétele, hogy a szakmai megrendelő kidolgozza és megadja azon információk körét, amelyeket lekérpezhetünk MARC-ra.*

6. Az **egységes ügyfél-nyilvántartási rendszer** megtervezése és kialakítása, az éles tesztek megkezdése.

*A feladat részleteiben teljesült, elkezdődött a tervezés, illetve több ügyfélnyilvántartó rendszerünket is egybevontuk. A változatlan célok mellett a készülő ELDORADO rendszer olyan megoldásokat kínál majd (többek között digitalizálási és ügyfélkövető alrendszerekkel), amelyek választ adnak a tervekben felvetett kérdésekre, illetve azokkal összehangolandók. A tervezés eredményeit hasznosítottuk az ELDORADO-rendszer előkészítésénél. Külön költség és további eszközök felhasználására nem került sor.*

7. Részvétel a KIM által szervezett **szabadszoftveres pilot** projektben.

*A pilot projektben részt vettünk, ennek eredményeképpen*

- *Intézményünkben a GPG nevű titkosítás funkciójú szabad szoftvert 10 fő felhasználó használatba vette;*
- *a GPG nevű titkosítás funkciójú szabad szoftvert 10 darab munkaállomásra telepítettük;*
- *10 fő üzemeltető üzemeltetői oktatásban részesült a loop-aes és gpg témában;*
- *a Far commender nevű állomány és FTP kezelő funkciójú szabad szoftver 50 fő felhasználó használatba vette;*
- *a Far commender nevű állomány és FTP kezelő funkciójú szabad szoftver 50 darab munkaállomáson telepítettük;*
- *az ILIAS oktatási rendszer 50 fő felhasználó részére oktatási segédrendszerként bevezettük;*
- *átvettük és felhasználtuk a Kompetencia Központ Tudástárában elkészült „Titkosított Ubunut Linux telepítése HOWTO”-t.*

## 3.2 HOZZÁFÉRÉS

### 3.2.1 Beiratkozott olvasók, könyvtárhasználók száma

Megnevezés	2012	2013
Beiratkozott olvasók	7.488	7.321
Olvasói forgalom (belépők)	54.043	52.316
Távhasználat – látogatások száma	23.271.197	23.738.367
Távhasználat – oldalletöltések száma	88.460.110	92.438.928

*2013-ban is folytatódott a látogatószám kismértékű, folyamatos csökkenésének tendenciája. Ezen még a nyílt napokon biztosított kedvezményes beiratkozási lehetőség sem sokat javított.*

### 3.2.2 A gyűjtemények digitalizálása

#### 3.2.2.1 Optimális működési feltételek kialakítása

1. Az OSZK **Digitalizálási Bizottságának működtetése**, ennek keretén belül az OSZK digitalizálási tervének naprakészen tartása a társigazgatóságokkal együttműködve.

*A Digitalizálási Bizottság folyamatosan működött az év során. A digitalizálási terv aktualizálása az ELDORADO projekt keretébe került át.*

#### 3.2.2.2 Állományvédelmi digitalizálás

1. **Mikrofilmek** digitalizálása.

*A feladat határidőre teljesült.*

2. **Különgyűjteményi dokumentumok** állományvédelmi digitalizálása.

*A Különgyűjteményi Igazgatóság osztályain tervezetten, állományvédelmi célból, olvasói megrendelésre történik digitalizálás. A digitalizálás a Digitalizáló Osztályon, a gyűjteményekben vagy külső megbízott, vagy vállalkozó bevonásával történik. A Digitalizáló Osztály állományvédelmi digitalizálásra kb. 30000 felvételt vállal évente.*

- *A Történelmi Interjúk Tárában folyamatosan gyűjtik, digitalizálják és adatbázisba dolgozzák fel Cseh Tamás életművének dokumentumait (digitalizálás: **3000**, feldolgozás: **4200** vegyes típusú – nyomtatott, kézirat, audio, audióvizuális, fotó). Folytattuk legveszélyeztetettebb interjúink időtálló hordozóra való átjátszását, digitalizálását, illetve a papíralapú gépelések számítógépre való felvitelét. **40 db interjú**. Folyamatosan végezzük az archív filmek digitalizálását. Ez évben **100** archív mozgóképes dokumentumot (híradót, kisfilmet, dokumentumfilmet) digitalizáltunk. Folytattuk a SZER hanganyagok jó minőségben,*

az eredeti szalagról történő újradigitalizálását, az eddig felvitt adatok ellenőrzését. **500 tekercs**

- A Zeneműtár hangstúdiójában az állandó feladataink közé tartozó állományvédelmi digitalizálás során **6.144 hangfájl** készült. – A Kézirattár számára készült digitalizálás során kb. 5000 fájl jött létre.
- A Digitalizáló Osztály rendkívül kis számban készített állományvédelmi fájlt a Térképtár számára; mindössze 595 db készült el. Olvasói és egyéb külső megrendelésre kb. 250 db felvétel készült. A Térképtár munkatársai az év során, egy kipróbálásra kapott szkeneren 580 felvételt készítettek.
- A Régi Nyomtatványok állományából 91 db megrendelés történt 120 db könyvtári dokumentumról (4361 db felvétel). – NKA támogatással az RMK I körébe tartozó nyomtatványokról kb. 130000 felvétel készült (Arcanum).
- A Plakát és Kisnyomtatvány Tárban elkészült az 1930-as év, 191 db grafikai plakátjának digitalizálása (Amicus tételek revíziója, a variánsok leírása). Megtörtént az 1945 előtti mintegy 40 ezres településeket ábrázoló képeslapgyűjteményünk digitalizálása (Arcanum).
- A Diafilm és Fotótárban szkenneléshez előkészítettünk 6100 felvételt, filmcsíkot – azonban a filmszkenner meghibásodott. További nehézséget okozott egy számítógép hibája, s emiatt a munka egy részét meg kellett ismételni.
- Az 56-os Intézetben folytatódott az OHA gyűjtemény további szöveg- és hangdigitalizálása az 1956-os Intézet Alapítvány támogatásával (71 interjú 1825 kazettaoldala). Elkészült a Máshonnan beszélő és a Demokrata című szamizdat kiadványok digitalizálása.

3. Az offline állomány hosszú távú megőrzése érdekében az optikai lemezek szabványos **ISO file-formátumokba** konvertálásának folytatása.

Az állomány kb. kétharmadát átkonvertáltuk ISO formátumra a hosszú távú megőrzés érdekében. Kb. 9000 CD-ROM-ról és 2500 DVD-ről készültek képfájlok. A munka az év második felében lelassult, leállt. Az Alkalmazás Szolgáltatói és Infrastruktúra Osztállyal, Információszolgáltatási Igazgatósággal folytatott megbeszélés után az Alkalmazási osztály jogi problémákat jelzett, várjuk azok megoldását. Ezért mind a konverziót, mind a költöztetést leállítottuk, amíg az ISO fájlokból történő helyi szolgáltatásra nem lesz esély, lehetőség, amelyhez további erőforrások szükségesek.

4. A **CD/DVD állomány átköltöztetése** légkondicionált, megfelelő körülményekkel rendelkező helyiségbe.

A terv szerint sikerült megfelelő helyiséget találni a veszélyeztetett CD/DVD állomány számára egy 1. emeleti pincehelyiségben. A költöztetést tavasszal elkezdtük, a muzeális állományt teljes egészében, kb. 12.000 db lemezt leköltöztettünk. Az állomány maradék részét, a szolgáltatási állományt a képfájlokra alapuló szolgáltatás kidolgozatlansága miatt nem tudjuk leköltöztetni, a munkát kényszerűségből le kellett állítanunk. A szolgáltatási állomány továbbra is a 7. emeleti, a célra teljesen alkalmatlan, klíma nélküli munkaszobákban van.

5. A Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési ház és Tourinform Zirc nevű intézménnyel együttműködésben a „**Zirc és Vidéke**” című helyi lap digitalizálása. A Városi Könyvtár vállalta az 1990-től 2008-ig tartó időszakot, a műemlékkönyvtár az 1905-1914, 1916-1920 és az 1931-1944 évfolyamokat digitalizálta. Cél az együttműködési szerződés megkötése a két intézmény között.

*Szóbeli megállapodás történt a „Zirc és Vidéke” című helyi lap digitalizálására. A szerződés megírása még nem történt meg.*

6. A „**Zirc és Vidéke**” lap digitalizált fájljainak feldolgozása kétrétegű PDF formátumban. A műemlékkönyvtár munkatársai a szövegfelismerővel végigfuttatott dokumentumok hibáinak kijavításában vesznek részt.

*A fájlok feldolgozása a városi könyvtár kérésére egy későbbi időpontban kerülnek kétrétegű pdf formában feldolgozásra, egyelőre a digitalizált anyag metaadatokkal való ellátása, egyrétegű pdf formátumban elérhetőségét valósítják meg.*

7. A „**Zirc és Vidéke**” elkészült kétrétegű PDF dokumentumok beszolgáltatása (félévenként) az OSZK E-könyvtári Szolgáltatások Osztályának.

*Az elkészült anyagot biztosítják az OSZK számára is.*

8. Egy magángyűjteményből mintegy **500 db zirci képeslapot** bocsátottak a Műemlékkönyvtár rendelkezésére. Az intézmény vállalta, hogy digitalizálja, majd szolgáltatja ezeket a Magyar Digitális Képkönyvtár számára. (2012-ről áthúzódó feladat.)

*A műemlékkönyvtár több technikai eszköze tönkrement 2012-ben egy villámcsapás következtében, köztük a szkener is. Ennek pótlása forráshiány miatt nem történt meg, így a munkatervbe jelzett digitalizálási munkákat nem tudtuk megvalósítani.*

9. A **helytörténeti gyűjtemény** képanyagának állományvédelmi digitalizálása.

*A műemlékkönyvtár több technikai eszköze tönkrement 2012-ben egy villámcsapás következtében, köztük a szkener is. Ennek pótlása forráshiány miatt nem történt meg, így a munkatervbe jelzett digitalizálási munkákat nem tudtuk megvalósítani.*

*Egyéb:*

- A *Corvina* adatbázisban feldolgozott tételek biztosítása a MOKKA-R számára.

*A feldolgozott tételeket biztosították a MOKKA-R számára.*

### 3.2.3 Internetes hozzáférhetőség teljesülése

#### 3.2.3.1 Műszaki feltételek teljesítése

1. **Hálózati forgalomszabályozás átalakítása**, optimalizálása.

*A hálózatban a forgalomszabályozás és mérés elkészült, egyes szolgáltatások a helyi hálózaton kívül működnek, így a helyi hálózat meghibásodásaitól függetlenül vagyunk képesek mérésre. A hálózati forgalmat a teljes hálózatban folyamatosan mérjük.*

2. **IPV6-ra való átállás:** felmérés és előkészítés.

*Az IPv6 bevezetéséhez a teszt rendszert felépítettünk. A Windows XP-vel nem működik együtt megfelelően, további megoldásokat keresünk.*

3. Az elavult (11 éves) - folyamatos működést veszélyeztető - **hálózati eszközök teljes cseréje.**

*Az elavult hálózati eszközök cseréje forrás hiányában nem valósult meg. Az év közben meghibásodott eszközöket 2002-ben leállított eszközökkel pótoltuk.*

4. **Tűzfal** teljeskörű átalakítása.

*A tűzfal átalakítása a KIM-el együttműködésben részben elkészült, a feladat bonyolultsága miatt márciusban fejezzük be a munkát.*

### 3.2.3.2 OSZK-s adatbázisok, archívumok, információk az interneten

1. **OPAC 0-24 órás** működésének biztosítása.

*Az OPAC-ban csak áramszünet és hálózati hiba miatt történt leállítás. A 2013-as évben beállítottunk egy redundáns adatbázisszervert, így a külső (felhasználói) és belső (munkatársak) OPAC lekérdezések okozta terhelés megoszlik, ezzel is növelve a szolgáltatás rendelkezésre állását, illetve csökkentve a válaszidőket.*

2. Az **OSZK elektronikus adatbázisainak** hozzáférhetővé tétele.

*Az OSZK elektronikus adatbázisai az év folyamán, az előre bejelentett karbantartások, illetve áramszünet kivételével folyamatosan hozzáférhetőek voltak.*

3. Digitális dokumentumok, **archívumok hozzáférhetőségének** biztosítása.

*Az OSZK digitális dokumentumai és archívumai az év során az előre bejelentett karbantartások, illetve áramszünet kivételével folyamatosan hozzáférhetőek voltak.*

4. **Weboldal 0-24 órás** működésének biztosítása.

*Az OSZK weboldalai az év folyamán, az előre bejelentett karbantartások illetve áramszünet kivételével folyamatosan hozzáférhetőek voltak.*

## 3.2.4 Állományfeltárás

### 3.2.4.1 A Törzsgyűjteménybe kerülő dokumentumok feldolgozása

**Alapfeladat:**

A kurrens, illetve a retrospektív beszerzésből érkező **törzsgyűjteményi dokumentumok** (könyvek, időszaki kiadványok, elektronikus dokumentumok) **feldolgozása az online katalógus számára**; ennek során a kötelempéldányként beszolgáltatott, illetve egyéb módon beszerzett kiadványok formai és tartalmi feltárása a NEKTÁR adatbázisban; a formai és tartalmi feltárás folyamatának folyamatos korszerűsítése, az egyszerűsítési törekvéseknek megfelelő módosítása, a változó gyakorlat rögzítése házi szabályzatokban.

*A feladat ellátása folyamatos.*

3.2.4.1.1 *Kurrens feldolgozás***Kiemelt feladatok:**

A **periodika-feldolgozás** terén:

- a) Az **iskolai értesítők** feldolgozásának befejezése (kb. 600 tétel).

*A feladatot teljesítettük. (2013. június 30. - 606 tétel)*

- b) Részvétel az **időszaki kiadványok automatizált érkeztetésében** (rendelési tételek készítése, évi 1. számokhoz érkeztetés, részletes adatok összevonása)

*A KFO munkatársai továbbra is aktívan részt vesznek az időszaki kiadványok számítógépes érkeztetésében. A feladat átadása a Gyarapítási Osztálynak a tervek szerint halad. Ezáltal a periodikumok érkeztetésének 2012-ben megkezdett automatizálása teljessé vált.*

A **tartalmi feltárás** terén:

Az **OSZK-tezaurusz/KÖZTAURUSZ** tartalmának gondozása, karbantartása.

*A tezauruszt folyamatosan gondoztuk, valamint a Linked Heritage projekt keretében kezdeményezéseket tettünk a nemzetközi szintű hasznosulására, más – idegen nyelvű – tezauruszokhoz való kapcsolására.*

***A hazai kurrens könyv- és periodikumfeldolgozás tervszámai és megvalósulásai***

	Terv	Terv	Tény	Tény
Könyvek - kötelezpéldányok (és hazai kurrens anyag egyéb forrásból)	15.000 mű	16.100 tétel	16.055 mű	16.744 tétel
Sorozatok	300 új cím	300 tétel	265 cím	265 tétel
Külföldi könyvek	2.500 mű	2.700 tétel	2.299 mű	2.375 tétel
<b>Összesen:</b>	<b>17.800 mű</b>	<b>19.000 tétel</b>	<b>18.619 mű</b>	<b>19.384 tétel</b>
Besorolási tételek (authority)				1.944 tétel

	Terv	Tény
Hazai periodikumok	850 tétel	916 tétel
Külföldi periodikumok	100 tétel	93 tétel
Aktualizálás (behasonlítás)	31.000 egység	28.592 egység
Aktualizálás (rögzítés)	1.500 tétel	1.218 tétel
Retrospektív konverzió (értesítők)	600 tétel	606 tétel
NPA – új feldolgozás		394 tétel

**Egyéb feladatok:**

1. Az ún. **sorozati jelzettartományba** (1-45.000) tartozó könyvek céduláinak rögzítése.

*Folyamatos. A Kurrens Feldolgozó Osztály kiegészítő feladataként 15.971 tétel készült el az évben.*

### 3.2.4.1.2 Retrospektív feldolgozás

#### **Kiemelt feladatok:**

Az OSZK törzsgyűjteményébe 1926 előtt bekerült, a retrospektív konverzió által nem érintett, jelenleg **elektronikusan feltáratlan dokumentumok autopszián alapuló számítógépes feldolgozása**.

1. Az **MNB gyűjtőkörébe tartozó kiadványok** teljes (formai+tartalmi) feltárása.

*A jelenleg kéziratos katalóguslapokon nyilvántartott állományrész elektronikus kereshetővé tételének biztosítása a könyvtár régi restanciája. A munka, amely – többek között – az alapítást követően a törzsgyűjteménybe bekerült magángyűjteményekben található dokumentumok bibliográfiai feltárására is kiterjed, jelenleg külön szervezeti egységi keretben, folyamatosan, rendben zajlik.*

2. A **nem MNB gyűjtőkörébe tartozó kiadványok** formai feltárása a teljes állományrészre vonatkozóan.

*A munka folyamatosan, rendben zajlik. Feldolgozásra került, ezáltal kutathatóvá vált az ún. müncheni állományrész Gallica szakja, amely megközelítőleg **2500 dokumentumot** tartalmaz.*

*Ez évben összesen **4600 kötet** került rekatalogizálásra.*

3. A **retrospektív gyarapítás** eredményeként az állományba kerülő, az MNB gyűjtőkörébe tartozó könyvek formai és tartalmi feltárása

*A munka folyamatosan, rendben zajlik. 2013-ban 120 kötet került feldolgozásra.*

4. A **retrospektív gyarapítás** eredményeként az állományba kerülő, nem az MNB gyűjtőkörébe tartozó könyvek formai feltárása

*A munka folyamatosan, rendben zajlik.*

5. A könyvtár törzsgyűjteményébe bekerült **fontosabb magángyűjtemények rekonstrukciója**.

*A feladat elvégzése rendben zajlik. Nagyrészt e munka eredménye mutatkozik meg a 2014 januárjában nyíló Kölcsey-kiállításunkban. (Korábban különös hangsúlyt fektettünk a Széchényi Ferenc-féle alapgyűjteménybe tartozó kiadványok azonosítására.)*

6. Possessorkutatás a muzeális dokumentumokra vonatkozóan

*A feladat végzése folyamatos. E munka jelentős "mellékterméke" az épülő possessor adatbázisunk, amely 900 nevet és vonatkozó információt tartalmaz.*

#### **Egyéb feladatok:**

1. A cédulakatalógus **retrospektív konverzióját** követő **utómunkálatok** elvégzése, azaz a bibliográfiai tételek listák alapján történő javítása.

*A munkavégzés folyamatos.*



2. Az ún. **sorozati jelzettartományba** (1-45.000) tartozó könyvek céduláinak rögzítése.  
*A feladat teljesítése folyamatos. Összesen 20.000 tétel készült el az évben.*

3. Kölcsey Ferenc és könyvtára című kiállítás megrendezése  
*Időpontja módosult: 2014. jan. 22.*

4. Az elkészült Gyűjtőköri Szabályzathoz tartozó részletes, (hierarchikusan felépülő) tipológiai fogalomtár készítése, amely útmutatóként szolgál a tipológiai kérdések tisztázásában, ezáltal segítve mind a gyarapítást, mind a feldolgozást. A fogalomtár az igazgatóságok hatékony együttműködésével épül, tartalma folyamatosan bővül, aktualizálódik.

*A munka folyamatosan zajlik.*

### 3.2.4.1.3 *Analitikus feldolgozás*

#### **Kiemelt feladatok:**

Az OSZK állományában meglévő, analitikusan mindeddig feltáratlan egyszerzős tanulmánykötetek feltárása, illetve a bibliográfiai munka során azonosított, az OSZK állományából hiányzó ilyen kiadványokról jelzés a megfelelő osztálynak (majd beszerzés után feldolgozásuk).

*A feladat ellátása folyamatos volt. (Ezek az analitikus feltárára váró kiadványok nem kereshetők le automatikusan az OSZK integrált könyvtári rendszeréből, így további halmazokat lehet/kell azonosítani.)*

#### **Állandó feladatok:**

1. Az **analitikus feldolgozás** folytatása.

*A feladat ellátása folyamatos.*

2. A forrásdokumentumok ütemes, zavartalan feldolgozása érdekében továbbra is **folyamatos kapcsolat fenntartása a feldolgozó osztályokkal**, a Gyarapítási és Állománynyilvántartó Osztállyal, valamint a Raktári Osztállyal.

*A feladat ellátása folyamatos.*

3. **Analitikus feldolgozást végző könyvtárak újbóli felmérése** – összevetés a korábbi felmérésekkel, következtetések összegzése, párhuzamosságok megjelölése.

*A felmérés módszertani alapjait fektettük le (többek között: adatstruktúrák elemzése; a feladatvégzés intézményi feladatvállalásokkal való megfeleltetése; szabványi háttér értelmezése – valamennyi esetben javaslatok megfogalmazása). Célunk egy olyan felmérés elvégzése, amely a későbbiek során az esetleges fenntartói felhatalmazás, illetve megbízás alapján, az Analitikus Feldolgozó Osztályon rendelkezésre álló szakértelemre alapozva rendszeresen megismételhető.*

4. A **HUMANUS további bemutatása** a könyvtáros szakmának, az építésében érdekelt potenciális partnereknek.

*2013 őszétől lendületet kapott a HUMANUS bemutatása, az azóta eltelt időszakban kiemelt kapcsolatok kezdődtek el/folytatódtak az alábbi intézményekkel/szolgáltatásokkal:*

*Magyar Tudományos Művek Tára*

*ELTE Egyetemi Könyvtár*

*Magyar Tudományos Akadémia és Információs Központ Könyvtára*

*Magyar Folyóiratok Tartalomjegyzékeinek Kereshető Adatbázisa*

Részdokumentumok	Terv	Megvalósult
Tanulmánykötetben megjelent részdokumentumok (új)	7.000 tétel	6.470 tétel
Időszaki kiadványban megjelent részdokumentumok (új)	7.000 tétel	7.205 tétel
<b>Összesen:</b>	<b>14.000 tétel</b>	<b>13.675 tétel</b>

### 3.2.4.2 Különgyűjteményi dokumentumok feldolgozása

#### Kiemelt feladatok:

##### Kézirattár:

- Fond feldolgozás
  - A folyamatosan gyarapodó **Széchényi családi archívum**, ill. Széchényi Zsigmond hagyatékának rendezése.
- Egyéb fond feldolgozás 23 (+/-2) személy iratanyaga (kb. 18.000 levéltári egység)  
*Eredmény: 37.363 fólió feldolgozása*

##### Régi Nyomtatványok Tára:

- RMK I-III. kötetek egyszerűsített leírásainak kiegészítése autopsziával, ellenőrzéssel az IKR-ben, MNB-be jelölve.  
**RMK-projekt:** *2013-ben folytatódott a megkezdett állományvédelmi digitalizálás során keletkezett RMK I-II. (időrendben, DMEK) betöltése az OSZK Digitális Könyvtárába, párhuzamosan az Amicus-feltárással (több mint 1000 rekord). A teljes körű feltárás elérte a 80%-ot.*

##### Térképtár:

- Külső személyek által az IKR adatbázisba – hiányosan – bevitt nyomtatott kataszteri térképleírások ellenőrzése, kiegészítése, hitelesítési szintjük beállítása. Ez a munka a minőségbiztosítás okán kiemelt feladatok közé tartozik.
- Külső személyek által az IKR adatbázisba – hiányosan – bevitt **nyomtatott térképek** és atlaszok leírásának kiegészítése, ellenőrzése. (TM, T és TA) jelzetűek.
- Külső személyek által az IKR adatbázisba – hiányosan – bevitt **nyomtatott** térképek és atlaszok leírásának ellenőrzése. (TM, T és TA) jelzetűek.

*Katalógus konverzió: 872 db új rekord és 3855 db javított rekord*

##### Egyéb:

*Széchényi Ferenc Térképeinek Katalógusa: Kiemelt feladatunk a Térképtár gyűjteményének*

alapját képező Széchényi Ferenc provenienciájú nyomtatott térkép- és atlaszgyűjtemény tervezett katalógusának szerkesztési munkálatainak folytatása. Az anyag mennyisége több mint 5200 tétel. Az anyag feldolgozása elkészült, az ellenőrzés is megtörtént, következő lépés lenne a szerkesztési munkálatok megkezdése. Technikai okokból a szerkesztés és pályázat leadása nem történt meg.

#### Zeneműtár:

1. A **kottanyomtatványok retrospektív feldolgozásának** folytatása. A retrospektív tételek folyamatosan beépülnek a Magyar Nemzeti Bibliográfiába is.

*A kottanyomtatványok feldolgozása során 1.790 AMICUS-rekord készült, melyek közül 300 újonnan beérkezett kötelezpéldányokhoz tartozik, míg 1.490 a retrospektív, illetve más forrásból érkezett tételek száma.*

*A kottakéziratok kézirásos katalóguscéduláinak retrospektív konverziója során 1.992 AMICUS-rekordot jött létre.*

2. A **köteles CD-k retrospektív** (a korábbi feldolgozási hiátust pótló) feltárása.

*A köteles CD-k feldolgozása során 239 kurrens és 1353 retrospektív rekord készült. Ennek köszönhetően lezárult a HKCD 53.000–55.000 jelzettartomány feldolgozási hiányainak pótlása, s immár csaknem teljes a HKCD 51.000–52.000 tartomány is.*

3. Az erősen adathiányos, **78-as fordulatú muzeális hanglemezek** állományba vétele és IKR-ben való feldolgozása.

*Az erősen adathiányos, 78-as fordulatú muzeális hanglemezek közül 400 darab feldolgozása történt meg.*

4. **Vavrinecz Béla** zeneszerző és **Volly István** népzene kutató és **Kecskeméti István** hagyatékok feldolgozásának befejezése, illetve a 2012-ben érkezett **Vasadi Balogh Lajos**-hagyaték feldolgozása.

*A Vavrinecz Béla- és Kecskeméti István-hagyaték rendezése és feldolgozása erőforrás hiánya miatt nem történt meg. Lezárult a Vasadi Balogh Lajos-hagyaték rendezése.*

#### Történeti Interjúk Tára:

1. **Audiovizuális kötelezpéldányok** archívumának revíziója.

*Folytattuk az audiovizuális kötelezpéldányok revízióját.*

2. A **Cseh Tamás-Dalok-archívum** további építése, együttműködésben a Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvánnyal (MMMA). Gyűjteményfejlesztés mellett a honlap fejlesztése kiemelt feladat.

*A Történelmi Interjúk Tárában folyamatosan gyűjtik, digitalizálják és adatbázisba dolgozzák fel Cseh Tamás életművének dokumentumait (digitalizálás: **3000**, feldolgozás: **4200** vegyes típusú – nyomtatott, kézirat, audio, audióvizuális, fotó).*

3. **Szabad Európa Rádió** egykori munkatársaival készített interjúk teljes mélységű feldolgozása, DVD-re írása, kutathatóvá tétele – 6 interjú (ellenőrzés, vágás, digitalizálás, feldolgozás, tartalomjegyzék, kiírás).

*Folytatjuk a Szabad Európa Rádió gyűjtemény egységes kialakítását célzó szervezési feladatokat, felmérését (audiovizuális dokumentumok, hagyatékok, interjúk, mikrofilmek, kapcsolódó dokumentumok) és folytatódott a Szabad Európa Rádió gyűjtemény kiegészítését célzó hagyatékok felkutatása, rendezése).*

*Jelenkortörténeti gyűjtemény (SZER és BBC): 500 hangfájl/rekord*

4. Az úgynevezett „**orvosinterjúk**” feldolgozása – 6 interjú (ellenőrzés, tartalomjegyzék).

*Interjúgyűjtemény: 44 interjú + Folytattuk a „Századunk” sorozat keretében forgatott interjúk integrálását az interjúgyűjteménybe (25 db interjú)*

5. **Mozgóképkincs Gyűjtemény** feldolgozásának folytatása.

*Mozgóképkincs: teljes mélységű feldolgozás 50 film (archív filmhíradó, kisfilm, dokumentumfilm)*

6. **Öt országos televíziós csatorna** főműsoridőben sugárzott híradóinak feldolgozása (m1, m2, Duna TV, TV2, RTL).

*Figyelő (Öt országos csatorna hírműsorai): 10 000 rekord*

7. A **BBC digitalizált hanganyagainak** felmérése, rendezése, részletes feldolgozása.

*Jelenkortörténeti gyűjtemény (SZER és BBC): 500 hangfájl/rekord*

8. A **Jelenkortörténeti Gyűjtemény** anyagából válogatás közreadása DVD-n és/vagy a honlapunkon.

*Kiemelt feladat volt a Jelenkortörténeti adattár (Az 1956-os forradalom adattára) teljes körű feltárása. Forrás hiányában továbbra is csak a hanganyagok (Szabad Európa Rádió, Kossuth Rádió) teljes mélységben való feldolgozása történhetett meg, a tervbe vett DVD-n való publikálás illetve honlap fejlesztése nem valósulhatott meg.*

Egyéb:

*Borbándi Gyula Regensburgban található hagyatékának feldolgozása megtörtént.*

Plakát- és Kisnyomtatványtár:

1. A **grafikai plakátok** egészének feldolgozása az IKR-ben, a teljes plakátgyűjtemény visszakereshetővé és kutathatóvá tétele.

*A raktárrendezés közben előkerült külföldi grafikai plakátok feldolgozása során 93 Amicus-tétel jött létre.*

a.) Az újonnan beérkező **grafikai plakátok** tematikus válogatás nélküli **feldolgozása** az IKR-ben.

*Az újonnan beérkező grafikai plakátok tematikus, válogatás nélküli Amicusban való feldolgozása (kb. 500-600 tétel) megtörtént.*

b.) A **2000 utáni grafikai plakátok** IKR-ben való feldolgozásának megkezdése.

*A 2000 utáni grafikai plakátok (kb. 5000 db) Amicusban való feldolgozásának folytatása során 651 Amicus-rekord keletkezett.*

- c.) **1952-1955-ig grafikai plakátok IKR-ben való feldolgozása.** A fenti anyagcsoportból az 1953-ban megjelent, és még le nem írt plakátok és plakátvariánsok feldolgozása, a helyrajzi naplóban a példányadatok korrekciója.

*Az 1953-as év grafikai plakátjainak leírása befejeződött, és megkezdődött az 1954-1955-ös éveké (1782 Amicus-tétel).*

- d.) Az **1885-1926 közötti magyar grafikai plakátgyűjtemény revíziója**, IKR leírások javítása, leíratlan variánsok feltárása és leírása. A rekordleírással rendelkező gyűjteményrész eredeti dokumentumainak revíziója és további feltárása (teljes feldolgozás). A helyrajzi naplóban nem szereplő, de a fizikai gyűjteményben meglévő variánsok és egyedi példányok feltárásának elvégzése. A munka során a példányok adatainak szükségszerű javítása, vagy pontosítása, valamint esetenként az alkotók eddig fel nem oldott szignóinak kikutatása.

*Az 1885-1926 közötti magyar grafikai plakátgyűjtemény Amicus-leírásának revíziója során 268 tétel módosítása történt.*

- e.) Az **1927-1936-ig terjedő grafikai plakátok revíziója** és az eredeti dokumentummal való összevetése. Az 1929-1936-ig történő revízió folytatása, amelyből ebben az évben 1930-1936 közötti években megjelent művek kerülnek sorra.

*Folytatódott az 1927-1936 évkör grafikai plakátjairól készült rekordok revíziója. Befejeződött az 1930-as év revíziója (191 db), és megkezdődött az 1931-es évé.*

#### Diafilm és Fotótár:

1. **Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény** anyagának állományba vétele, feldolgozása.

*A Filmtörténeti Fotógyűjtemény anyagának ellenőrzése, rendezése a létszámcsökkenés és a munkatársak egyéb jellegű munkái miatt (nyomtatás, kiállítási anyagok forgalmazása) csak a tervezett mennyiség töredékéig jutott.*

2. **Negatívok, üvegnegatívok** állományba vétele, feldolgozása.

*A tervezettnél lassabban haladt a leírások folyamata. Az üveglemezek feldolgozása során tárgyszavas cédulakatalógus készült és 1400 tétel leírása táblázatban történt meg.*

3. **Fotóalbumok feldolgozása** az IKR-ben.

*A fotóalbumokból kb. 300 tétel leírása készült el.*

#### Állandó feladatok:

##### Kézirattár:

1. A **beérkező kéziratok** feldolgozása az IKR-ben.

*A Kézirattárban ebben az évben sem sikerült jelentős előrelépést elérni a beérkező anyagok IKR-ben történő feldolgozása területén. Elkészültek a beérkezett anyagok számítógépes áttekintését lehetővé tevő táblázatok, s így biztosítható a naprakész tájékoztatás.*

### Régi Nyomtatványok Tára:

*A Régi Nyomtatványok Tárában teljesültek az állandó feladatok.*

1. Eddig IKR-ben nem szereplő Apponyi M jelzetű metszetek feldolgozása, és ellenőrzése.

**Apponyi-projekt:** Felgyorsult az Apponyi Hungarica és elkezdődött az Apponyi Rariora teljes körű feltárása. A teljes Apponyi-gyűjtemény több mint a fele került be az adatbázisba.

*Egyéb-projektek:*

- **ECIH-projekt:** A cseh Nemzeti Könyvtárral kötött szerződés értelmében 100 (javarészt) hungarika-ősnyomtatványt digitalizáltunk. Technikai problémák miatt csak 2012 legvégén kezdődött meg a feltöltés a Digitális Könyvtárba és a Manuscriptoriumba.
- **Antikva-projekt:** A 2010-ben felgyorsított antikva-feltárás 2013-ben is folytatódott, a hatalmas mennyiség ellenére 15%-a került be az adatbázisba.
- **Röplap-projekt:** Hozzávetőlegesen 1300 kötetből álló gyűjtemény modern, teljes körű feldolgozása folyamatban van. Sor került a már digitalizált tételek (DMEK) betöltése az OSZK Digitális Könyvtárba és összekapcsolása az Amicus-rekorddal. A gyűjtemény majdnem 90%-a feldolgozásra került.

### Térképtár:

1. A **Térképtár gyűjtőkörébe tartozó** minden új dokumentum az IKR-ben kerül feldolgozásra. A munkavégzés lépései: behasonlítás, bibliográfiai leírás, tárgyszavazás, jelzetelés, naplózás, ellenőrzés.

*A Térképtárban szerkesztés alatt van az MNB (kurrens) a „MNB Kartográfia dokumentumok”-nak egyetlen összevont száma és a MNB (Retrospektív) fejlesztése: a feldolgozó munka során előkerülő, és a különböző bibliográfiákba tartozó dokumentumok besorolása folyamatos.*

2. A **földrajzi nevek karbantartása** az IKR-ben.

*A földrajzi nevek karbantartása is folyamatos.*

### Zeneműtár:

1. A **beérkező kötelespéldányok IKR-ben való kurrens feldolgozása**, a Magyar Nemzeti Bibliográfia: Zeneművek – Kották, ill. Hangfelvételek online „köteteinek” szerkesztése, valamint a Zenei Tezaurusz ehhez kapcsolódó folyamatos építése.

*A Zeneműtárban folyamatos a beérkező kötelespéldányok IKR-ben való kurrens feldolgozása, a Magyar Nemzeti Bibliográfia: Zeneművek – Kották, ill. Hangfelvételek online „köteteinek” szerkesztése, valamint a Zenei Tezaurusz ehhez kapcsolódó folyamatos építése.*

*MNB Zeneművek – Kották online „kötetébe” 2013-ban 298 kottanyomtatvány, a Hangfelvételek közé pedig 146 CD került. – A kottanyomtatványok feldolgozása során 1.790 AMICUS-rekord készült, melyek közül 300 újonnan beérkezett kötelespéldányokhoz tartozik, míg 1.490 a retrospektív, illetve más forrásból érkezett tételek száma.*

Színháztörténeti Tár:

1. A Tár dokumentumainak további feldolgozása az IKR-ben rendszerben.  
*A Színháztörténeti Tárban folyamatos az IKR-ben történő feldolgozás.*

Történeti Interjúk Tára:

1. **A beérkező audiovizuális kötelempéldányok folyamatos feldolgozása.**

*Történeti Interjúk Tára folyamatosan feldolgozza a beszolgáltatott audiovizuális kötelempéldányokat (230 film/rekord). Rögzíti, digitalizálja, feldolgozza az öt országos televízió csatorna főműsoridőben kötelezően sugárzott hírműsorait, valamint az Országgyűlés plenáris üléseinek rögzített anyagából pedig egy példányt őriz.*

Plakát- és Kisnyomtatványtár:

1. A várhatóan kb. 30 ezer db éves gyarapodással tárunkba érkező **apró- és kisnyomtatványok érkeztetése**, dokumentumtípusok és tematikus gyűjtemények szerinti szétválogatása, különböző szintű feldolgozása, beosztása a tár anyagába. Ennek keretében:

- a.) A gyűjtőkörbe tartozó anyagrészek **kurrens gyarapítása**, aukciók esetén behasonlítás.
- b.) **Dokumentumok érkeztetése, szétválogatása** dokumentumtípus szerint, továbbítása a gyűjteményrészért felelős kollégának, ill. más osztályoknak.
- c.) A **kurrens anyag** évek és téma szerinti **válogatása**, szakozása, jelzeteleése, raktári beosztása (21. századi aprónyomtatványok, szöveges plakátok, kisnyomtatványok).

*A kurrens anyag (kötelempéldány és ajándékok) évek és téma szerinti válogatása, szakozása (ETO), jelzeteleése, raktári beosztása (aprónyomtatványok, szöveges plakátok, kisnyomtatványok): 12.260 db*

- d.) Korábbi gyűjteményrészek **folyamatos feldolgozása**, rendezése (választási aprónyomtatványok).

*Választási aprónyomtatványok feldolgozása, rendezése folyamatos.*

- e.) **1860-1945 között megjelent kisnyomtatványok**, a törzsállományból átadott dokumentumok, falinaptárak folyamatos feldolgozása az IKR-ben, jelzeteleése, raktári beosztása (kb. 6.000 tétel).

*Az 1901-1945 között megjelent kis- és aprónyomtatványok, valamint a törzsállományból átadott dokumentumok folyamatos feldolgozása csoportosan és monografikusan, jelzeteleése, raktári beosztása folyamatos (kb. 6000 tétel). Monografikus leírás: 1565 rekord; csoportos leírás: 2033 rekord.*

*Falinaptárak feldolgozása során (kb. 200 tétel). 104 Amicus-tétel készült.*

- f.) Beérkező **gyászjelentések, zsebnaptárak, kártyanaptárak, plakátnaptárak, kártyák** rendezése.

*Beérkező gyászjelentések rendezése és állományba vétele (234 db).*

*Zsebnaptárak, kártyanaptárak, határidőnaplók plakátnaptárak, kártyák rendezése és állományba vétele (444 db.).*

g.) **Képeslapok** jelzetelése, beosztása.

*A kötelesspéldányból és az ajándékként érkező, valamint a raktárrendezés során, eddig különböző helyeken tárolt 1945 utáni képeslapok, üdvözlőlapok és üdvözlőkártyák összegyűjtése, behasonlítása, rendezése, bedolgozása és selejtezése és állományba vétele (5448 db-ból 3728 db).*

h.) A **hungarika gyűjtemény** országokénti feldolgozása, a Hungarica gyűjteményből a szabadlapos albumok és a képeslapok kiemelése, feldolgozása, jelzetelése, beosztása.

*A Hungarica-gyűjtemény országokénti szétbontása, a gyűjteményből a szabadlapos albumok és a képeslapok kiemelése megtörtént.*

i.) A kb. 30 ezres **ex libris gyűjtemény** feltárása, tulajdonos és alkotó szerinti visszakereshetővé tétele táblázatban, majd az IKR-ben (kb. 1.200 új rekord).

*A kb. 32 ezres ex libris gyűjtemény feltárásának 60%-a már elkészült. A feldolgozás során 1444 amicus tétel készült.*

j.) **Szabadlapos albumok** IKR-ben való feldolgozásának befejezése (kb. 300 tétel).

*A törzsgyűjteményből átadott, ill. a Hungarica gyűjteményből kiemelt szabadlapos albumok folyamatos feldolgozása (kb. 100-200 tétel) során 3 Amicus-tétel készült.*

k.) A mintegy 400 db-os **litográfia gyűjtemény** feldolgozása az IKR-ben.

*A mintegy 400 db-os litográfia gyűjtemény feldolgozása 2013. december 31-ig. A feldolgozás befejeződött (290 rekord).*

*Egyéb:*

*– Egyéb Amicus-leírások száma: 60.*

*– A tervezetthez képest két esetben van elmaradás. A szabadlapos albumok helyett a grafikai plakátok leírását végeztük, a kisnyomtatványok közül pedig kiemeltük a kiállítási katalógusokat, hogy azok teljes gyűjteménye minél hamarabb kutatható legyen Amicusban. - Kiállítási katalógusok feldolgozása (kb. 500 tétel) eredményeként 1392 rekord keletkezett.*

*– Szentképek (kb. 2500 db) rendezése, tematikus szétválogatása és visszakereshetővé tétel elkészült. – Az eddig fel nem sorolt beérkező és tárunk gyűjteményébe tartozó aprónyomtatványok rendezése. 242 db állományba vétele.*

*– Az oklevélgyűjtemény rendezése, tematikus szétválogatása, visszakereshetővé tétele elkészült (kb. 4-5000 db).*

*– Az elmúlt 5 év csoportos feldolgozású kisnyomtatványainak (kb. 28.000 db) rendszerezése, duplumok leválogatása, a kereshetővé tétele folyamatos. Megtörtént az éves bontás.*

**Diafilm és Fotótár:**

**1. A fotógyűjtemény feldolgozása** az IKR-ben.

*A Diafilm és Fotótárban az IKR-ben történő feldolgozás folyamatos és teljesült a munkatervben meghatározott mennyiség.*



*Az Escher-gyűjteményből mintegy 5400 db készült el, és egy kisebb egységet (285 db) az első világháborús gyűjteményből is előrendeztünk. Albumokból 329 db leírása készült el Amicusban.*

#### 1956-os Intézet – Oral History Archívum:

*Az OSZK 1956-os Intézet – Oral History Archívum feladata egyrészt a jelenkor-történeti, ezen belül különösen az 1956-os magyar forradalom történetét feltáró tudományos kutatások és dokumentációs munkák végzése, az eredmények hozzáférhetővé tétele az oktatás és az ismeretterjesztés számára, valamint publikálása szakmai fórumokon (nyomtatott és elektronikus sajtóban, hazai és nemzetközi konferenciákon), másrészt az Oral History Archívum gyűjteményének folyamatos gyarapítása (életút-interjúk készítése, visszaemlékezések gyűjtése), ezek tudományos feldolgozása, kutatók számára hozzáférhetővé tétele, kutatási segédletek készítése. A feladatok teljesültek.*

#### *3.2.4.2.1 Feldolgozás a zirci Reguly Antal Múemlékkönyvtárban*

1. A törzsgyűjteményi dokumentumok – régi könyvek és folyóiratok – **retrospektív konverziója** a Corvina adatbázisba. Az adatbázisban teljes körű leírást kell alkalmazni, így a szokásos bibliográfiai adatokon kívül a proveniencia, possessorok, margináliák és a kötés leírását is megadva. Cél a „barokk terem” állománya feldolgozásának folytatása.

*Az év folyamán 212 (rekord) régi könyv (rekord) került teljes körű feldolgozásra.*

2. **Rekordrevízió**ban a régi adatbázis konvertálása során hibásan átkerült adatokat kell javítani a mintegy 3.797 már elkészült rekordban.

*2613 rekordot ellenőriztek, s javítottak, ha szükséges volt.*

3. A beérkezett dokumentumok – könyvek, folyóiratok, elektronikus dokumentumok – **feldolgozása** a cédulakatalógus számára.

*630 tétel készült el a cédulakatalógus számára.*

4. A múemlékkönyvtár átveszi kezelésre, **feldolgozásra a Zirci Ciszterci Apátság Új Könyvtárának anyagát**. Ez mintegy 40 ezer dokumentumot jelent, melynek elhelyezése a múemlékkönyvtár területén elkészítendő helyiségekben az elsődleges cél.

*Az Apátság forráshiánya és idei egyéb munkálatai (főként a Látogatóközpont megnyitása) miatt nem teljesült.*

#### **3.2.4.3 Magyar Nemzeti Bibliográfia**

##### **Kiemelt feladatok:**

1. Új MNB-portál tervezése, elkészítése.

*Az új MNB-portál létrehozását annak fényében irányoztuk elő erre az évre, hogy annak háttéréként egy új integrált könyvtári rendszer bevezetésével megvalósul az MNB gyűjtőkörű adatbázisok egységes rendszerbe foglalása. A retrospektív bibliográfiai tartalmakat és a ka-*

*talógustól jól elkülöníthető MNB-rekordállományt egységesítő, a külföldi katalógusok magyar vonatkozású tételeiben való keresést is lehetővé (metakeresői) funkcióval kiegészülő felhasználóbarát felület kialakítására a szükséges erőforrások hiányában ez évben nem kerülhetett sor.*

#### *3.2.4.3.1 Kurrens nemzeti bibliográfia*

##### **Állandó feladatok:**

1. A **kurrens nemzeti bibliográfiai** számbavétel maradéktalan biztosítása - a kötelezpéldányokra alapozva - az MNB gyűjtőkörébe tartozó dokumentumtípusok esetében.

*Folyamatosan, rendben zajlik.*

2. Az **MNB – WWW füzetek** technikai közreadása, illetve naprakész archiválása az EPA-ban vagy az OSZK DK-ban

*Az MNB-WWW füzetek technikai közreadása, illetve archiválása a füzetek periodicitása szerint történt.*

3. MNB füzetek **módosított ETO szerinti megjelenítésének** specifikációja. Az MNBWWW program legutóbbi verziójának bevezetése óta "felszínre került" hibák dokumentálása, javítása.

*MNB füzetek módosított ETO szerinti megjelenítésének specifikációja, illetve az MNBWWW program legutóbbi verziójának bevezetése óta "felszínre került" hibák dokumentálása, javítása, a Kurrens Feldolgozó Osztállyal egyeztetve a 2014-es év második felére toódik belső erőforrás problémák miatt.*

#### *3.2.4.3.2 Retrospektív nemzeti bibliográfia*

##### **Kiemelt feladatok:**

1. Az **1801-1920-as ciklus** MNB-jének létrehozása érdekében:

A könyvek autopszia alapján történő **retrospektív katalogizálásának folytatása** (müncheni állomány).

*Folyamatosan, rendben zajlik.*

2. Az **1921-1944-es ciklus** MNB-jének teljessé tétele érdekében:

Az 1921 és 1925 között megjelent könyvek feldolgozása a **müncheni rekatalogizálás** keretében (az 1926-tól feldolgozott állomány céduláinak retrospektív konverziója megtörtént).

*Folyamatosan, rendben zajlik.*

3. Több ciklust érintő feladat:

Az 1-45.000 jelzettartományba (ún. sorozati jelzet) tartozó könyvanyag (sorozatok, **többkötetes művek** nagyobb ütemű retrospektív katalogizálása.

*Folyamatosan, rendben zajlik.*

### 3.2.4.3.3 Bibliográfiai kutatások

#### Állandó feladatok:

#### 1. A kezdetektől 1700-ig

a.) Az **RMNy 5. kötet** munkálatainak folytatása. Az 1671 és 1685 között megjelent nyelvi és területi hungarika-nyomtatványok közül a következő műfajcsoportok feldolgozása: Biblia és a hozzá kapcsolódó témakörök, enciklopédiák, esküvői köszöntő versek, naptárak, perikópák, teológiai tézisek, zsoltárok. (A kötet szerzői: Heltai János, Perger Péter, Szvorényi Róbert és P. Vásárhelyi Judit.)

*Tovább folytatódtak az RMNy 5. kötetének munkálatai. A tervek szerint az 1671 és 1685 között megjelent nyelvi és területi hungarika-nyomtatványok közül a következő műfajcsoportok feldolgozására került sor a 2013-as év folyamán: Biblia és a hozzá kapcsolódó témakörök, enciklopédiák, esküvői köszöntő versek, naptárak, perikópák, teológiai tézisek, zsoltárok. (A kötet szerzői: Heltai János, Perger Péter, Szvorényi Róbert és P. Vásárhelyi Judit.)*

b.) Nyilvántartást építése az **1701 előtt nyomtatott könyvek rézmetszetes illusztrációiról** a rájuk vonatkozó legfontosabb adatok, róluk szóló publikációk áttekintésével.

*Elkezdődtek és jelentősen előrehaladtak a Régi Magyarországi Rézmetszetek (RMR) elnevezésű adatbázis előmunkálatai. Ez az adatbázis az 1701 előtt nyomtatott könyvek rézmetszetes illusztrációit, a rájuk vonatkozó legfontosabb adatokat és a róluk szóló publikációkat tekinti át. Az adatbázis az adatszerkezet kidolgozását követően jelenleg két Excel-táblázatban összesen 318 rézmetszetes illusztráció adatát tartalmazza.*

c.) Szakmai felügyeletünkkel továbbfolytatódik a **Magyarországi gyűjtemények 1601 előtti állományának feltárása** elnevezésű program a budapesti Piarista Könyvtár ősnomtatványainak és antikváinak Klinda Mária közreműködésével készülő példányleírásával.

*Szakmai felügyeletünkkel tovább folytatódott a Magyarországi gyűjtemények 1601 előtti állományának feltárása elnevezésű program, amelynek keretén belül befejezéséhez közeledik a budapesti Piarista Könyvtár ősnomtatványainak és antikváinak Klinda Mária közreműködésével készülő leírása.*

#### 2. 1701 és 1800 között

a.) Az **1701 és 1800** közötti időszakban megjelent hazai nyomtatványok **retrospektív bibliográfiája**, a Petrik Géza: Magyarország bibliographiája IX. Pótlások kötete számára az adatgyűjtés lezárása a kolozsvári Akadémiai Könyvtárban. A korábban gyűjtött adatok autopszia alapján történő ellenőrzésének folytatása.

- budapesti gyűjteményekben (Akadémiai Könyvtár, Egyetemi Könyvtár, Országos Evangélikus Könyvtár, Kiscelli Múzeum stb.);
- több hazai könyvtárban: Debreceni Ref. Nagykönyvtár, Keszthelyi Helikon Kastélykönyvtár, Sárospatak Ref. Könyvtár stb.);
- Kolozsvárott (Egyetemi Könyvtár), Marosvásárhelyen (Teleki Téka) és Nagyszombatban (Astra, Brukenthal Múzeum) egyhetes kutatóutak keretében.

*Az 1701 és 1800 közötti időszakban megjelent hazai nyomtatványok retrospektív bibliográfiája, a Petrik Géza: Magyarország bibliographiája IX. Pótlások kötete számára továbbfolyta-*

*tódott a bibliográfiai adatok gyűjtése és a korábban gyűjtött, eddig bibliográfiailag ismeretlen tételek autopszia alapján történő ellenőrzése*

*– néhány budapesti könyvtárban (Akadémiai, Egyetemi, Országos Evangélikus és Piarista Könyvtár);*

*– néhány budapesti múzeumban (Mezőgazdasági, Nemzeti, Orvostörténeti, Kiscelli, Szépművészeti és Postamúzeum);*

*– több hazai könyvtárban (Debreceni Egyetemi Könyvtár, Keszthelyi Helikon Kastélykönyvtár, Sárospatak Ref. könyvtár etc.);*

*– Kolozsvárott a következő gyűjteményekben: Egyetemi Könyvtár, Akadémiai Könyvtár, a Magyar Unitárius Egyház Kolozsvári Gyűjtőlevéltára, a kolozsvári Református Egyház Gyűjtőlevéltára, továbbá a Farkas utcai Református templom.*

*A 2013. év legszenzációsabb lelete az a kolozsvári Akadémiai Könyvtárban őrzött és újra megtalált több mint száz halotti kárta, amely a múlt század közepe óta lappangott. Most V. Ecsedy Judit és Bánfi Szilvia kutatóútja alkalmával mindről részletes leírás és digitális felvétel is készülhetett.*

b.) Az OSZK 2012. évi új feldolgozásai során keletkezett új **Amicus-rekordok** közül az **1851 előtti nyomtatványok** rekordjainak feldolgozása, nyilvántartásunkba való beépítése a naprakész szaktájékoztató érdekében.

*Feldolgoztuk és beépítettük nyilvántartásainkba a naprakész szaktájékoztató érdekében az OSZK 2012. évi új feldolgozásai során keletkezett, új Amicus-rekordok közül az 1851 előtti nyomtatványok rekordjait.*

c.) Az 1701 és 1800 között nyomtatásban publikáló **Hungarus-szerzőkre vonatkozó adatgyűjtés** kiegészítése az utóbbi években megjelent biográfiai, egyetemtörténeti stb. szakirodalom átnézésével, különös tekintettel a szlovák és cseh nyelvű forráskiadványokra, internetes adatbázisokra.

*A munka folyik, és kiterjedt a Kolozsvárott újra megtalált halotti kárták eddig ismeretlen versszerzőire is.*

3. A **régi magyarországi nyomdák betűi és díszai** XVII. századi 2. kötetének lektorált, nyomdakész kéziratának az elkészítése. (A kötet a Hungarica typographica sorozat folytatásaként a XVII. századi felső-magyarországi és erdélyi nyomdák történetéről ad áttekintést.)

*Elkészült és szerkesztésre már a Balassi Kiadóban van A régi magyarországi nyomdák betűi és díszai XVII. századi 2. kötetének lektorált, nyomdakész kézírata. (Szerzői: V. Ecsedy Judit, Bánfi Szilvia, Pavercsik Ilona és Perger Péter.) E kötet a Hungarica typographica sorozat folytatásaként a XVII. századi felső-magyarországi és erdélyi nyomdák történetéről ad áttekintést. Az OSZK és a Balassi Kiadó közös kiadásában az OTKA Publikációs támogatásának köszönhetően (Pub F 107528) jelenik meg 2014 februárjában.*

4. A **XVIII. század második felében nyomtatott hazai kiadványok** nyomdai anyagának és díszének kigyűjtése a 2013- 2016. időkorre elnyert Nyomtatott és illusztrált magyarországi és magyar vonatkozású könyvek tipográfiai feltárása a 18. sz. második felében (1751–1780)

*Elkezdődött a XVIII. század második felében nyomtatott hazai kiadványok nyomdai anyagának és díszének kigyűjtése a 2013-2016 időkorre elnyert Nyomtatott és illusztrált magyaror-*

szági és magyar vonatkozású könyvek tipográfiai feltárása a 18. sz. második felében (1751–1780) OTKA pályázat (K 104231 számú) keretében.

#### 3.2.4.3.4 Nemzeti bibliográfiai gyűjtemény a NEKTÁR adatbázisban

1. A teljes MNB reprezentálása a „Magyar Nemzeti Bibliográfia” gyűjteményében, azaz a jelenlegi gyűjtemény időhatárainak kiterjesztése a retrospektív ciklusokra (az IKR-beli négy gyűjtemény egyesítése a NEKTÁR olvasói felületén).

*Az MNB-t az IKR adatbázisban reprezentáló gyűjtemények egyesítése előzetes tesztek után megtörtént, 2014 első negyedévére tervezzük a változtatás OPAC felületre való átvezetését, mivel ez fejlesztési feladat is az Alkalmazás Szolgáltatások osztállyal kooperációban.*

2. A katalógusban „nemzeti tartalom” címkével ellátott tételek integrálása az MNB gyűjteménybe.

*A katalógusban „nemzeti tartalom” címkével ellátott tételek integrálása az MNB gyűjteménybe feladat megoldása kidolgozásra került, jelenleg teszteljük.*

#### 3.2.4.3.5 A Magyar Nemzeti Bibliográfia honlapja

##### **Kiemelt feladatok:**

1. A jelenlegi statikus **MNB-honlap portál rendszerűvé alakítása.**

*A jelenlegi statikus honlap nemcsak külsejében, hanem tartalmában, valamint a részét képező bibliográfiai adatforrások technikai megvalósulásában is elavultnak mondható. Az OSZK webes megjelenésébe illeszkedő MNB-portál kialakításának feltétele a korszerűség követelményeinek megfelelő tartalmi komponensek létrehozása, jelesül: a retrospektív bibliográfiai elemek fejlesztése, felhasználóbarát felülettel való ellátása, adatfeltöltése, profiltisztítása; a gazdag hungarikatartalommal rendelkező külföldi könyvtári adatbázisokra épülő metakereső szolgáltatás implementálása; a kurrens MNB-rekordok tekintetében az azokat a katalógustól elkülönített módon, jól áttekinthető, korszerű formában, webes felületen megjelenítő, szabványos kimenet-lehetőséget biztosító alportálkomponens implementálása. A szükséges fejlesztések megvalósulásának jelentős részét az új integrált könyvtári rendszer bevezetésétől vártuk. Ez utóbbi azonban nem valósult meg.*

2. Az MNB-honlapon kínált retrospektív és kurrens adatbázisok **közös kereshetőségét** biztosító program kidolgozása (a hasonló célú Bodza-program helyett) – átmeneti, bár hosszabb távú szükséglet a teljes, egységes MNB-rendszer kiépüléséig.

*A feladat elvégzésére nem sikerült pályázati forrást szerezni.*

3. A **külföldi hungarikumokat** nagy számban **tartalmazó adatbázisok**, online nemzeti bibliográfiák **elérésének biztosítása az MNB-honlapjáról** (a külföldi hungarikumok számbavételét kiegészítő, illetve pótló megoldás).

*Az új integrált könyvtári rendszer bevezetéséhez kötött fejlesztés. Erőforrás hiányában nem valósult meg.*

### 3.2.4.3.6 Tudományos igényű állományfeltárás, intézményközi alap kutatások végzése

1. Az OSZK **kódextörédek** tudományos feldolgozásának folytatása, belső adatbázis létrehozása új alapokon az országos törédek számára.

*A Fragmenta codicum műhely 2013-ban 50 kódexlappal folytatta az OSZK kódextörédekének tudományos feldolgozását. Az adatbázis előkészületei folyamatban vannak, az anyagi és infrastrukturális gondok házon belül akadályoztatták, ám a törédekfeldolgozás folyamatos.*

2. A **kódextörédek digitalizálásának** befejezése.

*A digitalizálás – a Fragmenta codicum műhely és a Kézirattár együttműködésével – folyamatos, és kutatócsoporti keretből történik. Technikai okokból a befejezés 2014 első hónapjaira áthúzódott.*

3. Az **Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár kódexállományát** bemutató magyar és német nyelvű katalógus befejezése. 2014-ben való megjelentetéshez kiadási támogatásért pályázat az Akadémia I. Osztályánál.

*Újabb három kódex és öt kódextörék került elő, azért a kötetet nem lehetett lezárni, a pályázatot elhalasztottuk 2014-re.*

4. Az **esztergomi kódexek adatainak rögzítése** az ÖAW Institut für Mittelalterforschung Abteilung Schrift- und Buchwesen adatbázisában (Mittelalterliche Handschriften in mitteleuropäischen Bibliotheken und Sammlungen: manuscripta.at).

*Az adatbevitel folyamatos.*

5. A **Kalocsa Érseki Könyvtár kódex**ének tudományos feldolgozása.

*A kódexfeldolgozás folyamatos.*

6. Az **OSZK illuminált kézirat**ainak elsődleges feldolgozása.

*A terv szerint az OSZK illuminált kéziratainak elsődleges feldolgozása újabb 10 kódexszel folytatódik. – Boreczky Anna 9 hónapos amerikai kutatói ösztöndíjat kapott szeptembertől. A munkát időarányosan elvégezte.*

7. Akadémiai doktori értekezés: **Gyöngyösi Gergely Declarationes constitutionum** című munkájának latin kritikai kiadása bevezető tanulmánnyal.

*Az értekezés elkészült, decemberben benyújtásra került.*

8. Szakmai részvétel a **Nyelvemlék kódexek kiadásában** (Apor-kódex), az OSZK nyelvemlék-katalógusának létrehozásában és a honlap gondozásában.

*Az Apor-kódex betűhív átírása elkészült, az előszó írása folyamatban van.*

9. A budapesti **Concordantiae caritatis kézirat** hasonmás kiadását kísérő tanulmánykötet megírása és a kéziratnak az eddigénél szélesebb tudományos körökben történő megismertetése.

*Boreczky Anna 9 hónapos amerikai ösztöndíja alatt is haladnak a tanulmánykötet munkálatai.*

10. **Ünnepi kötet szerkesztése Dr. Wehli Tünde**, a Res Libraria Hungariae Kutatócsoport külső munkatársának 70. születésnapjára. Külső közreműködők: a Művészettörténeti Kutatóintézet és a Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti Tanszéke. Megjelenés: *Ars Hungarica* 2013/1 számaként az OSZK társkiadásában.

*A köszöntésre sor került, a kötet megjelent.*

11. A XIX. századi műhelyben az alapkutatási funkciónak megfelelően **levéltári és kéziratári dokumentációs anyag összegyűjtése**. A munka párhuzamosan három helyszínen, Budapest Főváros Levéltára két részlegében és a Magyar Országos Levéltárban zajlik. A múlt évben teljes mértékben megtörtént az előbbi két állagban az 1874- 1901 közötti iratanyag felkutatása, az iratanyag fotózása, rendezése, ellenőrzése, szerkesztése, a dokumentumok egységesítése (7470 irat, 12600 rekord). A következő feladat az anyag betöltéséhez szükséges program e speciális adatállományra (eltérően az ezt megelőző 1850-1874 közötti periódushoz képest) történő adaptálása (Györffy Szabolcs) és e mellett a dokumentumok kiértékelése a kutatások, a publikálás számára. Ezzel párhuzamosan folytatódik a cégbíróági anyag feltárása, egyéni és társas-cégek dokumentumainak rendezése, előkészítése az adatbázis számára.

*A munkálatok minden fázisa ütemtervnek megfelelően halad. Az adatbázis céljára felgyűjtött iratanyag átadásra került a Digitalizáló Osztálynak, betöltése megindult.*

12. Nemzetközi együttműködés keretében kutatási projektekből való részvétel, különös tekintettel a **könyvkereskedői és kiadói kapcsolatok Budapest és Lipcse között** c. témában a Lipcsei Egyetem Média és Kommunikációtudományi Intézete Könyvtörténeti Tanszékével. A megkezdett kutatási projekt folytatása, az ehhez kapcsolódó konferenciákon előadások tartása.

*A kutatómunka lipcsei folytatására korlátozott anyagi forrás miatt egy alkalommal, 2013 szeptemberében került sor, ugyanitt előadás tartása: „Generationen, Netzwerke in dem budapester Buchhandel” címen megtörtént.*

### 3.3 KUTATÁSSZERVEZÉS<sup>1</sup>

*A Tudományos Igazgatóság közvetlen hatáskörébe tartozó kutatóosztályokon, illetve egyéb Igazgatóságok munkatársainak közreműködésével, mátrixalapú intézményi tudományos szervezés égisze alatt a 2013-as esztendőben is kiterjedt humántudományi alapkutatások folytak.*

- *Az intézményi minősített kutatók száma 2013-ban nem csökkent, az intézmény igyekszik bővíteni kutatóhelyi státusát. A kutatással foglalkozó munkatársak az összlétszám mintegy 14%-át teszik ki! A jelenlegi 33 minősített kutatónk mellett (melyből 1 fő az MTA levelező tagja, 3 fő akadémiai doktor, a többi kolléga doktori - PhD - fokozattal rendelkezik) 2013 során további két munkatársunk védte meg sikeresen doktori értekezését! Rajtuk kívül az intézményben 24 fő rendelkezett kutatónappal, s vett részt – a Tudományos Bi-*

<sup>1</sup> A feladatok (kiadványok, konferenciák, rendezvények, kiállítások stb. megvalósulásának feltétele a nyertes pályázat. Források hiányában a teljesítés nem megvalósítható.

*zottság döntése értelmében munkaideje egy bizonyos részében – egyéni vagy kollektív kutatómunkában.*

- *Az intézményben tudományos munkát végző kollégák egyéni publikációinak összesítése megtörtént, a honlapon megtalálható. A tudományos munkát végző kollégák egyéni írásos publikációinak száma az év során 222 db volt! (Ebből több önálló könyv, illetve könyvfejezet, tanulmánykötetben vagy tudományos szakfolyóiratban megjelent publikáció, tudományos konferencián tartott előadás, doktori bizottságokban való részvétel, stb. – s több tucat lexikon-szócikk.) Külön hangsúlyozandó, hogy 16 db. egyéni könyv jelent meg munkatársaink tollából, 6 kötetszerkesztést végeztünk és 425 alkalommal voltunk jelen – különböző fórumokon – a tudományos közéletben.*
- *Munkatársaink 2013-ban kiterjedt oktatói tevékenységet is folytattak (10 fő), a különböző szakbizottsági és opponensi tevékenység meghaladja a 45 alkalmat.*

### **3.3.1 Kutatásokkal és kutatónapokkal kapcsolatos feladatok, adminisztráció**

1. A könyvtárban folyó **kutató, feltáró, előkészítő tudományos munkák koordinálása**, hazai és nemzetközi tudományos kapcsolatok fejlesztése, az intézményi Tudományos Bizottság összehívásának megszervezése az aktuális feladatok tükrében.

*A Bizottság munkája folyamatosan biztosított, a Bizottság átlagosan évente két alkalommal ülészik, legutóbb 2013 decemberében döntött a 2014-re vonatkozó intézményi kutatási projektek szakmai kérdéseiről, a kutatónapok odaítéléséről.*

2. Az intézményben dolgozó kollégák **egyéni publikációinak összesítése**, a 2012-es publikációs lista tisztázása, szerkesztése.

*A publikációs lista elkészült, az intézményi honlapra felkerültek:*

*<http://www.oszk.hu/publikacio/munkatarsak-publikacioi-eloadasai-2013-ban>*

3. Az intézményi kutatók egyéni publikációinak e-alapú, adatbázisszerű felületen történő folytatása, **áttérés a DSpace programra** az MTA elvárásokkal és az egységesített adatbázisokkal való kompatibilitás jegyében. – tesztidőszak; feltöltés

*Megállapodás hiányában elmaradt, illetve elkezdődtek helyette az MTMT-kompatibilitási tárgyalások, első körben házon belül, Humanus adatbázis szintjén, másfelől ennek keretében MTA-val.*

4. Tudományos kutatásszervezésre, illetve a kutatási eredmények publikálására, konferenciák és szimpozionok anyagának megjelentetésére **NKA-pályázatok benyújtása**.

*Az NKA pályázatok benyújtása folyamatos, több NKA-pályázatot is benyújtottunk, szám szerint 31 db intézményi pályázatot koordinált a Tudományos Titkárság. (lásd összesített táblázatot)*

5. **Pályázatok benyújtása** a kimagasló tudományos eredmények és az alapfeladatnak számító hiánypótló **bibliográfiai munkák megjelentetése** céljából



*Szakmai partnerekhez, OTKA-hoz, illetve az NKA Könyvkiadási kollégiumához az elkészült kéziratokat leadtuk (lásd összesített táblázatot), további tárgyalások társkiadókkal, hazai és külföldi partnerekkel: folyamatos.*

6. Kutatási eredmények publikálásához szükséges **kiadvány-előkészítési, szerkesztési, korrektori, fordítói munkálatok** ellátása.

*Folyamatos, egész évben zajló feladat (lásd megjelent kiadványok).*

## 3.4 KOMMUNIKÁCIÓS ÉS MARKETING TEVÉKENYSÉG

Mutatók	2012. tény	2013. terv	2013. tény
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	28	20	25
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	31	31	30
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	173	121	207
E-sajtó	651	500	505
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becsült érték)	15	20	37
Összesen		692	767

### 3.4.1 Arculat

1. Az **épület információs felületeinek felmérése**, grafikai terveinek elkészítése; költségterv-készítés, ennek elfogadása esetén kivitelezés.
2. Új, a könyvtárat bemutató **angol, német, francia és magyar nyelvű szóróanyag** megírása és szerkesztése.
3. A könyvtárismertető füzet kiadásához **pályázati forrás felkutatása**, ennek hiányában döntés a házi sokszorosításról.

*Az épület információs felületeinek felmérése megtörtént, bár nem teljes körűen, mivel nem állt rendelkezésre forrás arculatváltáshoz, illetve arculatfrissítéshez sem, így azokat a legfontosabb változtatásokat szerettük volna elvégezni, amelyeknek a kivitelezése intézményen belül megoldható lett volna. A feladat megoldását tovább bonyolította, hogy a Digitalizáló Osztályról GYES-re ment az a munkatárs, aki a grafikai tervezést végezte addig az intézményben. A legszükségesebb pontokat azonosítva megírtuk a feliratok cseréjéhez szükséges szövegeket magyarul és angolul, elkészítettük az új, könyvtárat bemutató szóróanyag tervét is, amelynek grafikáját Webartalom Koordinációs Osztály munkatársa segített megtervezni, és az anyagokat benyújtottuk. Az időközben történt felsővezetői személyi változás, illetve annak következtében, hogy decemberben megkezdhetjük komplett arculati kézikönyv és irányítási rendszer kidolgozásának előkészítését, ennek a feladatnak a megoldása átkerül 2014-re.*

### 3.4.2 Rendezvényszervezés, közönségkapcsolat

*2013-ban is a Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztályának munkatársai szervezték valamennyi nagyrendezvény és kiállítás-megnyitó, illetve, ezek PR-jának lebonyolítását, s népszerűsítették e csatornákon keresztül az intézményt. Elkészítettük az éves kiállítási tervet, a kiállításokat szerveztük, terveztük, szakmai felügyeletet biztosítottunk, koordináltuk a lebonyolítást szükség szerint szakértők bevonásával, minden esetben kiemelten törekedve minimális intézményi pénzügyi forrás igénybevételére, amely a partnerektől is nagyfokú együttműködési készséget kívánt meg.*

*Több kiállításhoz szerveztünk tárlatvezetéseket, közönségprogramokat az intézményi nyílt napokon és egyéb alkalmakkor is, kiemelten pl. a Filmgyári Capriccio, A Genezistől Dantéig, A teremtés dicsérete, A tekintet érintése c. kiállításokhoz. Pódiumbeszélgetések kapcsolódtak A teremtés dicsérete és az Én már rég a harangoké vagyok c. kiállításokhoz. Ebben az évben 266 rendezvény szervezésében és lebonyolításában vettünk részt, amiből 93 belső és 173 külső. Összesen 17 780 látogató vett rajtuk részt az intézményi nyílt napok látogatóival együtt. Ez a szám a könyvtárlátogató, illetve múzeumpedagógiai foglalkozásokon részt vevő csoportok adatait nem tartalmazza.*

#### **Könyvtárpedagógia, tematikus könyvtárlátogatások – Diákprogramok az Országos Széchényi Könyvtárban**

Nagy gondot fordítunk arra, hogy programjaink megszólítsák a diákságot is; rendezvényeink sorából és sokaságából az általános iskolás korosztály, a középiskolások és az egyetemisták egyaránt profitálhatnak. A könyvtár rendezvényei és kiállításai és az ezekhez kapcsolódó programok valamint a múzeumpedagógiai foglalkozások interaktív tanulás és kreatív alkotási folyamatok segítségével nyújtanak lehetőséget a magyar kulturális örökség megismeréséhez. Programjaink változatosan egészítik ki a tananyagokat, újrendezik a meglévő ismereteket, megkönnyítik és elmélyítik a tanítást.

**Könyvtárlátogatás:** A 6-18 éves diákok valamint egyetemisták részére megrendezett szórakoztató, ismeretgyarapító könyvtár- és vártörténeti séták során a diákok tanulmányaik és korosztály szerinti tájékoztatást és, az írott, nyomtatott és vizuális kultúra demonstrációs eszközeinek bevonásával, szemléltetést kapnak az intézmény történetéről, gyűjteményeiről, feladatairól és működéséről.

**Múzeumpedagógiai foglalkozások:** A 2013. szeptemberétől induló múzeumpedagógiai foglalkozások szakember vezetésével az adott korosztály - az 5. osztálytól a 12 osztályosokig - érdeklődésére, megszerzett tudására építve járulnak hozzá a tananyag és az általános műveltség elmélyítéséhez. Az irodalom, történelem, művészet-történet, művelődéstörténet és művészetek (film, fotó, színház, zene) témakörében interaktív alkotómunka keretében feldolgozott tudás hatékonyan fejleszti a kulcskompetenciákat (anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományos, technikai, és digitális továbbá szociális és állampolgári kompetencia) és erősíti a kulturális tudatosságot.

**Kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások:** A könyvtár időszaki kiállításaihoz kapcsolódó múzeumpedagógiai programok hatékonyan segítik elő a kulturális intézményekbe járás és a művészet megszerzetésének folyamatát, a kiállításnézés kultúrájának fejlesztését, a műalkotások értő olvasásának megtanítását. A foglalkozások ismeretfeldolgozó beszélgetései, az irányított megfigyelések valamint tevékenységek mind a tananyag mind az általános kultúrtörténeti ismeretek szakszerű és élményközpontú feldolgozását tűzik ki célul.

**Nagyrendezvényekhez kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozások:** Az OSZK évről évre nagyszabású és komplex, egyszeri kamara kiállítással, színházi és zenei vendégprodukciókkal, pódiumbeszélgetésekkel kísért esemény sorozattal kapcsolódik a Magyar Kultúra Napja, Március 15-e, Múzeumok Éjszakája és a Magyar Nyelv

és Könyv Ünnepe országos rendezvényeihez. Ezen kiemelt alkalmakhoz, tematikájában kapcsolódva a könyvtár múzeumpedagógiai foglalkozásokat is szervez, melyek során a rendezvényeket megtekintő osztályok ismereteket szerezhetnek a korabeli fontos történelmi eseményekről, helyszínekről, a közélet és a művészvilág szereplőiről, a munka világáról és a társas életről.

**KönyvTÁRlat** elnevezésű program: A könyvtár havi rendszerességgel, a magyar kultúrtörténet egy-egy kiemelkedő alakját sokszínűen és sokoldalúan bemutató szakmai előadásokból álló rendezvénye, melyet minden alkalommal az OSZK-ban található írott, nyomtatott, vizuális, hangzó és audiovizuális relikviákból (vonatkozó kéziratok, plakátok, első kiadások stb.) összeállított kamarakiállítás valamint koncertek, színpadi előadások formájában műsor kíséri, a középiskolásoknak és egyetemistáknak egyfajta tematikus irodalom, történelem, színház- és zenetörténeti tanórául szolgál.

***2013-ban valósult meg a különböző korosztályokra adaptált múzeumpedagógia/tematikus könyvtárlátogatás-sorozatunk kidolgozása a gyűjteményekkel együttműködve, kapcsolat felvétel a környékbeli iskolákkal.***

Szeptemberben elindítottuk „Suli a város felett” címmel könyvtár/múzeumpedagógia programunkat, amely 14 féle, tananyaghoz kapcsolódó izgalmas foglalkozást kínál 5–12. osztályosok számára. Ezzel az OSZK csatlakozott a vezető magyar múzeumok, illetve a világ meghatározó nemzeti könyvtárainak azon törekvéséhez, amely a diákokat – a jövő olvasóit – kiemelt célcsoportként tartja számon. Különleges, eredeti ritkaságokkal, izgalmas ismeretekkel, interaktív foglalkozásokkal várjuk az osztályokat, szakköröket iskolai óra vagy napközis foglalkozás, osztálykirándulás keretében. Áttanulmányoztuk az általános-és középiskolai tananyagot, és úgy alakítottuk ki a foglalkozásokat, hogy korosztályok és tantárgyak szerint választhatóan kapcsolódjon az iskolában elsajátítandó ismeretekhez. Az 1848-as forradalom, a török hódoltság kora, 1956 eseményeinek tanítása, a diákok számára átélhetővé varázsolása a pedagógus számára sokkal könnyebb akkor, ha a diák egy, a megszokottól eltérő környezetben eredeti tárgyakat, érdekes, különleges dokumentumokat lát, az ismereteit elmélyítő és bővítő új információkat hall, és saját ügyességét is megmutathatja – elkészít valamilyen tárgyat, vagy éppen kipróbálja, hogy jó rádióbemondó lenne-e...A foglalkozásokat tartalmilag és módszertanilag két tapasztalt, gyakorló tanár ellenőrizte: Dr. Gianone András, a Sík Sándor Tanáregylet elnöke, és Hock Zsuzsanna a Veres Pálné Gimnázium könyvtárostánára, közoktatási szakértő, könyvtári szakfelügyelő.

Elkészítettük a foglalkozásokról tájékoztató web-tartalmat és füzetet pdf formátumban, szintén a Webtartalom Koordinációs Osztály munkatársának segítségével, így a honlapunkon külön aloldalakon, többféle szempont szerint kereshetők a foglalkozások. Ehhez elkészítettük az elektronikus jelentkezési lapokat is.

A múzeumpedagógiai programok indításáról emailben tájékoztattuk az általános-és középiskolákat, személyesen ismertettük a programot a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet értekezletén, a Múzeumpedagógiai Évnyitón személyes kapcsolatokat építettünk, két munkatársunk részt vett a Magyar Nemzeti Múzeum és a PIM múzeumpedagógiai bemutató óráján is. Az I. és II. kerületi iskolák tanárait telefonon is megkerestük, illetve megkapták a könyvtárostánárok is az információkat. Valamennyi, hozzánk érkező látogatócsoportot kísérő pedagógusok számára is átadjuk az ismertető füzetünket.

Átfogó riportot készített a programról a Magyar Katolikus Rádió, a 6. csatorna szerkesztője, Bayer Ilona forgatott a Hogyan mosható a papír című foglalkozáson, amelyet több alkalommal sugároztak, illetve az Új Köznevelés c. lapban is külön írás jelent meg.

**Könyvtárbemutatók szervezése a nagyközönség, illetve diákok számára**

Ebben az évben 120 könyvtárlátogató csoport, 2644 fő érkezett hozzánk, köztük például a Dél-afrikai nagykövet, lett, lengyel, koreai könyvtárosok, dán pedagógusok, a Goethe Intézet vendégei és számos magyar és határon túli diák, tanár, egyéb érdeklődő. Amíg tavaly átlagban 12 fős csoportok érkeztek, idén 22 fős csoportlétszám az átlag – ez azt jelenti, hogy több esetben egyszerre érkeznek időnként igen nagy létszámban csoportok, akiket kisebb társaságokra osztva egyidejűleg több munkatársnak kell vezetnie.

Ebbe a létszámba nem számítottuk külön be azokat a csoportvezetéseket, amelyek a nagyrendezvények (A magyar kultúra napja, Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja, Széchényi Emléknep) keretében történtek, amely alkalmakkor 63 körsétát szerveztünk, összesen kb. 1000 résztvevővel.

**Könyvbemutatók szervezése, lebonyolítása**

Osztályunk munkatársai szervezték valamennyi könyvbemutató előkészítését és szervezését, 2013-ban 10 alkalommal.

<b>A rendezvény megnevezése</b>	<b>A résztvevők száma</b>
Könyvbemutató: Gyulafehérvári Székesegyház főszentélye	63
Rózsa Mária: Közfényt gyarapítani - könyvbemutató	54
Kritérium könyvbemutató	30
Kucsár-Szabó Ernő könyvbemutató	43
Zichy Mihály Könyvbemutató	37
Tábori Kornél könyvbemutató	45
"A szórvány emlékei" Teleki Alapítvány-könyvbemutató	35
Ave Tyrnavia - könyvbemutató	53
Búvópatakok - mélyfúrások konferencia és könyvbemutató	97
A magyar honvédségsereg harcászata - könyvbemutató	16
<b>Összesen 10 alkalom</b>	<b>473 fő</b>

**Mikulás ünnepség szervezése a kollégák gyermekeinek (esetleg szponzor keresése nagyobb volumenű műsorhoz, kis csomaghoz, játszóház).**

December 6-ára meghívtuk valamennyi aktív és GYES-en lévő munkatársunkat 10 év alatti gyermekeikkel. Diavetítést, közös éneklés, versmondás után érkezett a Mikulás személyesen, az apró ajándékok kiosztását követően a résztvevők Mészáros Géza festőművész kiállításához kapcsolódó papírkézműves programon és gyerekeknek szóló tárlatvezetésen vehettek részt. Végezetül a Magyar Napló Kiadó „Suttog a fenyves...” című programján vettek részt.

1. Az OSZK-ra vonatkozó **sajtópublikációk és egyéb dokumentumok gyűjtése** és archiválása; az érdekeltek értesítése; médiakapcsolatok fenntartása és ápolása.
2. Külső és belső **partnerek folyamatos információellátása** az OSZK Nemzetközi és Kulturális Kapcsolatok Osztálya révén a könyvtárban történő jelentős eseményekről.
3. A média- és egyéb partnerek **cím-adatbázisának frissítése** és folyamatos karbantartása.

*2013-ban sem volt lehetőségünk arra, hogy professzionális médiafigyelő céget bízunk meg a sajtófigyeléssel, és önálló munkakörben sajtóreferenst sem foglalkoztat az intézmény. Mivel az OSZK összesen csak 12-féle közéleti napi-és hetilapot vásárol meg, a többi kötelezpéldányként, utólag kapjuk meg, az NKKO munkatársa e forrásokra és az internetre támaszkodva végzi a sajtófigyelést. Valamennyi programunkhoz kapcsolódóan osztályunkon készülnek a sajtóanyagok, ezek mutációi, valamint – a főigazgatóval egyeztetve és engedélyével – számos esetben képviseljük az intézményt TV- és rádióinterjúk alkalmával. Ellátjuk az intézményben megrendezett programokon a konferálás feladatát is.*

*2013-ban tovább építettük sajtókapcsolatainkat, ennek eredményeképpen kiemelkedő siker számunkra, hogy a 200 000 példányban megjelenő Nők Lapja négy oldalas riportot közölt a könyvtárról – gyűjteményünkről, programjainkról. Ez az országszerte megjelenő lap elvitte az itt folyó munka hírért nem csak a 200 000 vásárlóhoz, hanem ennél sokkal több olvasóhoz – az OSZK brand építésének fontos eleme, hogy ne csak Budapesten, hanem országszerte ismerjék honfitársaink a nemzeti könyvtárat.*

*Hasonló terjedelemben jelent meg riport a Mix magazinban, illetve egy kitűnő, átfogó „helyszíni tudósítás” az irodalmijelen.hu portálon a Múzeumok Őszi Fesztiválja kapcsán. Számos alkalommal szót kaptunk a Magyar Katolikus Rádió, Civil Rádió, Lánchíd Rádió, a Kossuth Rádió műsoraiban, illetve többször az M1-en is. E néhány kiemelt média-megjelenés mellett többek között a vezető napilapokban, a hetilapok közül például a Heti Válaszban, illetve számos online felületen adtunk hírt az OSZK-ról. Az I. kerület lapja, a Várnegyed segítségével rendszeresen informáljuk programjainkról a kerületben élőket. Minden lehetőséget megragadunk ahhoz, hogy az OSZK számára minél szélesebb körű nyilvánosságot biztosítsunk, keressük az együttműködések lehetőségét, így kapcsolódtunk a „Mindenütt nő” programsorozathoz is, amelynek révén a nőnap KönyvTÁRlat, amelynek az „igazi Lédát” bemutató estje kiemelt reklámot kapott.*

*A Nők Lapja munkatársával kialakított kapcsolat révén került be az Új Köznevelés című szakmai lapba az az interjú is, amely az ősszel indított múzeumpedagógiai programunkra hívja fel a pedagógusok figyelmét.*

*Programjaink, kiállításaink híre rendszeresen megjelenik a programajánlókbán – Pesti Estben, a Fidelióban, a port.hu-n stb.*

*Fizetett hirdetést 2013-ban kizárólag az NKA által támogatott KönyvTÁRlat című programsorozathoz tudunk vásárolni, hangspotokat a Kossuth Rádiónál.*

*Az intézményben folyó valamennyi esemény híryanagát mi véglegesítjük, és az OSZK munkatársait az intraneten tájékoztatjuk a programokról, a nagyközönséget, média- és egyéb partnereket pedig az OSZK honlapja, illetve a folyamatosan karbantartott cím-adatbázisunk, plakátok, szórólapok segítségével.*

4. **Hírlevél rendszer kialakítása.**

*A hírlevél rendszert kialakítottuk, megfelelően működik.*

5. **Forgatási és fotózási engedélyekkel** kapcsolatos ügyintézés.

6. **Terembérléssel** kapcsolatos ügyintézés.

*Az NKKO munkatársai intézik a forgatási és fotózási engedélyek, illetve a terembérlés koordinálását, adminisztrációját, a technikai háttér szervezését, a program felügyeletét. 2013-ban 10 alkalommal történt forgatás, 6 alkalommal fotózás, illetve 14 alkalommal külső megrendelő általi terembérlés.*

### **Zirci programok**

7. Rendezvényszervezés a „**Barokk Termi Előadások**” keretében a nyertes NKA pályázatból. Három előadás az első félévben, két előadás a második félévben. (Zirc).

*2013-ban egyháztörténeti sorozatot tartottunk. Az öt előadáson összesen 80 fő vett részt.*

8. **Az éves nyílt nap** megtartása (Zirc).

*A feladat megvalósult.*

9. A **zirci Műemlékkönyvtárban** a múzeumi tevékenység alapfeladata a szakszerű **idegenvezetés**, kiadványok értékesítése, kiállítás-szervezés a múzeumpedagógiai tevékenység.

*A feladat megvalósult.*

### **3.4.3 Együttműködések**

1. Nemzetközi együttműködés keretében a **Magyar avantgarde projekt** előkészítése, a korszak művészkönyveinek és azok könyvészeti jegyzékének nemzetközi katalógusban való megjelentetése.

*A feladat elhalasztva, a külső partnerek (PIM és Kassák Múzeum) és a jogi helyzet tisztázása miatt. Az OSZK szakértői csoport felállítását javasolja.*

2. A 2014-ben esedékes **I. világháború kitörésének centenáriuma**ra készítendő nagykiállítás előkészítése, a létrehozáshoz szükséges pályázati pénzek előteremtése, intézményközi egyeztető tárgyalások folytatása.

*Az előkészítés elindult, szakmai koncepciót Minisztériumnak, a társintézményeknek és az OKSZ felé is egyaránt megküldtük. Az Országos Széchényi Könyvtár igyekszik a társintézményekkel együttműködve tematikusan egymást kiegészítő nagykiállítások létrehozására. Az egyeztető tárgyalások lezajlottak, az anyagi háttér biztosítása folyamatban, a belső kurátorok (Katona Anikó; Szóts Zoltán) mellett ifj. Bertényi Iván felkérését követően a végső szakmai koncepció ('Propaganda az első világháború idején') kidolgozása megtörtént, a látványterv előkészítése és a konkrét kivitelezés folyamatban van, a pályázat kiírásra került.*

3. Tudományos projekt keretében együttműködés a **Herzog August Bibliothek**, Wolfenbüttel hungarika-vonatkozású, tematikájú tartalomszolgáltatásait illetően. Két-nyelvű közös portál létrehozása Ritthaler életművéről és a wolfenbütteli Corvinákról.

*Forráshiány miatt a kiutazás lehetetlenné vált, a külső partner részéről a lehetőség adott, 2014-re halasztva.*

4. **Kassa-projekt.** Részvétel a „Kassa tematikájú periodikák és monográfiák digitális cseréjét megvalósító tudományos együttműködésben”. Digitális fájlcsere, hungarika állományfejlesztés.

*Az érintett anyag szakmailag kiválasztva a tudományos terület munkatársai révén, illetve a jegyzékek átadva az E-szolgáltatási Igazgatóságnak. – A felek között nem jött létre szerződés.*

5. Együttműködés a **nagyvárad** **Szigligeti Színházzal** a Szigligeti-évforduló tudományos ülészakjának megszervezéséhez és egy kísérő hasonmás-kötet megjelentetéséhez

*Az együttműködés sikeres, 2013 novemberében egy kerekasztal-beszélgetés zajlik, a kísérő kötet, mely Szigligeti eddig ismeretlen szövegeknyveiből is válogat a bicentenáriumra, tehát 2014. március 8.-ra jelenik meg. Szerkesztője Sirató Ildikó, lektorálja Rajnai Edit.*

6. A Kuncz-Alapítvánnyal és a kolozsvári Kriterion könyvkiadóval **Kuncz Aladár életműsorozat** indításában való részvétel, az OSZK gyűjteményeiben található anyagok (levelek, kéziratok, disszertáció) feldolgozása. (2013. szeptembertől)

*A több évre tervezett projekt elindult, a szakmai részt 5 éves távlatban a Kriterion Kiadó szakembereinkkel konzultálva határozta meg. A nagyprojekt iránt érdeklődést mutat az MTA Irodalomtudományi Intézete is. Az első közös kötet 2014-es évforduló kapcsán a „A fekete kolostor” kiadása lesz. Pályázatokat forrásszerzésre a kolozsvári partner nyújt be, elsőként már 2013 őszén az NKA felé. MTA Intézete OTKA-irányból igyekszik a hézagpótló kutatást és a kiadásokat segíteni.*

7. Együttműködés a MKE Bibliográfiai Szekciójával közösen az idei **Szinnyei-centenárium** kapcsán egy emlékülés megszervezéséhez. Az OSZK Hírlapolvasójában Szinnyei emléktábla avatása.

*Sikeresen megtörtént, az ülészakon túl a VII. emeleti olvasóteremben kamaratárlat is nyílt. - Az NKKO munkatársai protokoll szerint biztosították a rendezvény infrastruktúráját.*

8. Az **OSZK történeti honlapjának fejlesztése**, ehhez kapcsolódóan NKA támogatással a Dózsa tér felőli liftfolyosó állandó kiállításának részleges megújítása, QR-kódokkal való ellátása.

*A Budapesti Történeti Múzeummal szorosán együttműködve és a Magyar Nemzeti Galéria illetékes munkatársát is felkérve terv készült a kiállítás megújítására. Mivel minden érintettel nem sikerült megállapodni, egyelőre a vitrinek takarítása, az OSZK kiadványainak frissítése történt meg. – A liftfolyosó állandó kiállításának részleges megújítása NKA támogatás hiányában egyelőre elhalasztva.*

9. Csatlakozás a **Kutatók Éjszakája** rendezvényhez.

*Az Országos Széchényi Könyvtár idén először kapcsolódott a Kutatók Éjszakája programjaihoz és rögtön egy speciális rendezvénnyel, amely a könyvtár oktatás- és kutatástámogatási tevékenységét új kontextusba helyezi. A JátékosLét program egy olyan új típusú kezdeményezés, amelyben egymásra találhatnak a különböző online és offline játékosok, megismerhetik egymás sajátos játékkultúráját, és végre a hazai játékkutatókkal és szakemberekkel is közösen, együtt-gondolkodva beszélhetik meg az őket érintő kutatások eredményeit, tapasztalatait. Az esemény egyszerre több virtuális helyszínen is zajlott, melyeket interaktív módon ösz-*

*szekapcsoltunk. Virtuális bekapcsolt helyszíneink voltak: Budapesti Corvinus Egyetem, Szent István Egyetem. Öt blokkban beszélgettek neves vendégeink, akikhez Farkas Gábor Farkas, a Régi Nyomatványok Tárának vezetője csatlakozott az OSZK részéről, Régi könyvek, új játékok – kihívás és kihívásra adott válasz téma sokrétű asszociációkra és együttgondolkodásra lehetőséget adó felvetésével.*

#### **Tudományos közéleti tevékenység:**

*Munkatársaink továbbra is szerepet vállaltak az akadémiai közgyűlési képviselőként, az MTA I. Osztályának munkájában, az Irodalomtudományi illetve Művelődéstörténeti Bizottságokban. Ezek mellett aktívan részt vettünk OTKA programokban, több NKA finanszírozta projektben, intézményi szakmai kiadványok (Lymbus és a Magyar Könyvszemle) szerkesztőbizottsági munkáiban, illetőleg a Klebersberg-ösztöndíj kuratóriumi munkájában, a külföldi hungarika-kutatások eredményeinek intézményi biztosítása érdekében.*

- *Deutsche Buchwissenschaftliche Gesellschaft 2001- (Lipták Dorottya)*
- *MTA Művelődéstörténeti Bizottsága 2005- (Lipták Dorottya, Madas Edit)*
- *MTA Sajtótörténeti Munkabizottsága 2007- (Lipták Dorottya)*
- *MTA Könyvtörténeti Munkabizottság (Madas Edit elnök, 2012-ben újra választva)*
- *MTA Irodalomtudományi Bizottság (Madas Edit)*
- *Magyar Könyvszemle (szerkesztőbizottsági tagok: Boka László, Farkas Gábor Farkas, Madas Edit, P. Vásárhelyi Judit)*
- *Lymbus (szerkesztőbizottsági tag Boka László)*
- *NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kuratórium (Boka László tag)*
- *Klebersberg Ösztöndíjbizottság (Boka László tag)*
- *MTA Akadémiai Kutatóhelyek Vezetőinek Tanácsa (Madas Edit tag)*
- *MTA Támogatott Kutatócsoportok Tudományos Tanácsadó Testülete (Madas Edit al-elnök)*
- *MTA I. Osztály (Madas Edit tag)*
- *OTKA Társadalom- és Bölcsészettudományi Kollégium (Madas Edit tag)*

### **3.4.4 Intézményi tudományos kapcsolatok**

#### **Állandó feladatok:**

1. Hazai és külföldi **kutatóműhelyekkel közös konferenciák** és ülészek szervezése.  
*A konferenciák és ülészek szervezése folyamatosan történik.*

2. **Hazai és külföldi muzeális intézményekkel való kapcsolattartás**, közös projektek szervezése.

*A feladat megoldása folyamatos.*

*Kiemelt projektünk volt 2013-ban az Örmény kultúra a Kárpát-medencében című, BTM-mel közös kiállítás és konferencia, amelynek létrehozásában a Geisteswissenschaftlichen Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas e. V. an der Universität Leipzig-gel is együttműködtünk, a Jékely centenáriumi kiállítás megrendezésében pedig a Petőfi Irodalmi Múzeummal.*



*Az év kiemelkedő szakmai eseménye volt a „Digitális tartalmak hozzáférhetővé tétele: tömegdigitalizálás, e-kötelespéldány, szerzői jog - nemzeti gyűjteményi tapasztalatok” című V4 kollokvium, amely több partner nemzeti könyvtár munkatársaival történő személyes találkozásra is lehetőséget biztosított.*

3. Az **intézményi kiadványok** megjelentetése, könyvkiadási programokban való részvétel, intézményi könyvsorozatok felügyelete, a jelentősebb kiadókkal történő folyamatos kapcsolattartás, éves kiadványterv elkészítése.

*A megvalósítás folyamatos.*

4. Az **OSZK kiadványainak kezelése** és terjesztése, részvétel a könyvesbolt működtetésében, kapcsolattartás a bizományosokkal.

*A megvalósítás folyamatos.*

5. **Nyomdákkal és kiadókkal** való kapcsolattartás.

*A megvalósítás folyamatos.*

6. Pályázati forrásokat elősegítő tárgyalások folytatása; **forrásszerzés**, szponzorálási lehetőségekben döntés-előkészítés.

*A megvalósítás folyamatos.*

7. Az intézményi kutatások összehangolása, az új eredmények publikálásának biztosítása, az éves **OSZK Tudományos Ülésszak** megszervezése, az előadások szerkesztett változatának tanulmánykötetszerű megjelentetése.

*Elkészült az ülésszak válogatott, szerkesztett anyagából készülő sorozat 3. ill. 4. kötete (lásd megjelent kiadványok) a többi folyamatos.*

8. Az intézményi és intézményközi kutatási eredmények **szakmai konferenciákon** való bemutatása

*A feladat megvalósítása folyamatos, 2013-as év során dicséretesen megnőtt az intézmény által vagy az intézmény társszervezésében létrejött konferenciák száma.*

9. **Kölcsönzések hazai és külföldi kiállításokra**, kölcsönzési szerződés elkészítése, a kölcsönadott dokumentumok előkészítése.

*Az NKKO feladatai ebben az évben jelentősen bővültek, mivel a teljes belföldi műtárgykölcsönzés ügyintézés is hozzánk került áprilistól. A korábban az egyes gyűjteményekhez tartozó munka központi dokumentálási rendszerét és munkafolyamatát azonnal ki kellett dolgozni valamennyi érintett gyűjteménnyel és a restaurátorokkal együttműködve. Munkatársunk intézi a koordinálást az érintettek között, a hivatalos levelezést, egyeztetési és készíti a szerződést, szervezi az oda-és visszaszállítást. A műtárgykölcsönzés milliárd forintos értéket érint, rendkívüli gondosságot igényel, egy kollégánk munkaidejét kitölti.*

**Belföldi műtárgykölcsönzés 2013 – OSZK a kölcsönző intézmény**

<b>Kölcsönkérő intézmény</b>	<b>Rendezvény/Kiállítás címe</b>	<b>Műtárgy db</b>	<b>Összérték (Ft)</b>
Petőfi Irodalmi Múzeum	Számadás a tálentomról (Karinthy Frigyes) (2013.03.12 - 2014.05.30.)	3	1.200.000
Boldog Gizella Főegyházmegyei Gyűjtemény, Veszprém	Fejedelemasszonyok és vallásszabadság Erdélyben (2013.05.06 - 2013.10.31.)	6	9.450.000
Thúry György Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, Nagykánizsa	Tengerre magyar! - Fiume magyar emlékezete (2013.06.22 - 2013.12.31.)	470	3.440.500
Thúry György Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, Nagykánizsa (kieg.)	Tengerre magyar! - Fiume magyar emlékezete (2013.06.22 - 2013.12.31.)	62	693.000
Janus Pannonius Múzeum	Szerep és gazdája (2013.05.01 - 2013.08.28.)	99	7.342.000
Petőfi Irodalmi Múzeum	...Déli kalandok.Magyar írók Itália-élménye 1890-1950 + hosszabbítás (2013.05.06 - 2013.07.31.)	38	726.000
Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont	Wagner és magyar barátai (2013.05.08 - 2014.05.17.)	5	3.400.000
Semmelweis Orvostudományi Múzeum	A Semmelweis-ikon (2013.05.17 - 2013.12.14.)	4	120.000
Hadtörténeti Intézet és Múzeum	Játék-katonák - Katonai játékok (2013.06.21 - 2014.01.15.)	6	290.000
Bélyegmúzeum	Zene a bélyegeken (2013.06.22 - 2013.10.01.)	1	5.000.000
Kossuth Múzeum Cegléd	"Gyerünk a moziba be..." (2013.06.29 - 2013.07.30.)	6	14.000
Balatonfüred Kulturális Nonprofit Kft. (Vaszary Villa)	Amrita Sher-Gil és Magyarország (2013.07.15 - 2013.09.01.)	34	1.390.000
Székesfehérvári Egyházmegyei Múzeum	István, a szent király (2013.08.21 - 2013.12.16.)	9	12.000.000
Országos Színház-történeti Múzeum (Bajor Gizi Színház-múzeum)	"Színész nem élhet lelkesedés nélkül..." Gobbi Hilda emlékére (2013.09.21 - 2014.02.28.)	6	800.000
Ferenczy Múzeum, Szentendre	Vándorkiállítás - Merániai Gertrúd emlékezete 1213-2013 (2013.08.13 - 2014.06.30. vándorkiáll, eredeti műtárgyak csak dec. 31-ig)	19	4.051.000
Magyar Nemzeti Múzeum	Robert Capa / A játékos I. (2013.09.17 - 2014.01.24.)	3	30.000
Magyar Nemzeti Múzeum	Robert Capa / A játékos II. (2013.09.17 - 2014.01.24.)	5	69.000

Néprajzi Múzeum	Több mint szomszéd. Mozaikok a horvát nép kultúrájából (2013.09.10 - 2014.03.22.)	2	320.000
Szépművészeti Múzeum - Balatonfüred	Róma-Budapest. A Novecento művészei Magyarországon (2013.09.06 - 2013.12.06.)	1	150.000
Nádasy Ferenc Múzeum, Sárvár	A hagyaték. A Nádasy-család mecénási tevékenységének eredményei (2013.10.12 - 2014.01.31.)	21	38.000.000
Veszprémi Petőfi Színház	Krleza, a magyarul tudó horvát klasszikus (2013.09.11 - 2013.10.18.)	53	1.166.000
Néprajzi Múzeum	Emlék Sasvárról. Piéták síkban és térben (2013.09.21 - 2014.02.24.)	2	100.000
MTA BK - Magyar Nemzeti Múzeum	Bethlen 1613 (2013.11.12 - 2014.02.02.)	12	20.000.000
MTA BK Művészettörténeti Intézet	Henszmann Imre születésének 200. évfordulója alkalmából (2013.10.11. - 2013.12.13.)	3	150.000
Magyar Női Érdekvédelem Szövetség	Nőkongresszus 2013. Száz éves a Választójogi kongresszus Budapesten (2013.11.11 - 2013.11.11.)	30	1.356.000
Magyar Fotográfiai Múzeum	120 éve született Hevesy Iván (2013.11.15 - 2014.01.19.)	20	624.000
Szaléziánium Érsekségi Turisztikai Központ Gondnoksága	Mennyei és Földi Harmóniák egykor és ma - in memoriam Herceg Esterházy Pál (2013.12.07 - 2013.12.31.)	1	15.000.000
Petőfi Irodalmi Múzeum/Bibliotheca Ambrosiana, Milano	A Sodalitas Litteraria Danubiana – egy humanista társaság az Alpokon túlról (2013.11.20 - 2014.02.04.)	6	21.000.000
ELTE Egyetemi Könyvtár	12 óra, 12 történet, 12 könyv - egy könyvtáros (2013.11.22 - 2013.11.26.)	3	1.500.000
<b>Összesen</b>	<b>29 kiállítás</b>	<b>930</b>	<b>149.381.500</b>

#### Belföldi műtárgy kölcsönzés 2013 – OSZK a kölcsönkérő intézmény

Ex libris. Metszetek Boccaccio születésének 700. évfordulójára (2013. június 22 – 2013. augusztus 31.)		
Kölcsönadó intézmény / magánszemély	Műtárgy (db)	Műtárgyak összértéke (Ft)
Olasz Kultúrintézet	48*	-
<b>ÖSSZESEN: 1 helyről</b>	<b>48</b>	<b>-</b>
A teremtés dicsérete. Kiállítás Weöres Sándor és Illés Árpád alkotói kapcsolatáról (2013. szeptember 17 – 2013. november 17.)		
Kölcsönadó intézmény / magánszemély	Műtárgy (db)	Műtárgyak összértéke (Ft)
Petőfi Irodalmi Múzeum	1	1.000.000

Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria	1	2.000.000
Győri Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum	1*	-
Magyar Nemzeti Levéltár Vas Megyei Levéltára	3	350.000
Nagy Norbert	1	600.000
Koffán Tamás	1	500.000
Illés Eszter Éva és Illés Ádám	25	8.640.000
<b>ÖSSZESEN: 6 helyről</b>	<b>33</b>	<b>13.090.000</b>
<b>India magyar szemmel. Magyar utazók Indiában (2013. október 1 – 2014. február 1.)</b>		
Kölcsönadó intézmény / magánszemély	Műtárgy (db)	Műtárgyak összértéke (Ft)
Kanizsai Kulturális Központ	13*	-
<b>ÖSSZESEN: 1 helyről</b>	<b>13</b>	<b>-</b>
<b>A tekintet érintése – Mészáros Géza festőművész retrospektív kiállítása (2013. október 25 – 2014. január 31.)</b>		
Kölcsönadó intézmény / magánszemély	Műtárgy (db)	Műtárgyak összértéke (Ft)
Magyar Nemzeti Múzeum	1*	-
Mészáros Géza	29*	-
Dr Hornyák Gábor	1	2.000.000
Nyíri János és Miskoltzy Zsuzsa	1	500.000
Magyar Fejlesztési Bank	1	1.039.370
Dr. Béres József	6	15.000.000
Dr. Horváth Tibor József	5	15.000.000
Czirák Judit	1	1.000.000
Szunyoghy András	1	100.000
Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria	2	2.500.000
CLB Packaging	19	10.450.000
Dunapack Kft.	5	110.000
<b>ÖSSZESEN: 12 helyről</b>	<b>72</b>	<b>47.699.370</b>
<b>„Én már rég a harangoké vagyok” – Jékely 100 (2013. október 28 – 2014. január 27.)</b>		
Kölcsönadó intézmény / magánszemély	Műtárgy (db)	Műtárgyak összértéke (Ft)
Péterfy Sarolt	54*	-
Petőfi Irodalmi Múzeum	55*	-
Jékely Zsombor	1*	-
<b>ÖSSZESEN: 3 helyről</b>	<b>110</b>	<b>-</b>
<b>2013-BAN ÖSSZESEN</b>	<b>Műtárgy (db)</b>	<b>Műtárgyak összértéke (Ft)</b>
<b>23 helyről</b>	<b>276</b>	<b>60.789.370</b>

[../../../../DOCUME~1/SAGHI~1.ILO/LOCALS~1/Temp/OSZK\\_](#)  
[által kölcsönzött műtárgyak.xls - RANGE!B3#RANGE!B3](#)

\* A műtárgy(ak) értéke nem lett megadva.

### Nemzetközi műtárgykölcsönzés 2013

Kölcsönkérő intézmény neve	Kiállítás címe	Műtárgy (db)	Összérték
Zamek Królewski w Warszawie (Varsó)	Europa Jagellonica 1386-1572. Art and Culture in Central Europe under the reign of the Jagellonian Dynasty (2012.11.09-2013.01.27.)	4	1.215.000,- EUR (~368.631.000,- HUF)
Néprajzi Múzeum (Sepsiszentgyörgy)	Ácsolt fatornyok - védelmező templomok (2013.01.10-2013.03.10.)	1	700.000,- HUF
Balassi Intézet - Tallini Magyar Intézet (Tallin)	„Ungari kirjandus eesti keeles, eesti kirjandus ungari keeles. Gábor Bereczki 85” (2013.03.14-2013.10.06.)	49	129.500,- HUF
Museo di San Marco (Firenze)	Matthias Corvinus and Florence. (2013.10.10-2014.01.06.)	5	4.900.000,- EUR (~1.486.660.000,- HUF)
Musée d'Orsay (Párizs)	Allegro Barbaro, Béla Bartók et la modernité hongroise 1905-1920 (2013.10.21-2014.01.26)	3	500.000,- HUF
Párizsi Magyar Intézet (Párizs)	Mozdulat, ritmus, tánc. A magyar mozgásművészet kezdetei (2013.11.07 - 2014.12.14.)	10	9.596.000 HUF
National Gallery in Prague (Prága)	Open the Gates of Paradise. The Benedictines in the Heart of Europe 800-1300 (2014.11.06 – 2015.03.15.)	1	A kérés beérkezett, zajlik a feltételek egyeztetése.
<b>ÖSSZESEN:</b>	<b>7 kiállítás</b>	<b>73 db műtárgy</b>	<b>1.866.216.500 HUF értékben</b>

10. Együttműködés a **Forster Gyula Nemzeti Örökséggazdálkodási és Szolgáltatási Központtal.**

*Az együttműködés folyamatos.*

11. Az intézmény képviselte az **UNESCO Nemzeti Bizottság Kommunikációs és Információs Szakbizottság** munkálataiban.

*A szakbizottság alakuló ülésén, a szervezet éves közgyűlésén részt vettünk. Az UNESCO alapelveit több alkalommal propagáltuk. Programjavaslatokkal éltünk „A kultúrák közeledésének nemzetközi évtizede 2013-2022” vonatkozásában.*

12. **Kapcsolattartás hazai és külföldi akadémiai intézményekkel és egyetemekkel.** Akadémiai közgyűlési képviselő, részvétel az MTA I. Osztályának munkájában, az MTA Irodalomtudományi Bizottságában, az MTA Művelődéstörténeti Bizottságában, részvétel az OTKA Irodalomtudományi zsűrijének munkájában és a Magyar Könyvszemle szerkesztőbizottságában (utóbbiban Boka László és P. Vásárhelyi Judit is).

*A megvalósítás folyamatos.*

13. Együttműködés az **MTA BTK Irodalomtudományi Intézetével** a Bibliotheca Scriptorum Medii Recentisque Aevorum-sorozatának szerkesztőbizottsági tagként.

*A megvalósítás folyamatos.*

14. Részvétel a **Deutsche Buchwissenschaftliche Gesellschaft** (2001-től), **MTA Művelődéstörténeti Bizottsága** (2005-től) **MTA Sajtótörténeti Munkabizottsága** (2007-től)

*A megvalósítás folyamatos.*

15. Együttműködések: **MTA Irodalomtudományi Intézete**, MTA Történettudományi Intézete, ELTE Művelődéstörténeti Tanszék, Gazdasági- és társadalomtudományi Tanszék, Történeti Szociológiai Tanszék, Média Centrum, Könyvtártudományi és Informatikai Tanszék, Szegedi Egyetem Médiatudományi Tanszék, MTA Művelődéstörténeti Bizottsága, Könyv- és Sajtótörténeti Munkabizottságai, Wiener Universität Európai Összehasonlító Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetével (2005-től), Lipcsei Egyetem Institut für Kommunikation und Medienwissenschaften két tanszékével (2002-től), École pratique des Hautes Études. 4.Section. Histoire et civilisation du livre á la Sorbonne Paris. (2004-től), Centre de Recherches Historiques CNRS/EHEES Paris (2005-től)

*A kutatómunka lipcsei folytatására korlátozott anyagi forrás miatt egy alkalommal, 2013 szeptemberében került sor, ugyanitt előadás tartása: „Generationen, Netzwerke in dem budapester Buchhandel” címen megtörtént.*

### 3.4.5 Konferencia- és kiállításrendezés

#### 3.4.5.1 Rendezvényekhez kapcsolódó feladatok

1. Az **éves kiállítási terv elkészítése**, valamint a kiállítások szervezése, tervezése, szakmai felügyelete, a lebonyolítás koordinálása; szakértők bevonása.

*Az éves kiállítási terv elkészült, a feladat megvalósítása folyamatos.*

### 3.4.5.2 Kiemelt rendezvények

1. **A visegrádi négyek könyvtári digitalizálási konferenciájának megszervezése és lebonyolítása**

#### **V4 kollokvium**

*Az esztendő kiemelkedő szakmai eseménye volt a visegrádi négyek könyvtári digitalizálási konferenciájának megszervezése és lebonyolítása. A „Digitális tartalmak hozzáférhetővé tétele: tömegdigitalizálás, e-kötelempéldány, szerzői jog - nemzeti gyűjteményi tapasztalatok” című V4 kollokvium két napos programjának teljes előkészítése, szervezése és lebonyolítása az osztály feladata volt az EMMI illetékes terület munkatársával szoros együttműködésben. - A konferencia eredményeit a honlapunkon publikáltuk.*

2. **Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója** (az Országgyűlési Könyvtárral közös rendezvény).

*Munkatársaink közreműködtek a két napos konferencia infrastruktúrájának biztosításában.*

3. **Éves intézményi nyílt napok megszervezése** (Magyar Kultúra Napja, Múzeumok Éjszakája, Alapítási Ünnepe).

*A három nagyrendezvényt teljes körűen az NKKO munkatársai tervezik, szervezik és bonyolítják le. A magyar kultúra napján és a Széchényi Emléknapon a különleges napi eseményeken túl tárlatvezetéseket, körsétákat tartunk, beiratkozási akciót hirdetünk, és hagyományosan minden programunk díjmentes.*

#### **A magyar kultúra napja**

2013. januárjában három napon keresztül *A magyar kultúra napjához* kapcsolódó programsorozattal vártuk a látogatókat az Országos Széchényi Könyvtárban, amelynek során bemutattuk könyvtárunk kapcsolódódását a legkülönbözőbb kultúraterületekhez. Január 21-én munkatársaink tudományos tevékenységébe nyerhettek bepillantást az érdeklődők: ekkor rendeztük meg az OSZK Tudományos Ülésszak 2012/2013. II. részének nyilvános előadásait *Esemény és narratíva* címmel. 22-én a zene és a képzőművészet kapott kiemelt figyelmet: nagy sikerű egy napos kiállítással és médiaeseménnyel emlékezünk *Cseh Tamásra*, 23-án pedig irodalmi-kultúrtörténeti programsorozatunk, a *KönyvTÁrlat* ünnepi estjével zártuk az eseménysorozatot.

#### **Múzeumok éjszakája**

Isteni Színjáték – „La Divina Commedia” Éjszakai „szellemi” séta Dante Poklától a Paradicsomig

Idén a múzeumok éjszakáján a pokol és a paradicsom tájaira kalauzoltuk a látogatókat, örögi és mennyei élményekben lehetett része a több mint 4500 hozzánk látogatónak.

A programot a Budapesti Olasz Kultúrintézettel együttműködve szerveztük, tőlük érkezett a *Metszetek Boccaccio születésének 700. évfordulójára* című érdekes ex libris kiállítás, amely az aukciós tér falain volt látható.

Az estet *Gina Gianotti*, a Budapesti Olasz kultúrintézet igazgatója és Szkárosi *Endre* költő nyitotta meg az Isteni színjáték néhány sorának felolvasásával olaszul, illetve magyarul *Nádasdy Ádám* most készülő fordításában.

### Széchenyi Emléknap

Ezen a napon történik a Széchényi Emlékérem és a törzsgárda jutalmak átadása, majd megnyitjuk a programokat a nagyközönség részére is.

Idén a *Nemzedékek kézfogása* című programunk, amelyre meghívtuk valamennyi inaktív munkatársunkat (GYES stb., illetve nyugalmazott dolgozók), az MKE Bibliográfiai Szekció és az OSZK közös szervezésében valósult meg, központi témája „A mindennapok lépcsőfokain” címmel *Somkuti Gabriella*, egykori neves munkatársunk kötetének posztumusz bemutatója volt.

Különleges csemege várta ezen a napon az érdeklődőket: *Farkas Gábor Farkas*, a Régi Nyomtatványok Tára vezetőjének történet-maratonja *12 óra, 12 történet, 12 könyv: egy könyvtáros. Tisztelet Széchényi Ferenc könyvtáralapítónak* címmel. Déltől éjfélig tartott megszakítás nélkül a „történet”, amelynek látogatói végig kitartottak, és felvételt készített az eseményről az *Aranymetszés* című műsor is.

Az Országos Széchényi Könyvtár Tudományos ülészaka 2013/2014. *I. Források és hagyományképek* címmel is ekkor került megrendezésre, csakúgy, mint *Mészáros Géza* festőművész „A tekintet érintése” című retrospektív kiállításának megnyitója.

A művész munkásságát *Vásáry Tamás* Kossuth-díjas zongoraművész méltatta zenei aláfestéssel, közreműködött *Tokody Ilona* Kossuth-díjas művésznő, telt házas közönség előtt.

Ugyancsak e napon nyitotta meg *dr. Beke László* művészettörténész „Acél-Mű. Ózd 1987–2012.” címmel *Benkő Imre* fotóművész kiállítását.

#### 4. További nagy programok:

A fenti „Nyílt napok”-on túl három további nagy programot szerveztünk az év során: a március 15-ei kiállítás és programok, A magyar nyelv és könyv ünnepe, illetve a Múzeumok Őszi Fesztiválja. Mindhárom esetben külső partnerrel kötöttünk együttműködési szerződést.

#### **Március 15. – kapcsolódás a KIM budavári programjaihoz, ünnepi nyitva tartás**

„Talpra magyar! – Kultusz és emlékezet”

2013. március 15-én az Országos Széchényi Könyvtár kapcsolódott a Budai Várban megrendezésre került ünnepi programsorozathoz. Hallható volt Kossuth hangja, látható a Nemzeti dal kézírata is új kiállításunkban, valamint interaktív családi-és gyerekprogramokkal, filmekkel, tárlatvezetésekkel, beiratkozási akcióval vártuk a vendégeket. Ezen a napon volt látogatható először a *Talpra magyar! – Kultusz és emlékezet* című kiállításunk, amelynek segítségével könyvtárunk, a „nemzet emlékezte” a nagyközönség számára is elérhetővé tette az 1848-hoz kapcsolódó gazdag anyagának egy részét. Eredeti kéziratok, metszetek, plakátok, újságok bemutatásával hoztuk közelebb a márciusi események hangulatát, szereplőit és történéseit. A korabeli emlékektől a kultusz későbbi tárgyaiig széles körű bepillantást nyerhetett a közönség a megőrzött dokumentumokba.



### **A magyar nyelv és könyv ünnepe**

A tizenegyedik alkalommal megrendezésre került *Magyar Nyelv és a Magyar Könyv Ünnepe*-nek díszvendége idén a Budavári Önkormányzat szlovéniai testvérvárosa, Lendva, a programok központi témája pedig a gyermekirodalom volt. Az Országos Széchényi Könyvtár mindkét témához kapcsolódott kiállításokkal és ismeretterjesztő előadásokkal a Budavári Palotában 2013. augusztus 30-án és 31-én.

Egyik *A Bánffy család alsólendvai udvara – a 16. századi magyar kultúra egyik szellemi centruma* című, a másik pedig a Weöres-centenárium promóciójaként is a *Weöres Sándor a napot és a holdat igazgatja* című minitárlat és előadás volt, ahol az érdeklődők megtekinthették Weöres Kék könyvét is.

### **Múzeumok Őszi Fesztiválja**

2013-ban először bekapcsolódtunk a *Múzeumok Őszi Fesztiválja* programjaiba. Öt tematikus programhoz kapcsolódtunk úgy, hogy a diákoktól a legidősebbekig sokan választhassanak ezek közül. Mivel munkatervben ez a feladat nem szerepelt, nagy terhet rótt az osztály munkatársaira a szervezés és a lebonyolítás, viszont érdemes volt csatlakoznia az OSZK-nak ehhez az országos rendezvényhez, hiszen programjainkon összesen 658 fő vett részt.

5. **Hagyományválasztás**, hagyomány-formálás. Illusztrált szövegek a késő antikvitástól a romanika felé vezető úton / Facing and Forming the Tradition. Illustrated Texts on the Way from Late Antiquity until the Romanesque Times' címen a Pázmány Péter Tudományegyetem Művészettörténeti Tanszékével közösen november első hetére nemzetközi konferencia szervezése.

*A szervezés folyamatban, a konferencia, a társszervezők kérésére 2014 tavaszára halasztódik (részben NKA finanszírozási ütemezés miatt is).*

6. Együttműködés az MTA BTK Irodalomtudományi Intézetével és az ELTE BTK-val **Olmützi Ágoston** (Augustinus Moravus Olomucensis, 1467-1513) halálának 500. évfordulója alkalmából egynapos nemzetközi ülészak szervezésére az OSZK-ban.

*A konferencia 2013. november 13-án került megrendezésre.*

7. **KönyvTÁrlat** címmel kulturális-irodalmi programsorozat szervezése, kapcsolódó karama-kiállításokkal, NKA támogatás révén.

*2013-ban egyrészt folytattuk a Múzsák és szentek című sorozatot, illetve kidolgoztuk osztályunk munkatársainak alapötleteit pontosítva a Régi Nyomtatványok Tára vezetője és a tudományos titkár segítségével a Bűnök és szenvedélyek sorozat elemeit. 2013-ban 10 alkalommal rendeztük meg a programot, 1010 látogatóval. Mivel a pályázati rendszer a programsorozat finanszírozását tavasztól tavaszig teszi lehetővé, az őszi pályázatra beadtuk a 2014. május-júniusi programra az elképzelésünket, és megnyertük a támogatást.*

### **KönyvTÁrlat II. Múzsák és szentek**

#### V. Felfedezett töredékek – 2013. január 23.

- Tóth Orsolya, irodalomtörténész: Kazinczy és a női arckép
- Merényi Annamária, irodalomtörténész: Újra amalgámozott üvegtábláska: Ungvárnémeti Tóth László életműve
- Barabás Richárd, Hopp Art Társulat művésze: ünnepi előadás Kazinczy és Ungvárnémeti műveiből

Kiállítás: korabeli kéziratok, levelek; könyvritkaságok, első kiadások a 18-19. század fordulójáról

#### VI. Duettek – 2013. február 14.

- Milbacher Róbert, irodalomtörténész: „Versenyben égtek húrjaik”? – Petőfi és Arany barátságáról
  - Margócsy István, irodalomtörténész: Szendrey Júlia – költőnő vagy költőfeleség?
  - Szirtes Edina Mókus Szerelmeszós koncertje
- Kiállítás: Petőfi levelek, érdekességek, Szendrey versek, fordítások

#### VII. Párizs, szalonok, kávéházak – 2013. március 8.

- E. Csorba Csilla, irodalomtörténész: Az igazi Léda
  - Hegyi Katalin, irodalmi muzeológus: A könnyek asszonya versekben és levelekben
  - Myrtil és a Swinguistique koncertje
- Kiállítás: fotóritkaságok, kéziratok, egyéb meglepetések

### **KönyvtÁrIat II. folytatás**

#### VIII. „1000 x ölel Józsi” – Csáth Géza est – 2013. május 23.

- Kelemen Éva, zenetörténész: Művészetek vándora – A zeneszerző Csáth Géza
  - Szajbély Mihály, irodalomtörténész: A hármasművésszé válás nyomai Csáth Géza naplóiban
  - Máté Gábor színművész felolvasóestje és Elek Szilvia előadóművész koncertje Csáth darabokból
- Kiállítás: kéziratos művek, fotográfiák, kották

#### IX. „Testesült álom vala földi képem,” – Weöres Sándor est – 2013. június 20.

- Bartal Mária, irodalomtörténész: „Pillanat, mely kilóg az időből” – A flow-élmény Weöres verseiben
  - Kötetlen beszélgetés: Térey János író, költő, drámaíró, műfordító és Schein Gábor költő, műfordító
  - Momentán Társulat rögtönzései Weöres témákra
- Kiállítás: kincsek a Zeneműtárból, diafilm-érdekességek, az OSZK Kézirattárának Weöres Sándor gyűjteménye – szorosan kapcsolódva az – akkor még készülő – Weöres-centenárium ünnepi kiállításához

### **Könyvtárlat III. Bűnök és szenvedélyek**

#### I. Hamisítványok(!?) – 2013. szeptember 26.

- Tornyi Ildikó és Fesztbaum Béla, Vígszínház: Játékos hazugságok – Molnár Ferenc jelenetek
  - Láng Benedek, tudománytörténész: Hamisítvány-e az, aminek nem ismerjük tartalmát? – A Rohonci kódex rejtélye
  - Király Levente Zoltán, matematikus: A Rohonci kódex megfejtésének módszere és első eredményei
- Kiállítás: A Rohonci-kódex

#### II. Politikai gyilkosságok – 2013. október 24.

- Bene Sándor, irodalomtörténész: Katonák, kémeek, tudósok – Magyarország 17. századi felfedezői (Montecuccoli, Carafa, Marsigli)
  - Eörsi László, történész: Politikai tisztogatások '56 után
  - Divisi Kamarazenekar koncertje
- Kiállítás: A felfedezők eredeti művei, illetve '56-os periratok, Szabad Európa Rádió hangja

#### III. Magyar utazók külföldön, külföldi utazók Magyarországon – 2013. november 21.

- Deák Ágnes, történész: Egzotikumok nyomában. Külföldi utazók Magyarországon a 19. század első felében
  - Földesi Ferenc, OSZK Kézirattár vezetője: Zarándokok, diplomaták, diákok. Régi magyar utazók a Szentföldtől Paraguayig
  - TALAMBA Ütöegyüttes Gödöllő Tradicionális koncertje
- Kiállítás: úti beszámolók, térképek

#### IV. Titkosírás – 2013. december 19.

- Vadai István és Vámos Hanna, irodalomtörténészek: A magyar titkosírások története Mátyás királytól Kossuth Lajosig
  - Zsupán Edina, filológus: Karácsonyi szerelem. Egy főpap breviáriuma
  - A Pepita Playback Társulat improvizációs karácsonyi műsora
- Kiállítás: Kéz-iratos titkos írások – Titkosírások

*Kiállítások*

A magyar kultúra napján nagyszerű egynapos kiállítás és médiaesemény keretében emlékeztünk Cseh Tamás születésének 70. évfordulójára, *Cseh Tamás arcai – Keresztül az életen* címmel.

2013-ban bővült állandó tárlataink száma: bemutatjuk az 1988-ban elhunyt *Bolgár Imre*, a Zrínyi Nyomda nyugalmazott vezérigazgatója által összegyűjtött minikönyv-kollekciót, mely a gyűjtő családjának nagylelkű felajánlása révén került a nemzeti könyvtár tulajdonába.

Az olasz-magyar kulturális évad tiszteletére két nagy kiállítást szerveztünk a Budapesti Olasz Kultúrintézet közreműködésével: *Könyv.Művészet/Colophon.Arte. Irodalom a mai olasz képzőművészetben* címmel, illetve *A Genezistől Dante Isteni Színjátékáig* címmel. Ehhez kapcsolódóan kölcsönkértük a Budapesti Olasz Kultúrintézet közvetítésével a Toszán Bibliográfiai Társaság *Ex libris. Metszetek Boccaccio születésének 700. évfordulójára* című anyagát, s így a Dante-műhöz kapcsolódó nagykiállítás alkotta az OSZK gyűjteményeinek sokszínű kincseivel kiegészítve a Múzeumok Éjszakája központi tematikáját.

*Balogh Tibor* festőművész tervezett kiállítása – mivel a művész nem nyert pályázati támogatást – nem került megrendezésre.

A Plakát- és Kisnyomtatványtár a *Retro évek, Sport, Humor* című kiállításait 2014-ben kívánja megrendezni. Helyettük *Toll. Ecset, karctű – A sokszínű Gara Arnold* címmel rendeztek kiállítást, illetve miután nagy hangsúlyt kaptak a *Talpra magyar!* kiállításon a plakátok, ahhoz, majd *A Genezistől Dante Isteni Színjátékáig* című központi témánkhoz kapcsolódtak.

A *Kölcsey Ferenc* halálának 175., évfordulójára tervezett kiállítás – mivel a Kölcsey-könyvtár itt található darabjain alapul, amelynek feldolgozása hosszabb időt vett igénybe a tervezettnél – 2014. január 22-én, *A magyar kultúra napján* nyílik majd meg. Helyette befogadtuk és kiegészítettük a gyűjteményből a *Rejtélyes vízjelek* című anyagot, amelyet kiválóan tudunk integrálni a Múzeumok Őszi Fesztiválja programjába.

Szintén a Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében mutattuk be *Csokonai Vitéz Mihály* születésének 240. évfordulója tiszteletére Lillának dedikált könyvét.

Szeptemberben helyet adtunk a *Kínai festészet és kalligráfia* című kiállításnak, amely a nagyszabású megnyitó ünnepségen túl három napig volt megtekinthető.

## Kiállítás-látogatók 2013

	2012	2013
Teljes árat fizető látogató	1009	2555
Kedvezményes árat fizető	1836	531
Ingyenes	13969	9525
<b>Összesen</b>	<b>16814</b>	<b>12611</b>
Ebből diák látogató	n.a.	4066
Ebből külföldi látogató	5%	877

A statisztika nem tartalmazza a kiállítás-megnyitók közönségének létszámát, mivel azokat a rendezvények közé soroltuk, illetve a KönyvTÁRlat című programsorozathoz kapcsolódó egynapos mini-tárlatok közönségének létszámát sem, amelyet a rendezvényhez számítottunk. Tartalmazza a kimutatás viszont a három nagyközönségnap látogatóinak számát is, hiszen a Múzeumok Éjszakája egész programja a Genezistől Dantéig című kiállításra épült, illetve A magyar kultúra napján és a Széchényi Emléknapon is kiemelten díjmentesen várjuk valamennyi kiállításunkra a látogatókat. **A megnyitók közönségével együtt a látogatók száma 14 097, illetve a KönyvTÁRlat látogainak száma 1010 fő.** 2012-ben emelte a kiállítás-látogatók számát a március 15-ei rendezvény, 2013-ban azonban a nagy hideg és hóvihár miatt a látogatók száma érthetően messze alulmaradt az előző évhez képest.

Nagyon fontos, hogy szintén nem tartalmazza a statisztika az 52 316 fő éves olvasói számot, annak ellenére, hogy olvasóink külön jegyváltás nélkül megnézhetik kamarakiállításainkat. A tapasztalat azt mutatja, hogy többségük él ezzel a lehetőséggel.

### 3.4.5.3 Kiemelt kiállítások

1. **Örmény kultúra a Kárpát-medencében** címmel nagykiállítás és kétnapos nemzetközi konferencia megrendezése Budapesti Történeti Múzeummal közösen. Szakmai koordináció, szponzori háttér biztosítása. Kapcsolódó nemzetközi tanulmánykötet és katalógus elkészítése, kiadása.

*Megvalósult, a kiállítás a BTM-ben sikeresen megnyílt, hazai és nemzetközi érdeklődés mellett. A lipcsei GWZO kutatóintézettel közös szakmai szervezésben a tárlat kísérő nemzetközi konferenciáján az OSZK-ban több mint 25 rangos külföldi és hazai előadó mutatta be eredményeit két napon át. Elkészült külön magyar és angol nyelvű kötetben a kiállítási katalógus is, mely 11 szaktanulmányt is tartalmaz. A szponzori háttérrel az NKA, a lipcsei partner és a hazai örmény kisebbségi önkormányzatok biztosították.*

2. **Weöres 100.** Illés Árpád és Weöres Sándor – címmel kiállítás szervezése 2013 szeptemberére az OSZK-ban, kapcsolódva az idei centenáriumi ünnepekhez, illetve Vers és kép – címmel kapcsolódó pódiumbeszélgetések szervezése NKA támogatással. – Weöres- centenárium. Részvétel a WS 100 munkacsoportban. – A Weöres- centenáriumhoz kapcsolódó pódiumbeszélgetések PR-jának és lebonyolításának szervezése.

*Az OSZK is csatlakozott a Weöres- centenárium ünnepléséhez. Júniustól folyamatosan szerveztük az események PR-ját, a KönyvTÁRlat programja kifejezetten ehhez kapcsolódott, a Múzeumok Éjszakáján szórólapot osztottunk a látogatóknak, hogy felhívjuk a figyelmüket az ősszel induló programokra. Szeptembertől A teremtés dicsérete című kiállítás, a Múzeumok Őszi Fesztiválja során tárlatvezetések, illetve 3, az NKA támogatásával megvalósult pódiumbeszélgetés kínáltak lehetőséget az érdeklődők számára az elmélyült ismeretszerzésre. Részt vettünk a WS 100 munkacsoportban is.*

3. **A Széchényi-Emlékfal** folyamatos bővítése.

*A feladat folyamatban.*

4. **Ciszterciek.** Rend- és könyvtártörténeti kiállítás. (2013 tavasza és nyara kivételével.)  
*A kiállítás megvalósult.*

Időszaki kiállítások 2013		2013. terv	2013. tény
Címe	Időtartama		
1. Egy kozmográfiai atlasz különlegességei 2.	2012. 06. 16. - 2013. 03. 30.		
2. Toll. Ecset, karctű - A sokszínű Gara Arnold	2012. 10. 15. - 2013. 03. 09.		
3. Balogh Rudolf - aranykoszorús fényképész mester (1879-1944)	2012. 11. 06. - 2013. 01. 19.		
4. Képek a történelmi Magyarországról. Tájak, viseletek	2012. 11. 06. - 2013. 02. 23.		
5. Patriae Sacrata Anno 1802 - 1802-ben a hazának szentelve	2012. 11. 27. - 2013. 01. 26.	150	125
6. 150 éve született Stein Aurél Keletkutató	2012. 11. 27. - 2013. 02. 23.		
7. Csenki Imre emlékkiállítás	2012. 12. 11. - 2013. 01. 12.		
8. Cseh Tamás arcai – Keresztül az életen	2013.01.22	800	1897
9. Filmgyári capriccio - fotókiállítás	2013. 02. 20. - 2013. 06. 01.	300	857
10. Momentum Ancyranum - kiállítás	2013. 03. 01. - 2013. 06. 15.		
11. Hasonmások - Válogatás az OSZK gyűjteményeiből	2013. 03. 05. - 2013. 07. 13.		
12. Talpra magyar! - Kultusz és emlékezet	2013. 03. 15. - 2013. 04. 27.	2000	1967
13. Könyv.Művészet/Colophon.Arte. Irodalom a kortárs olasz képzőművészetben - kiállítás	2013. 03. 21. - 2013. 04. 21.	300	209
14. Szép Magyar térkép 2012 - pályázat és kiállítás	2013. 03. 22. - 2013. 04. 20.	300	632
15. Zágon Géza Vilmos - kamarakiállítás	2013. 03. 26. - 2013. 05. 31.		
16. Árvízi krónika - kiállítás	2013. 03. 26. - 2013. 07. 13.		
17. Tóth István fotóművész kiállítása	2013. 05. 02. - 2013. 06. 14.		
18. Magyar kézművesség	2013. 05. 03. - 2013. 06. 01.	600	580
19. "Pillantás a titkos dossziéba" - Gobbi Hilda-emlékkiállítás	2013. 06. 05. - 2013. 09. 28.		
20. A Genezistől Dantéig - kiállítás	2013. 06. 13. - 2013. 09. 03.	3000	4914
21. Ex libris. Metszetek Boccaccio születésének 700. évfordulójára	2013. 06. 22. - 2013. 08. 31.		
22. Egy kozmográfiai atlasz különlegességei 3.	2013. 06. 22. - 2013. 12. 21.		

23.	Kép és Gondolat	2013. 06. 22. - 2014. 01. 10.		
24.	Rejtélyes vízjelek - kiállítás	2013. 09. 03. - 2013. 11. 16.		
	A "Gőzhangya" hazatér... - Szinnyei			
25.	József kiállítás	2013. 09. 11. - 2013. 11. 30.		
	A teremtés dicsérete - Kiállítás Weörös Sándor és Illés Árpád alkotói kapcsolatairól			
26.		2013. 09. 17. - 2013. 11. 17.	800	801
27.	Kínai festészet és kalligráfia - kiállítás	2013. 09. 21. - 2013. 09. 24.		
	India magyar szemmel. Magyar utazók Indiában - kiállítás	2013. 10. 01. - 2014. 02. 01.		
28.				
	Weörös Sándor megzenésített versei - kiállítás	2013. 10. 16. - 2014. 01. 31.		
29.				
	Csokonai: Elfelejthetetlen angyalom - minikiállítás	2013. 10. 20. - 2013. 11. 25.		
30.				
	Én már rég a harangoké vagyok - Jékely 100 kiállítás	2013. 10. 30. - 2014. 01. 24.		
31.				
	Acél-Mű. Ózd, 1987-2012 - Benkő Imre fotóművész kiállítása	2013. 11. 25. - 2014. 01. 12.	250	208
32.				
	A tekintet érintése - Mészáros Géza festőművész retrospektív kiállítása (a munkacím Vissza a jelenbe volt)	2013. 11. 25. - 2014. 01. 31.	200	373
33.				
34.	Kosáry Domokos-kiállítás	2013. 12. 09. - 2014. 03. 14.		

#### 3.4.5.4 Korábbi kiállításaink más helyszíneken való bemutatás

- 2013 szeptemberében **Heckenast Gusztáv** könyvkiadó, könyvkereskedő és nyomdatulajdonos pályafutását feltáró nagy kiállítás anyagának kisebb, kamara kiállítás formájában való bemutatása a Miskolci Városi Galériában. Együttműködés a Miskolci Városi Galériával és a Herman Ottó Múzeummal.

*Forráshiány miatt a miskolci intézmény visszalépett.*

2013. április – augusztus, illetve szeptember-november hónapok folyamán **porcelán és régi könyv kiállítás Zircen**. Közreműködő partner a Herendi Porcelán Manufaktúra.

*A kiállítás forráshiány miatt nem valósult meg.*

#### 3.4.6 Kiadványok, tudományos közlemények

*Az intézményi könyvkiadói politikát a tavalyi évnél is nehezebb anyagi körülmények gyakorlatilag ellehetetlenítették. Az intézményi nehéz anyagi körülmények nem tették lehetővé a vállalat feladatokat, kiadványok, könyvsorozatok, évkönyvek és bibliográfiák intézményi finanszí-*

*rozását, ezeket gyakorlatilag csak külső pályázatokból tudtuk finanszírozni. Mindezek ellenére, a szakmai területek összefogása és a tudományos terület koordinációja (együttműködési tárgyalások folytatása, társkiadók és szponzorok felkutatása) révén, **2013 során 26 kiadványt jegyzett az OSZK!***

#### **Bibliotheca Scientiae et Artis**

**4. Esemény és narratíva. Történetiség – elbeszélések – interpretáció,** szerk. Kötél Emőke, Rainer M. János. Az OSZK éves Tudományos Ülésszak előadásainak válogatott, szerkesztett anyaga. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Gondolat Kiadó, Bp., 2013.

#### **Magyar könyvszemle és a MOKKA-R Egyesület füzetei**

**6. Borsa Gedeon: Andreas Hess,** szerk. P. Vásárhelyi Judit, Perger Péter. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Argumentum, Bp., 2013.

#### **Bibliográfiák**

**4. A magyar sajtótörténet válogatott bibliográfiája 1705–1944.** SZE–Z, összeáll. Lakatos Éva. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár, Bp., 2013.

#### **Nemzeti Téka**

**„Könyvim az én fiaim” Vitkovics Mihály könyvtára,** szerk. Csepregi Klára, Bor Kálmán. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Gondolat Kiadó, Bp., 2013.

#### **1956-os Intézet kiadványai**

**Évkönyv XVIII. 2012. Búvópatakok. A feltárás,** szerk. Rainer M. János. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – 1956-os Intézet Alapítvány, Bp., 2013.

**Évkönyv XIX. 2013. Búvópatakok. Szétteltekintés.** szerk. Rainer M. János. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – 1956-os Intézet Alapítvány, Bp., 2013.

#### **Amor Librorum**

**Dugonics András: Ulissesnek, ama' híres, és nevezetes görög királynak csudálatos története.** Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Kossuth Kiadó (klub-terjesztés), Bp., 2013.

**Fontos kérdés, miképpen kelljen a' gyermekeket természet szerént úgy nevelni, hogy egészségesek, nagyok, erőssek és hosszú életűek lehessenek?** ford. G. Dombay Sámuel. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Kossuth Kiadó (klub-terjesztés), Bp., 2013.

**A' mostani adeptus: vagy is a' Szabad Kőművesek' valóságos titka.** Ford. Bárótzai Sándor. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Kossuth Kiadó (klub-terjesztés), Bp., 2013.

**Nemzetközi együttműködésben megjelenő kiadványok**

**Ave Tyrnavia! Opera Impressa Tyrnaviae Typis Academicis 1648-1777,** szerk. Stephanus Käfer, Esther Kovács. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Esztergomi Hit-tudományi Főiskola – Nagyszombati Egyetem Egyetemtörténeti Intézet Szent Adalbert Közép- és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány, Budapest – Esztergom – Nagyszombat, 2013.

**Pesty Frigyes helynévgyűjteménye (1864-1865) Székelyföld és térsége II. (Hargita megye)** Kiadja: Székel Nemzeti Múzeum – Országos Széchényi Könyvtár, Sepsiszentgyörgy- Budapest, 2013.

**Budapest könyvek – Nagy Budapest Törzsasztal**

**Tábori bűnös Budapestje,** szerk. Búza Péter. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Budapesti Városvédő Egyesület, Bp., 2013.

**Alkalmi kiadványok**

**Justh Zsigmond: Az utazás filozófiája,** szerk. Dede Franciska. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Kortárs Kiadó, Bp., 2013.

**Gróf Zichy József utazásai I. Ázsiai útinapló,** szerk. Zichy Mihály. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Széphalom Könyvműhely, Bp., 2013.

**Gróf Zichy József utazásai II. Amerikai útinapló,** szerk. Zichy Mihály. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Széphalom Könyvműhely, Bp., 2013.

**Várad várának, az pogány Török által Mégh szálláfarul. Szalárdi János emlékirata Várad 1660. évi veszedelméről,** szerk. Balla Tünde, Lakatos Attila. (Hasonmás kiadás) Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Partium Kiadó, Bp. – Nagyvárad, 2013.

**Kiállítási katalógusok**

**Távol az Ararától. Örmény kultúra a Kárpát-medencében,** szerk. Kovács Bálint, Pál Emese. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Budapesti Történeti Múzeum, Bp., 2013.

**Far away from mount Ararat. Armenian Culture in the Carpatian Basin,** ed. Bálint Kovács, Emese Pál. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Budapesti Történeti Múzeum, Bp., 2013.



### **Díszalbumok**

**Tabula Hungariae Ingotstadt – 1528 térkép és utóélete**, szerk. Plihál Katalin. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár – Kossuth Kiadó, Bp., 2013.

### **Egyéb kiadványok**

**Koszter Atya: Fulgur.** Ifjúsági regény. Kiadja: Szent István Társulat (reprint kiadás), Bp., 2013.

### **Időszaki kiadványok**

**Magyar Könyvszemle** (közös kiadás a MTA Irodalomtudományi Intézetével és az Argumentum Kiadóval) évi 4 szám, megjelenése folyamatos.

**Lymbus 2011.** Magyarságtudományi forrásközlemények.  
Kiadja: Balassi Intézet, Magyar Országos Levéltár, Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Országos Széchényi Könyvtár (éves megjelenés)

**Hungarian Studies Review 2013**  
(szerk: Nándor Dreisziger)

**Mercurius 2012**, szerk. Boka László. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár, Bp., 2013.

**Bulletin 2012**, szerk. Boka László. Kiadja: Országos Széchényi Könyvtár, Bp., 2013.

**Könyv, Könyvtár, Könyvtáros 2013/1–12.**

**Könyvtári Figyelő 2013/1–4.**

## **3.5 NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK, SZERVEZETI TAGSÁGOK**

Az OSZK az alábbi nemzetközi szervezeteknek tagja:

- EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations)
- IFLA (International Federation of Library Associations)
- LIBER (League of the European Research Librarians)
- ISSN International
- AIBM (Association Internationale des Bibliothèques Musicales)
- EIA (European Information Association)
- CENL (Conference of European National Libraries)
- ICOM (International Council of Museums)

- International ISMN Agency (International Standard Music Numbering)
- CERL (Consortium of European Research Libraries)
- ADLUG (Amicus DOBIS/LIBIS User Group)
- International ISBN Agency

## 4. ALAPÍTÓ OKIRATBAN MEGFOGALMAZOTT ORSZÁGOS FELADAT TELJESÍTÉSE

### 4.1 AZ OSZK DIGITÁLIS KÖNYVTÁRI TEVÉKENYSÉGE ÉS SZOLGÁLTATÁSAI

#### 4.1.1 Intézményi honlap

1. Az OSZK **belső és külső információs honlapjának, blogjának, közösségi oldalainak gondozása**, tartalmi fejlesztése és naprakészségének biztosítása.

*A feladat ellátása naprakészen megtörtént.*

2. **Online tájékoztatási rendszer bővítése:** a „kérdezd a könyvtárost” és az egyéb referenz szolgáltatások elérése a közösségi felületekről is, a válaszok nyitottá és kereshetővé tételére.

*A Tájékoztatási OSztály által megfogalmazott igények szerint összeállítottuk a rendszertervet, amely alapján elkészült az OSZK webes tájékoztató rendszere. (A különböző kommunikációs felületeken beérkező levelezések közös webes felületre irányítása, amely alkalmas közvetlen válaszadásra is, illetve a válasz létrejöttéhez szükséges belső kommunikáció lefolytatására, a válaszadás menedzselésére. A beérkezett kérdések közös adatbázisba kerülnek, mely biztosítja a hosszú távú megőrzést és visszakereshetőséget.) A rendszer elkészült, jelenleg a tesztelés folyik.*

3. Az **OSZK honlap angol nyelvű változatának** elkészítése.

*Erőforrás hiányában csak a koncepció készült el. Tavaly az év elején elkezdtek a Tájékoztató osztályról két és a Könyvtári Intézettől egy munkatárs segítségével az anyagok fordítását, de vezetői döntésre abba kellett hagynunk, a munkatársaknak nem fért bele a munkaidejükbe. 2014-re áthúzódik a teljesítés.*

4. Portál- és dokumentumkereső rendszer további fejlesztése, a **SoIRkereső bekapcsolása** portálokhoz.

*Intraneten fut, a Drupal 7-es verzió alatt. Jelenleg a külső honlap Drupal 6 alatt működik, jövőre tervezzük az átállást a 7-es verzióra, így a feladat teljesítése akkora várható.*

5. **Zirc - saját honlap** létrehozása.

*A feladattal kapcsolatos egyeztetés során az a megállapítás született, hogy optimálisabb az OSZK portálon egy saját oldal létrehozása, amelyet célszerűen a Drupal 7-re átállás után kell megvalósítani.*

6. **A Születésnap Csomag** szolgáltatás megújításának (tartalmi, pénzügyi) folytatása.

*A Születésnap Csomag megújítása több lépésben valósul meg. A folyamat első szakasza lezárult, a megrendelési felületek ehhez kapcsolódó átalakítása megtörtént. Az átállás bejelentésével az intézményünk egyéb területeit érintő változásokat (pl. új a pénztárgépek) várjuk/hangoljuk össze.*

7. **OSZK honlap fejlesztés:** Születésnap Csomag átalakítása, integrálása Drupal alá, kiadványok, publikációk oldal átalakítása

*A születésnap csomag átalakítása több lépésben valósul meg. A Drupal alá átalakítás erőforráshiány miatt 2014-re marad.*

8. **A Magyar Filmtörténeti Fotógyűjtemény** honlapjának (<http://www.mffa.hu/>) áthelyezése Drupal környezetbe.

*A Filmtörténeti Fotógyűjtemény adatbázisának és programjának dokumentálása miatt az áthelyezés feltételeit nem sikerült megteremteni.*

9. **QR kód** alkalmazás – könyvtári tájékoztató táblák készítése.

*A tájékoztató táblákat a könyvtár különböző pontjain elhelyeztük. A szolgáltatás működik.*

#### 4.1.2 **Tematikus honlapok, multimédiás fejlesztések**

1. Az OSZK állományára alapozva olyan narratíva létrehozása, amely a felhasználók számára folyamatosan újdonságokkal szolgálva **írói életműveket** tesz **digitalizáltan elérhetővé**.

*A kapcsolatos terv 4. változata elkészült, januárban tervezzük átadni a leírást a Projekt Irodának.*

2. **Lázár honlap** elkészítése.

*A kapcsolatos terv 4. változata elkészült, januárban tervezzük átadni a leírást a Projekt Irodának.*

3. Az oszk.hu **tematikus szolgáltatások tartalmi áttekintése**. Tematikus honlapok közös felületen való megjelenése, kereshetőség.

*A feladat első fele, a tartalmi feldolgozás elkészült. A feladat második részének teljesítését praktikusán a honlapok Drupal alá helyezésének kellene megelőznie. Erre idén nem volt kapacitásunk. Az osztályról 1 munkatárs távozott, ill. a munkatervben nem szereplő, fontos feladatot kaptunk (KI webes feladatait vettük át).*

4. **Gobbi Hilda-honlap** készítés.

*Gobbi Hilda kiállításához készítettünk lokális gépen futó képalbumot. A honlaphoz a szakterületől várjuk az anyagokat a megvalósításhoz.*

*Munkaterven kívüli feladatok:*

- Könyvtári Intézet webes feladatai ellátásának átvétele (admin. és fejlesztési munka) – a KI munkatársának év közbeni kilépése miatt
- Weöres-IIIés kiállításához szórólapot terveztünk
- Múzeumpedagógiai weboldalak létrehozása, banner, plakát, 20 oldalas prospektus készítése
- OSZK-ismertető: leporelló-tervezés
- Belépőkártya, kérőlap hátoldalának tervezése
- Mészáros kiállításához weboldalak, banner készítése
- Múzeumok éjszakájára mobilhonlapra elektronikus programkalauzt és hozzá plakátot készítettünk
- Wifí belépés nyitóoldal terv és kivitelezés

### 4.1.3 Web 2.0

1. A **felhasználók folyamatos tájékoztatása** a közösségi oldalakon, hírlevelekben. Tájékoztatás az info címekre érkező e-mail-ekre.

*Szolgáltatásainkról való tájékoztatás folyamatos, többféle csatornán tartjuk a kapcsolatot felhasználóinkkal. MEK hírlevelben, levelező listákon, Facebook-on, Twitteren, információs e-mail címeken keresztül, vendégkönyvekben.*

2. Az OSZK **mobilra optimalizált** weboldalának továbbfejlesztése: **katalógus szolgáltatás**. *Az OSZK mobilra optimalizált weboldala határidőre elkészült, a szolgáltatás működik.*

3. Községi oldalakkal kapcsolatos feladatok: a **szétszórt közösségi oldalak összevonása**, felügyelete; az Örkény100 Örkény rajongói oldallá alakítása; videócsatornánk rendszeressé tétele; G+ oldalunk újraindítása.

*Közöségi oldalakkal kapcsolatos feladatokra vonatkozó koncepció elkészült, az érintett felek közötti egyeztetések folynak.*

### 4.1.4 Intranet

1. Az új belső portálon az E-szolgáltatási igazgatóság és az osztályok feladatainak és szolgáltatásainak megjelenítése, a **munkatársak folyamatos tájékoztatása** az igazgatóság szervezeti egységeinek eredményeiről, újdonságairól.

*Belső szolgáltatásaink leírását az Osztály szervezeti oldalán, a Dokumentumaink között jelentettük meg. Új híreinket folyamatosan igyekszünk közzétenni a belső honlapon is.*

2. Az OSZK **belső szolgáltatásainak feldolgozása és publikálása** a belső honlapon. *A munkatársak leterheltsége miatt lassan halad, de folyamatosan bővül.*

### 4.1.5 Digitális gyűjtemények

1. A MEK, az EPA valamint a Képkönyvtár adatbázisok elérhetővé tétele az ODR portálon. A Képkönyvtár adatbázisának integrálása a MOKKA-ba.

*Az ODR-portálon, az ODR-keresőben az EPA cikkállománya is kereshető. A Képkönyvtár adatbázisát nem integráltuk a MOKKA-ba közvetlenül. Az OSZK képi dokumentumainak Amicus rekordjai tartalmazzák a Képkönyvtári linkeket.*

2. QR kódok további alkalmazása digitális szolgáltatásaink népszerűsítésére. A nyilvános olvasótermekben lévő folyóirat és könyvállomány digitális archívumban is meglévő címeinek folyamatos összehasonlítása, aktualizálása és az olvasótermekben alkalmas QR kóddal való jelölése.

*Az olvasótermi állománnyal összevetettük a digitális könyv- és folyóirat állományunkat, ezt a nyilvános olvasótermekben QR kóddal jeleztük. Folyamatban van külső nyilvános felületeken a MEK digitális könyveinek QR kódokon való népszerűsítése.*

#### 4.1.5.1 OSZK Digitális Könyvtár (OSZKDK)

1. Az OSZKDK-ba folyamatosan fogadjuk és bevételezzük a külső forrásból érkező e-book-okat, valamint házon belül a Digitalizáló Osztály által digitalizált könyveket, benne az EoD projekt kapcsán készült digitális kiadványokat.

*A bevételezés folyamatos, egyre több e-book-ot kapunk kiadóktól. Folyamatosan érkeztetjük, raktározunk a helyben digitalizált dokumentumokat is, könyveket és egyre nagyobb számban – főként a Születésnap csomag szolgáltatás kapcsán digitalizált folyóiratokat, hírlap anyagot, valamint az NKA pályázat kapcsán az Arcanum kiadó által digitalizált 420 RMK-t. Októberben jelentős mennyiséget kaptunk régi projektek kapcsán digitalizált folyóiratokból, több 100 Gigabyte-ot.*

#### 4.1.5.2 A Magyar Digitális Képkönyvtár (MDK) továbbfejlesztése, bővítése

1. A **könyvtáron belüli együttműködés továbbfejlesztése**, elősegítve a helyben digitalizált anyagok képkönyvtárba kerülését, növelve a nyilvánosan szolgáltatott képi dokumentumok állományát.

*Az együttműködés keretében októberben érkezett félezer fotó, a feltöltő kliens hibája miatt ezt januárban tudjuk feltölteni a Képkönyvtárba.*

2. Fejlesztési források függvényében a szolgáltatási rendszer – **JADOX – aktualizálása**, továbbfejlesztése. Ennek segítségével a katalógusban nem feltárt OSZK-s képi dokumentumok rekordjainak exportja a Képkönyvtárból az IKR-be.

*A Képkönyvtár fejlesztése források hiányában továbbra sem történt meg. Az ELDORADO projektbe bekerült a Képkönyvtári metaadat-állomány integrálása. A projekt mentén van remény a Képkönyvtár szolgáltató infrastruktúrájának fejlesztésére.*

#### 4.1.5.3 Gyászjelentés szolgáltatás

1. Halotti cédulák kereshetőségét és az internet közössége általi szövegjavítást lehetővé tevő **alapalkalmazás befejezése** legalább egy kiadható béta verzióig. (Mutató: a közösségi építésre alkalmas verzió elkészülte. Kockázat: az alapalkalmazás rejtett hibái késlel-

tethetik a fejlesztést. A jelenlegi alkalmazás nem dokumentált, csak keresésre alkalmas, arra is hibákkal.)

*A régi adatbázis konverziója megtörtént, indexelő rendszer elkészült, jelenleg a felhasználói felület megvalósítása folyik. A feladat elvégzését akadályozza a folyamatos programozói szakemberhiány és az év közben felmerülő azonnali, nem tervezett feladatok.*

2. **Gyászjelentés adatbázis összekötése temetői adatbázissal**, specifikáció elkészítése. Adatok tudományos feldolgozása, temetkezési adatok nyilvántartása, specifikáció, authority kapcsolat.

*A Gyászjelentés alkalmazás fejlesztése, mint előfeltétel, még nem fejeződött be erőforráshiány miatt.*

3. **Gyászjelentések digitalizálásának folytatása.**

*A feladat teljesítése folyamatban van. Az emberi erőforrásaink szűkössége okán nem tudtuk befejezni a Gyászjelentés Gyűjtemény új darabjainak digitalizálását.*

4. Gyászjelentés adatbázis **arculattervezés.**

*Az arculattervezéshez előfeltétel az alapalkalmazás befejezése.*

#### 4.1.5.4 Az Elektronikus Periodika Archívum (EPA) fejlesztése

1. Az EPA folyamatosan fogadja az archiválásra érkező elektronikus időszaki kiadványokat. *Az EPA működése folyamatos, egyre több kiadóval kötünk szerződést az önkéntes beszállításról.*

#### 4.1.5.5 A Digitális Képtárház (DKA) fejlesztése

1. A Képtárház rekordok **qDC - LIDO megfeleltetése** a Linked Heritage projekt keretében, a rekordok Europeana-ba juttatása érdekében.  
*A Képtárházi rekordok qDC – LIDO megfeleltetését a tavasz folyamán elvégeztük, a rekordokat betöltöttük a Linked Heritage projekt feltöltő szerverére (MINT). Szeptember hó folyamán több mint 40.000 DKA-rekord bekerült az Europeanába.*
2. Nagyobb **digitalizált kiadványok képanyagának feldolgozása**, pl.: Vasárnapi Ujság, Hevesi Erzsébet bélyeggyűjteménye, Vadon folyóirat képanyagának feldolgozása.  
*A Vasárnapi Ujság képanyagának a feldolgozása folyamatban van egyesületi támogatással, jelenleg több mint 5700 illusztráció van feldolgozva a DKA-ban.*

#### 4.1.5.6 A Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) fejlesztése

1. A MEK Egyesület támogatásával, **önkéntesek szervezésével az elektronikus könyvek konverziója e-book formátumokba** (epub, prc).  
*A vállalás alapján a MEK-ben lévő könyvet konvertáltak át önkéntesek (240 EPUB, 254 PRC), folyamatosan több forrásból is kapunk ilyen könyveket.*

2. A MEK Egyesület támogatásával, **önkéntesek szervezésével hangoskönyvek készítése** és állományba vétele.

*Ugyancsak önkéntesektől, egy pécsi közösségi szerveződéstől (<http://felolvaso.wordpress.com/>) már több mint 15 hangoskönyvet kaptunk idén.*

3. Az Egyesület támogatásával **digitalizált dokumentumok feldolgozása**, leírása, szolgáltatása.

*A MEK Egyesület digitalizáltatta a Színházi Élet közel 120.000 oldalát, amelyet átadott szolgáltatásra az EPA-nak. Továbbá közel 20.000-nyi könyvet digitalizáltatott karakteres formában, amelyet a MEK kapott meg szolgáltatásra.*

4. A MEK Egyesület által támogatott tartalomszolgáltatásokra kifejlesztett **közös kereső tesztelése**, szolgáltatási bevezetése. A szolgáltatás feltétele a Vitéz Bt-vel való szerződéskötés.

*Az Egyesület segítségével a közös kereső elkészült, szolgáltatásba vettük, feltüntettük egyes szolgáltatásaink honlapján, a különböző kommunikációs csatornákon hírt adtunk róla:*

*<http://mek.oszk.hu/kozoskereso/>*

*Kiegészítő szolgáltatásként az év második felében elkészült a közös kereső mobil változata is [m.mek.oszk.hu/kozoskereso](http://m.mek.oszk.hu/kozoskereso) címen.*

5. A szerzőktől, **intézményektől érkező felhasználási engedélyek**, együttműködési megállapodások **nyilvántartása**, szervezése, együttműködések létrehozása.

*A felhasználási engedélyek és együttműködési megállapodások nyilvántartása, szervezése folyamatosan történik. A nyilvántartott szerzői adatbázisunk később felhasználható az ELDORADO projekt keretében is.*

## 4.2 MOKKA ADATBÁZIS MŰKÖDTETÉSE

### Állandó feladatok:

1. A MOKKA adatbázist működtető, valamint a feltöltést és a szolgáltatást kiszolgáló **szerver működtetése, karbantartása**.

*A MOKKA adatbázis szerverének működtetése, karbantartása az év közben folyamatos volt.*

2. A **beérkező rekordok felülvizsgálata**, javítása, kapcsolattartás a katalogizálókcal.
3. Napi rendszerességgel az **adatbázis tükrözése** a fejlesztő környezetbe és az ODR szolgáltatás céljaira.
4. A közös katalógus **rendszergazdai/üzemeltetői feladatainak** ellátása.
5. Ellenőrző, figyelő metódusok, **karbantartó programok** futtatása.
6. A feltöltések zökkenőmentessége érdekében igény szerinti **kapcsolattartás a könyvtárakkal**.
7. **Feltöltési statisztikák készítése**, napi feltöltési értesítés kiküldése a partnereknek.
8. A **bugzilla hibabejelentő rendszer működtetése**, tartalmi kezelése.

*A beérkező rekordok ellenőrzésére nagyon szűk kapacitással rendelkezünk, tekintve, hogy ezt a feladatot jelenleg egy nyugdíjas kollégánál végzi önkéntes alapon, ellenszolgáltatás nélkül,*

*ami hosszú távon nem jelent megoldás. A statisztikai rendszert tovább finomítottuk, és elérhetőek már a feltöltési statisztikák. Éjszakánként e-mail-es értesítés készül a könyvtáraknak az online feltöltésről. A tükrözés és a napi frissítés rendszeresen lezajlik.*

**9. Folyamatos szolgáltatás (7/24) biztosítása.**

*A MOKKA kiszolgálás hosszabb ideig hardver hiba miatt más helyszínről történt, jelenleg megfelelően működik.*

**10. Kapcsolattartás a MOKKA-t fejlesztő konzorciummal.**

11. Rendszeres **konzultáció** az IKR fejlesztőkkel.

12. Hetente, kéthetente **munkaértekezlet** (videokonferencia) a soron következő tennivalókról.

13. Szakmai és technikai **segítségnyújtás a csatlakozó könyvtáraknak.**

14. A **MOKKA-ODR szolgáltatás**-rendszerének **ismertetése konferenciákon**, publikációkban.

*Hetenként videokonferencia keretében egyeztetjük a partnerekkel, a projekt munkatársaival és a fejlesztőkkel a napi működtetéssel, üzemeltetéssel, feltöltéssel kapcsolatos feladatokat. A betöltések szervezését, a könyvtárakkal történő egyeztetést a két projektvezető (Koltay Klára és Bánkeszi Katalin), valamint a rendszergazda (Sándor Ákos) végzi.*

*A MOKKA Egyesülettel jó munkakapcsolatban vagyunk, konkrét segítséget is kaptunk az év során a szerver meghibásodása miatt.*

15. A **MOKKA wiki karbantartása**, rendszeres tartalmi feltöltése.

16. A **MOKKA portál működtetése**, tartalmi karbantartása.

*A feladat megoldása folyamatos.*

17. **Igazolások** kiadása a rekordok átvételéről.

*A beérkezett rekordokról az igazolásokat a könyvtárak kérésének megfelelően kiadjuk.*

#### **4.2.1 A MOKKA közös katalógus fejlesztése, köztaurusz rendszer fejlesztése**

**Állandó feladatok:**

1. A MOKKA rendszer **finomhangolása** a tapasztalatok alapján.

2. A **statisztikai rendszer** továbbfejlesztése.

3. A **feltöltő könyvtárak körének kiszélesítése**, új partnereknek segítségnyújtás.

4. Az **NPA állománybejelentés** a MOKKA felületén.

5. A felmerülő használói igényeknek megfelelő **kisebbségi fejlesztések** (anyagi források függvényében).

6. Régi dokumentumok adatainak átadása a **MOKKA-R adatbázis** részére.

7. Kapcsolódás a készülő **OEDR szolgáltatáshoz**.

8. A **MOKKA és a Köztaurusz** integrációjának fejlesztése.

*A MOKKA közös katalógus nagyobb arányú fejlesztésére, főként a Köztaurusz integrációjára szükséges anyagi források nem állnak rendelkezésre. Az NPA integrációja megtörtént. A fi-*



*nomhangolás, a statisztikai rendszer továbbfejlesztése, a pénz nélkül elvégezhető kisebb fejlesztések folyamatosan történnek a rendszer működtetése során.*

#### **4.2.2 Dokumentumellátás - országos lelőhely-nyilvántartások gondozása, könyvtárközi kölcsönzés**

Az Országos Leőhely-Koordinációs és Dokumentumellátó Osztály látja el az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer keretében az Országos Széchényi Könyvtárra háruló alapfeladatokat, valamint gondozza a hazai könyvtárak lelőhelykódjait.

##### **Alapfeladatok:**

1. Gondozza a **Könyvek Központi Katalógusát**.
2. A Könyvek Központi Katalógusa és elektronikus adatbázisok alapján **bibliográfiai és lelőhely-tájékoztatást**, valamint a szolgáltatással kapcsolatos általános tájékoztatást nyújt az érdeklődők számára személyesen, telefonon, faxon és elektronikus levélben, a dokumentum-ellátás számára pedig kérőlapon.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

3. **Kérésnyilvántartó rendszerében** rögzíti a bel- és külföldről érkező lelőhelyezési, illetve könyvtárközi dokumentum-ellátási kéréseket.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

4. A könyvtárközi dokumentum-ellátási **kéréseket bel- és külföldi lelőhelyekre** továbbítja.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

5. A **beérkező dokumentumokat érkezteti** és tovább-, majd visszaküldi a megrendelőnek, vezeti a voucherek nyilvántartását.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

6. **Másolatot szolgáltat** az OSZK törzs- és különgyűjteményi állományából.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

7. **Tájékoztatja a megrendelőket a szolgáltatás feltételeiről**, a kérések állásáról, gondoskodik a hosszabbításokról, sürgetésekről.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

8. **Építi a kapcsolatokat** a bel- és külföldi partnerekkel, a külföldiek szolgáltatási feltételeiről folyamatosan frissíti az adatbázist, új szolgáltatási rendszereket tesztel.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

9. A szükséges információk összegyűjtésével, értékelésével **támogatja az ELDORADO projektet**.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

10. Kiadja és nyilvántartja a magyar könyvtárak központi katalógusokban használt **lelőhelykódjait**, erről igény esetén információt szolgáltat.

*Folyamatos feladatként teljesítve.*

*Lelőhely tájékoztatási statisztika*

Téma	2012. kérés (db)	2012. pozitív találat	2013. kérés (db)	2013. pozitív találat
Lelőhely-kérés	2079	1009 (49%)	2284	1126 (49%)
<i>Ebből Libinfo kérdés</i>	157	123 (78%)	81	54 (67%)
Könyvtárközi kölcsönzési kériólap	3065	2023 (66%)	1447	529 (37%)
<b>ÖSSZES TÁJÉKOZTATÁS</b>	<b>5144</b>	<b>3032 ( 59%)</b>	<b>3731</b>	<b>1655 (44%)</b>

Bejelentés	2012.		2013.	
Érkezett cédula	45 db	ebből törlés 10 db	0 db	0
Jelentő könyvtár	3 db	ebből budapesti 3	0 db	0

Egyéb adatok	012.	013.
Katalógusok aktualizálása (törlés, új bejelentések feldolgozása és szerkesztése, rekonstrukció)	.720 tétel	
ODR-kód adás	30 db	7 db

*Könyvtárközi kölcsönzési statisztika*

Feladat	Darab		Bruttó bevétel (Ft)		Kiadás (Ft)		Nettó bevétel (Ft)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Összes iktatott kérdés	5054	4849	11.240.850	15.328.425				
Dokumentumközvetítés (külföldi kölcsönzés + külföldi megtartás + belföldi közvetítés)	1668	1534	6.493.387	9.530.133	1.710.165	2.620.174	4.783.222	6.909.959
Dokumentumszolgáltatás (OSZK-állományból belföldi és külföldi partner számára)	3107	2526	4.747.463	5.798.322				
Tájékoztatás	161	789						
A fenti kérdésekkel kapcsolatos egyéb levelezés	2324	3029						

*Annak ellenére, hogy a kérések száma valamelyest ebben az évben is csökkent, mind bruttó, mind nettó bevételünk több mint 30%-kal emelkedett 2012-höz képest. Erőteljesen nő az*

*aránya a nagy munkaigényű, sokszor egészen speciális kéréseknek, melyeknek azonban a jövedelmezősége is magasabb. Ez érvényes mind az OSZK-állományból szolgáltatott, mind a közvetített dokumentumokra.*

*Mivel a kérések egy tekintélyes részét partnereink pályázatokból finanszírozzák és ezek között többévesek is vannak, a fenti tendencia folytatódása várható 2014-ben is.*

*Sajnos, tavaly nem történt előrelépés annak érdekében, hogy az OSZK szolgáltató könyvtárként tudjon megjelenni az OCLC rendszerében, ami – mint már korábban is jeleztük – várhatóan jelentősen növelné a nemzeti könyvtár dokumentumai iránti külföldi érdeklődést. (A rendszerben való megjelenés alapfeltétele a Marc21 formátumra történő átállítás lenne.)*

#### **4.2.2.1 Muzeális könyvtári dokumentumok nyilvántartása**

1. A MKDNY rendszer gondozása, valamint az ezzel kapcsolatos feladatok végzése.
2. A **MOKKA-R** továbbfejlesztési lehetőségeinek összeállítása.
3. A **bejelentő könyvtárak körének** tágabbra nyitása (a muzeális anyagot minden könyvtár - beleértve a nem nyilvánosakat is - köteles bejelenteni).
4. Igény esetén **közvetlen segítség nyújtása** a feldolgozásban (helyszíni katalogizálás).
5. Az MKDNY-ben lévő **rekordok konverziójának előkészítése**.
6. Az MKDNY **önálló honlapjának átvétele** és módosítása.

*A fenti feladatok elvégzésére akkor kerülhetett volna sor, ha az OSZK a muzeális dokumentumok nyilvántartását átveszi a SZTE Klebelsberg Könyvtárától, amellyel korábban szerződést kötött e tevékenység ellátására, és ennek eredményeképpen jött létre a MOKKA-R mellett az MKDNY adatbázisa és honlapja. Az együttműködést az OSZK 2010-ben felfüggesztette annak reményében, hogy új integrált rendszert helyez üzembe, amelynek keretében a muzeális könyvtári dokumentumok nyilvántartása (MKDNY) is megoldható. Az SZTE Klebelsberg Könyvtár az adatbázist továbbra is fenntartotta, üzemeltette, és a két intézmény között 2013 végén történt újabb kapcsolatfelvétel után okafogyottá vált a kialakított és működő rendszer átalakítása.*

### **4.3 MOKKA – ODR EGYÜTTMŰKÖDÉS**

#### **Állandó feladatok:**

1. A **MOKKA közös katalógus működtetése**, MOKKA-R felügyelete, kapcsolattartás az ODR rendszerrel
2. Kétheti rendszeres egyeztetés a közös katalógus és az ODR szolgáltató rendszer **fejlesztésének és működésének összehangolásáról**.
3. Az ODR működéséhez szükséges **adatok** (pl. példányinformációk) **begyűjtése és átadása**.
4. **ODR kódok kiadása** az új partnereknek.
5. Rendszeres **egyeztetés** az ODR szolgáltatás témafelelősével.
6. Az OSZK adatbázisok és az ODR szolgáltatás **együttműködési lehetőségeinek bővítése**.

*A rendszer üzemeltetésével, a MOKKA és az ODR együttműködésével kapcsolatosan felmerülő kérdések folyamatos megbeszélése, megoldása a kéthetenkénti videokonferenciák során megtörténik. Megújult a MOKKA-ODR közös könyvtárnyilvántartó adatbázisának felülete, és a könyvtárkódok kiadása folyamatos az ODR-ben szereplő könyvtárak számára is.*

7. Az OSZK, a MEK és a KSZK állományának **rendszeres frissítése** a MOKKA-ODR adatbázisban.

*A MOKKA-ODR frissítése folyamatosan történik.*

8. **Könyvtárközi kérések** teljesítése.

*A debreceni egyetemi könyvtár szolgáltatásaként folyamatosan történik a közös katalógusra épülve.*

9. A megújult MOKKA-ODR rendszer felé nyújtott **rekordszolgáltatás** (OSZK törzsgyűjtemény bibliográfiai-, illetve authority adatok) **átalakításnak megtervezése**, megoldás kidolgozása a kibővített adatkör (állomány és példányadatok) a MOKKA-ODR számára befogadható formátumúvá alakítására.

*Az OSZK-MOKKA-ELDORADO metaadat kapcsolat miatt, illetve a MOKKA-ban talált adathibák miatt szükségessé vált az OSZK rekordjainak újratöltése a MOKKA-ba, jelenleg ezen dolgozunk, 2014 januárjában a kezdő egyszeri masszív betöltést követően kialakítjuk a folyamatos feltöltést, kibővítve az ODR többlet adatigényével (állományadatok, példányadatok).*

10. A megújult MOKKA-ODR rendszer felé nyújtott rekordszolgáltatás (OSZK törzsgyűjtemény bibliográfiai- illetve authority adatok) **átalakítása**, illetve a még **be nem indult szolgáltatások** (Könyvtártudományi Szakkönyvtár és Nemzeti Periodika Adatbázis) **kialakítása** a fenti feladat függvényében.

*A Nemzeti Periodika Adatbázis adatainak átadási folyamata elkészült, és a 2013. márciusban átadtuk a "kezdő" adatállományt, majd kérésre a harmadik negyedév végén a növekményt, tehát gyakorlatilag elindult a negyedévenkénti feltöltés. A Könyvtártudományi Szakkönyvtár adatainak átadási folyamata szintén elkészült, a második negyedév végén exportált adatokat, sajnos, feldolgozási nehézségek miatt csak a harmadik negyedévben sikerült átadni, de a problémákat megoldottuk, úgy hogy gyakorlatilag beindult a negyedévenkénti áttöltés. Az OSZK bibliográfiai adatainak átalakítási folyamata elkészült, az élesítés ügyében egyeztetni kell a MOKKA-val, az authority rekordok feldolgozási folyamatának átalakítása a következő évre toródik.*

## 4.4 A KÖNYVTÁRI INTÉZET FELADATAI

### *Kiemelt országos feladatok*

- **Az OSZK lezárult TÁMOP pályázatának menedzselése**

A lezárult TÁMOP 3.2.4-08/2-2009-0002 sz. pályázattal kapcsolatos fenntartási jelentések, adatszolgáltatások elkészítése igény szerint megtörtént. A pályázat eredményeként létrejött MOKKA-ODR adatbázis működését a KI felügyeli.

- **2012 novemberében indult TÁMOP pályázat projektvezetése**

Az ELDORADO projekt rendben elindult, a pályázati ütemterv szerinti teljesítés folyik. A Könyvtári Intézet munkatársai szakértői közreműködéssel vesznek részt a megvalósításban.

- **Országos fejlesztési feladatok koordinációja**

Az év során igény szerint rendszeresen segítettük a könyvtárakat módszertani, szakmai tanácsadással. A kiemelt, országos feladatok összehangolása érdekében az országos hatókörű projektek irányítóival (Szeged, Debrecen, Miskolc) rendszeresen egyeztetünk.

- **MOKKA projekt vezetése**

Hetenként videokonferencia keretében egyeztetjük a partnerekkel, a projekt munkatársaival és a fejlesztőkkel a napi működtetéssel, üzemeltetéssel, feltöltéssel kapcsolatos feladatokat. A betöltések szervezését, a könyvtárakkal történő egyeztetést a két projektvezető (Koltay Klára és Bánkeszi Katalin), valamint a rendszergazda (Sándor Ákos) végzi. A beérkező rekordok ellenőrzésére nagyon szűk kapacitással rendelkezünk, tekintve, hogy ezt a feladatot jelenleg egy nyugdíjas kolléganő végzi önkéntes alapon, ellenszolgáltatás nélkül, ami hosszú távon nem jelent megoldás. A beérkezett rekordokról az igazolókat a könyvtárak kérésének megfelelően kiadjuk.

A MOKKA Egyesülettel jó munkakapcsolatban vagyunk, konkrét segítséget is kaptunk az év során a szerver meghibásodása miatt.

- Részt vettünk a Nemzeti Művelődési Intézet által vezetett munkacsoport munkájában, mely az IKSZT-k szolgáltatásfejlesztésére irányuló pályázatot dolgozta ki. A pályázat sikeres, a megvalósításra 2014-ben kerül sor.

### **További kiemelt feladatok**

- **A Magyar Könyvtárosok Világtalálkozójának szervezése**

NKA és KIM támogatásával 2013. május 28-án és 29-én Határtalan együttműködés – stratégia, integráció, megújulás címmel sor került a Magyar Könyvtárosok VII. Világtalálkozójára. A szervezést – a szakmai szervezetekkel egyeztetve – az Országgyűlési Könyvtárral közösen végeztük. A világ 12 országából 62 külföldön élő magyar kolléga jelentkezett a konferenciára. A magyar résztvevőkkel együtt mintegy 120-150 fő vett részt az előadásokon.

A Világtalálkozóhoz kapcsolódó témákról speciális 3K számot szerkesztettünk, amelyet a részt vevők megkapnak. A konferenciához információs honlapot készítettünk (<http://vilagtalalkozo.oszk.hu>). Az előadásokon és a hozzászólásokban elhangzottak alapján a konferenciát követően javaslat készült a határon túli könyvtárakkal kapcsolatos feladatok stratégiai célokhoz.

- **A kiadói kapcsolatok ápolása**

Aktívan részt veszünk az Egyesülés az e-könyvekért szerveződés munkájában, melynek találkozója havi-kéthavi rendszerességgel az OSZK-ban zajlik. Kapcsolatban vagyunk és rendszeres egyeztetünk a kiadókkal, forgalmazókkal, terjesztőkkel, szerzői jogászokkal –

különös tekintettel a lehetséges együttműködési modellek kialakítására, valamint egyéb, az ELDORADO projekttel kapcsolatban felmerülő egyeztetendő kérdésre.

- Az EMMI Közgyűjteményi Főosztálya felkérésére részt vettünk a 2014-ben kezdődő új stratégiai időszak tervezésében (források elemzése, külföldi gyakorlat áttekintése, szakirodalmi szemle, elemzések stb.)

### Általános feladatok

- Az EMMI jogalkotási és könyvtári fejlesztési feladataihoz igény szerint döntés-előkészítő anyagokat állítottunk össze, valamint adat- és információszolgáltatás végeztünk.
- NKA pályázati támogatással (4m Ft) megjelentettük és eljuttattuk az előfizetőkhez a Könyv, könyvtár, könyvtáros 2013. évi 12 számát. A 22. évfolyamban összesen 109 cikk (tanulmány, beszámoló, esszé, interjú, nekrológ, recenzió stb.) jelent meg. Működtettük a folyóirat szerkesztő Bizottságát. Elkészítettük a 2014. évi támogatás megszerzése érdekében a NKA pályázatot. Folyamatosan töltjük fel a 3K weboldalát, ahol az előfizetők a nyomtatott megjelenéssel egy időben olvashatják a teljes számot elektronikus formában is. Nem előfizető olvasóink fél éves késéssel nézhetik meg a cikkeket. Az előfizetések teljesítésén kívül tiszteletpéldányokat is küldünk, és az oktatási tevékenységünk támogatására is felhasználunk példányokat. Az előfizetésekből mintegy 2m Ft bevétel keletkezett. A 2013-ban megvalósult Világtalálkozó vendégeinek tematikus számot készítettünk. Az EPA részére átadjuk a cikkeket, a MATARKA-nak pedig tartalomjegyzéket adunk.
- Tevékenységünkről, munkánk eredményeiről rendszeresen beszámolunk a szakmai lapokban, konferenciákon, előadásokon. (A publikációk és az előadások listáját mellékeljük.) Több munkatársunk vett részt a könyvtáros-képzésben, illetve a szakmai képzéseken oktatóként.

### A legkeresettebb honlapjaink/szolgáltatásaink látogatottsága:

	KI honlapja	Könyvtár-tudományi Szakkönyvtár	Könyv, Könyvtár, Könyvtáros	Könyvtári Figyelő	Gyerekirodalmi adatbázis	Távoktatási Portál*	E-könyves infotár
Látogatások száma	128638	6125	30630	18736	19906	5930	16377
Oldalmegtekintések	321581	11053	51217	30686	59457	49431	24411

\*Korlátozott körben elérhető

További adatok:

- a nyilvános könyvtárak adatai: 13224 kezdőoldal oldalmegtekintés
- a statisztika oldala: 3470 oldalmegtekintés
- a Könyvtári Minerva: 8089 kezdőoldal oldalmegtekintés
- a képzések oldala: 14 886 oldalmegtekintés

#### 4.4.1 Kutatási és Szervezetfejlesztési Osztály

##### Az osztály humán erőforrás helyzetének alakulása

Az osztály létszáma az év kezdetekor 8 fő volt. 2013. november 1-el azonban három változás is bekövetkezett. Ketten más beosztásba kerültek az OSZK-n belül, egy osztályvezető nyugdíjba ment. 2013. november 1-től az osztály vezetésére - a vezetői pályázat eredményes lezárásáig - Fehér Miklós kapott megbízást.

##### Technikai feltételek alakulása

Általánosságban elmondható, hogy a munkatársak előregedett számítógépeken dolgoznak, sajnos e területen fejlesztés nem történt.

##### Kiemelt feladatok:

**Helyzetfelmérést** készítettünk az **összevont intézmények** helyzetéről, működéséről. A megállapításokat a KSZO által elkészített „Jelentés az összevonásról\_2013\_12\_20” dokumentum tartalmazza.

Összegzést, pontosabban helyzetfelmérő tájékoztatót végeztünk a könyvtárak állomány-nyilvántartási gyakorlatáról, az elektronikus nyilvántartások használatáról, hogy ezzel összefüggésben **javaslatot fogalmazhassunk meg az állomány-nyilvántartás szabályozására**. Az eredményeket a KSZO által elkészített „Összefoglaló\_2014\_01\_11” dokumentum tartalmazza. A helyzetfelmérő tájékoztatót terveink szerint 2014-ben 6 könyvtár gyakorlatának helyszíni áttekintése követi.

2013-ban a **szakfelügyeleti tevékenység** kapcsán 5 megye 39 kérdőívét kaptuk meg, ennek feldolgozása év végével lezárult. A megállapításokat január hóban adjuk át. Továbbá elkészült a megújított vizsgálatokhoz szükséges kérdőív: „A városi és az egyéb nyilvános könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálatának adatlapja 1. 0 verzió 2013” címmel.

A **2008–2013 közötti TIOP és TÁMOP pályázatokban nyertes könyvtárak vizsgálata**. Az elnyert támogatások felhasználásáról hatástanulmány készült. „A könyvtári szakterület támogatásainak átfogó elemzése, a felhasznált források hatásai és eddig elért eredményei a könyvtári rendszer működésére” és a „Összegző jelentés a megyei könyvtárakban sikeresen megvalósított fejlesztési projektekről” című anyagokat a minisztériumnak átadtuk.

A minisztérium által bekért felmérés eredményeiből elemzést és publikálásra alkalmas munkaanyagot készítettünk a kiemelkedően jó könyvtári pályázatok, pályázati gyakorlatokból. Az elemzés célja, hogy közreadhassuk a „jó gyakorlatok”-at, ezzel segítve a könyvtárak további pályázati munkáját.

A **2014–2020 közötti TIOP és TÁMOP pályázatok előkészítésében való részvétel**. Előzetes elemzéseket, javaslatokat készítettünk a minisztériumi felkérésre: „Olvasásfejlesztés – könyvtár – család. Nemzetközi és hazai szemle”.

A **statisztika**, a **Nyilvános Könyvtárak Jegyzéke** és a **Könyvtári Minerva egyesítésével** kialakított **egységes könyvtári adatbázis** létrehozása az excel kimutatásprogramjával készült könyvtári adatok statisztikai keresőfelületes adatbázisának bővítésével.

A megváltozott személyi feltételek (informatikus és adatbázis tervező távozása) miatt a feladat nem teljesült. A tervet ebben a formában (excel kimutatásprogram) nem érdemes megvalósítani, mert az óriási mennyiségű adatok kezelésére ez a megoldás már nem megfelelő. A közös adatbázis létrehozásához az osztály nem rendelkezik megfelelő informatikus szakértelemmel.

Az excel kimutatásprogramjával készült a **könyvtári adatok statisztikai keresőfelületes adatbázisának visszamenőleges bővítése** a nyomtatott TEKÉ-k és SZAKMÁ-k adataival 1968–1998.

Készen van a települési, a munkahelyi, a szak- és az iskolai könyvtárak egységes adatbázisa. Folytatni kell a megyék (megyénként) és a városok (városonként) adatbázisának elkészítését. Így 3 különböző adatbázisunk lesz (országos szintű – kész, megyei szintű – készítenő és városi szintű – készítenő).

**A Könyvtári Intézeti honlap statisztikai részének gondozása:** Az „Ami a számok mögött van” rovat cikkeit és a „Néhány európai könyvtár néhány adata” táblázatot frissítettük. Két cikket készítettünk a „számok mögött” témakörben, az egyik a *Mozgókönyvtári ellátás elterjedése Magyarországon 2007–2011* (térképpel), a másik pedig a *Kulturális intézetek Magyarországon 2011* (grafikonokkal). Az európai könyvtári adatok frissítése megtörtént.

A könyvtárak számára készülő **működési mutatók**, – teljesítménymérés, - értékelés költségtervezés – összeállítása. A könyvtári teljesítménymutatók – valamennyi könyvtártípusra – hozzáférhetőek a KI honlapon közzétett „adatok és mutatók keresőfelülettel” című menüpontban.

Összefoglaló készítése a **PLR rendszer bevezetésének** hazai tapasztalatairól. A feladat teljesítése 2014-re tolódik, mivel a feladatot végző munkatárs, Amberg Eszter időközben más igazgatóságra került.

**Szerzői jogi szakértés**, tanácsadás az árva művek és a digitális dokumentumok legális felhasználásáról folyamatosan megtörtént.

**A minisztériumi szakkönyvtárak vizsgálata** 2008–2012.

A vizsgálathoz a háttérintézmények szakkönyvtárainak működési statisztikai adatait kigyűjtöttük, illetve csoportosítottuk, egyben elvégeztük az adatszolgáltató könyvtári kör feltérképezését, újra megkeresését, adataiknak frissítését, mert ez az utóbbi időben jelentősen változott. Az adatokat átadtuk Amberg Eszter számára, aki a tanulmányt készíti. A tanulmány a Könyvtári Figyelő 2014/2. számában várhatóan megjelenik.

Részvétel a különböző **egyesületek**, valamint **szakmai szervezetek** munkájában: MKE, UMVP, OTCEF.



A legújabb technológiai trendekkel kapcsolatos rendezvények szervezése: az NKA-tól nyert pályázati támogatásból a **K2 kísérleti műhely** rendezvényeit folytattuk négy alkalomból álló sorozattal.

#### **A hazai könyvtári közösségi terek vizsgálata.**

Kérdőíves vizsgálat a hazai könyvtárak és felhasználók körében arról, hogy a használók mennyiben tekintenek a könyvtárakra, mint közösségi terekre. A kutatás az elmúlt években zajlott, az online közösségi helyekről szóló kutatás folytatása, amely a fizikai könyvtári terek társadalomban betöltött funkcióját hivatott bemutatni. Az eredmény érveket szolgáltat a fizikai könyvtári terek megtartása és további fejlesztése mellett. Erről szóló publikációk: Tóth Máté – Winkler Anna: Könyvtárak a közösségi oldalakon = Korszerű könyvtár, kiegészítő kötet, Budapest, Raabe kiadó 2013. április; Tóth Máté – Szalacsi Alexandra: The university library website as a virtual study environment = Hargadon S, Hirsch S (szerk.) Library 2.013 Worldwide Virtual Conference. 2013. October. A feladat kapcsán elkészült a „Könyvtárak mint közösségi terek” című dokumentum, mely a témában született kutatási eredmények szintézise, gyakorlati példákkal illusztrálva, két műhelyre fókuszálva.

A Könyvtári Intézet együttműködött az Oslói és Akershusi Főiskolával a PLACE projekt keretében. A Könyvtári Intézet szerepe a projektben közös kutatások és publikációk. A másik műhely a PTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kara, amellyel a KI szintén együttműködik. Itt hallgatók bevonásával a fizikai könyvtárépületek mellett a virtuális közösségi terek vizsgálatára fókuszáltunk.

#### **A KSZR projektek elemzése.**

A minisztérium felkérésére elemzést készítettünk a megyei könyvtárak által készített éves tervekről és az 5 éves fejlesztési tervekről. „osszegzo\_jelentes\_20131020.doc”

A megyei könyvtárak által kötött **KSZR** ellátási szerződések **értékelése, felülvizsgálata**, javaslattétel a 2014. évi szerződéskötések előkészítésére.

Az értékelés a megyei könyvtárak tevékenység beszámolója alapján készült el. Címe: „Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR). Helyzetkép és vezetői összefoglaló a megyei könyvtárak által beküldött beszámolók alapján a 2013. évre” Jelentes\_2013\_11\_27.rtf

#### **Az IKSZT-ék könyvtári feladatellátásának vizsgálata.**

Ennek érdekében kapcsolatot vettünk fel a NAKVI-val, mint az IKSZT-k felügyeletét, ellenőrzését, képzést, továbbképzést végző intézménnyel. Folyamatban van a két intézmény közötti együttműködési megállapodás előkészítése.

**A könyvtárosok korszerű szemléletének formálása**, szakmai kompetenciáik és tulajdonságaik fejlesztése témakörökben előadások tartottunk szakmai programokon, cikkeket, tanulmányokat készítettünk (pl. Szekszárd, szakmai nap, Nyíregyháza szakmai nap stb.).

#### **Alapfeladatok**

1. **Részt vettünk a különböző munkabizottságokban, munkacsoport munkákban** (stratégia, KSZR, statisztikai, minőségbiztosítás stb.).

2. **Segítségnyújtást végeztünk a különböző típusú könyvtáraknak.** Telefonos, e-mailes megkeresésre folyamatosan nyújtottunk segítséget a szolgáltatások fenntartásával és újak kialakításával kapcsolatosan, valamint válaszoltunk az egyéb szakmai információs körből kikerülő kérdésekre.
3. A Könyvtári Figyelőben (2013. 1. sz.) tanulmányt jelentettünk meg a **KSZR keretben működő könyvtárak**, könyvtári szolgáltató-helyek közösségi szerepének vizsgálatáról, a vizsgálat megállapításairól. Ezen kívül részt vettünk 2013. november 19–20-án Kecskeméten, az MKE által szervezett műhelynapon, ahol a KSZR Bács-Kiskun megyei gyakorlatot tekintettük át. Helyszíni tapasztalatcserék útján győződünk meg a közösségi szerep jelentőségéről, a könyvtári szerepvállalás megvalósíthatóságáról.
4. A **könyvtári minőségfejlesztés és minőségbiztosítás** meghonosításával és széles körű elterjesztésével kapcsolatos feladatokat folyamatosan végeztük, közreműködtünk a munkabizottság működtetésében.
5. Elláttuk a teendőket a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásával kapcsolatosan, a **Könyvtári Minőségügyi Bizottság** titkársági feladataival egyetemben.
6. A **Nyilvános Könyvtári Jegyzék**, a Könyvtári Minerva, valamint a Könyvtári statisztika adatbázisaiból nem készült el a közös adatbázis. Sőt, az év folyamán az eddigi rendszerben működő Nyilvános Könyvtári Jegyzék adatbázisa számítástechnikai eszköz meghibásodása miatt megsérült. Szerencsére az adatbázist sikerült visszatölteni, működtetését azonban új alapokra kell helyezni.
7. A „**konyvtar.hu**” portál lehetőség szerinti működtetése megtörtént. A portál az őszi folyamán szintén kritikus állapotba került a számítástechnikai háttér hiánya miatt. Az üzemeltetés vonatkozásában probléma, hogy nincs szoftverüzemeltető, nincs anyagi háttér a működtetéshez, a szerver elavult, a háttértár üzemideje régen lejárt.
8. Folyamatosan **építettük a speciális könyvtári adatbázisokat**, készítettünk **jegyzékeket**:
  - Gyerekirodalom
  - A hátrányos helyzetű olvasók könyvtárhasználatát segítő eszközök, és könyvtári szolgáltatások
  - A könyvtárakat érintő országos pályázatok
  - Határon túli könyvkiadók
  - A Hungarológiai kézikönyvtári jegyzék,
  - A könyvtári fölőspéldány-jegyzékek
  - Adatbázisok, adattárak a hazai könyvtárakban (válogatás)
  - Könyvtári Minerva

#### **Jogszabályokban előírt további rendszeres feladatok:**

1. A **Nyilvános Könyvtári Jegyzék** vezetésével kapcsolatos, jogszabályban előírt, illetve a minisztérium által meghatározott feladatok ellátása megtörtént.

2. A **könyvtárak érdekeltségnövelő támogatásának** lebonyolításával kapcsolatos feladatok ellátásának nyilvántartása és szervezése, a jogszabályban előírt feladatok ellátása megtörtént.
3. Az országos **éves könyvtári statisztikai adatszolgáltatás** szervezése megtörtént.
4. Az adatszolgáltató könyvtárak **éves statisztikai adataiból összerendezett** és kontrollált formában teljes (T) és válogatott (V) verziót készítése és közzététele a honlapon megtörtént.
5. Az **éves statisztikai adatok elemzése, a trendek megállapítása**, a 2012. évi könyvtári teljesítménymutatók publikálása, javaslat tétel a statisztikai adatgyűjtés korszerűsítésére. 2013-ban a könyvtári stratégia megalapozásához a statisztikai adatok alapján készítettünk háttér anyagokat. A 2012. évi teljesítménymutatók publikálása a KI honlapon megtörtént.
6. Az excel kimutatásprogramjával készült **statisztikai keresőfelületes adatbázis bővítése** a 2012-es adatokkal megtörtént.
7. **Összefoglaló készítése az EMMI-nek** a 2012. évi Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén szereplő **könyvtárak szakfelügyeleti jelentéseiről**. Folyamatban van, határidő módosításra kaptunk lehetőséget, mert az anyagot Amberg Eszter készíti, aki közben más igazgatósághoz került. Az összefoglaló január 31-ig elkészül.
8. **Eseménynaptárt** szerkesztünk az EMMI Könyvtári Osztály részére a könyvtárak szakmai rendezvényeiről. A naptárat átalakítottuk Google naptárba illeszthető formára.

#### **Munkaterven kívüli feladatok:**

- Megkezdtek a *Debrecen – közel az olvasóhoz* projekt ránk háruló feladatainak (2013-ban ez elsősorban tervezés, szakmai konzultáció) megvalósítását.
- Fehér Miklós az MKE főtitkári feladatait is ellátta. Számos MKE rendezvény szervezője volt. Beindította a *Műhelynapok* sorozatot, mely az Országos Könyvtárügyi Konferencia (2012. november) folytatása.
- ENUMERATE projektben nemzeti koordinátori feladatok ellátása (Dr. Tóth Máté). Ezen belül:
  - A hazai intézmények kvantitatív és kvalitatív vizsgálatban való részvételének koordinálása. Kapcsolattartás a hazai kulturális örökség intézményekkel.
  - Részvétel a bécsi összkonzorciumi ülésen 2013 júniusában.
  - Részvétel a luxemburgi ENUMERATE beszámoló ülésen 2013 áprilisában.
  - Részvétel az Európai Bizottság digitalizálásról szóló tagállami szakértői ülésén 2013 novemberében.
  - Az ENUMERATE projekt eredményeinek bemutatása hazai fórumokon. Tóth Máté: Az Enumerate projekt = Networkshop 2013. március 26-28.; Tóth Máté: Az Enumerate projekt = Etnográfus szakmai nap, 2013. október 10. Miskolc – Mályi.
- Részvétel 30 órás E-könyves továbbképzésen (Fehér Miklós).

**Munkaterven felül végzett kutatások:**

- **Mobiltelefonra optimalizált szolgáltatások** – nemzetközi kitekintés. (A 2012-ben elkészült országos kérdőíves felmérés folytatása, tanulmány készítése.)
- **Elektronikus-könyv szolgáltatási paradigmák** – nemzetközi kitekintés. Még 2012-ben zajlott egy nagy országos kérdőíves felmérés a hazai könyvtárak és felhasználók elektronikus könyvek szolgáltatásával kapcsolatos attitűdjeiről és elvárásairól. Ennek folytatását jelentette a tanulmány, amely az elektronikus könyvekkel kapcsolatos nemzetközi kutatások eredményeit összegezte. *„E-könyvek a könyvtárban. Válogatás az elmúlt öt év szakirodalmából (2008-2012) – szerk. Hegyközi Ilona – Tóth Máté. elektronikus könyv. Budapest, Könyvtári Intézet, 2013. 171 p.”* Ezen kívül a PTE-vel együttműködve Szalacsi Alexandra (PTE BTK PhD hallgató Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola) által készült egy anyag, melynek címe: *E-könyvkölcsönzés az Amerikai Egyesül Államok (köz)könyvtáraiban.*

**A minisztériumi kérésre elvégzett adatszolgáltatás, felmérés, elemzés (a lista csak a fontosabb kéréseket tartalmazza):**

A postai_agera pályázatban figyelembe vehető könyvtárak listája	e:intezet/level/2013/posta_konyvtar.xlsx	Kenyéri Katalin
a postai_agera pályázati könyvtárak listája+internet helyzetük	e:intezet/level/2013/posta_konyvtar.xlsx	Kenyéri Katalin
Gárdonyi emlékévé javaslatok - megyei könyvtári körkérdés	e:intezet/level/2013/gardonyi_programjavaslatok.docx	Sörény Edina
Megeyi könyvtári beszámoló sablon	e:intezet/level/2013/jelentes_sema_megyei_ktar_2013.doc	Antal Istvánné
Saláta_jogszabály módosítások_véleményezése_20130115	e:intezet/level/2013/salata_jogszabaly_modositas_20130116.doc	Kenyéri Katalin
Szabolcs megyei kistérségi adatok	e:intezet/kisterseg/2013/szabolcs_kszr.xlsx	Antal Istvánné
Nyíregyháza könyvtári adatai_2012-ből	e:intezet/level/2013/nyiregyhaza_kti_adatok.xlsx	Kenyéri Katalin
Háttéranyag a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei kihelyezett kormányüléshez	e:intezet/level/2013/Háttéranyag Szabolcs megyei kihelyezett kormányüléshez -Könyvtár.docx	Antal Istvánné
Kossuth rádió "közelről" című műsorában beszélgetés a fiatalok olvasási szokásairól	e:intezet/level/2013/kossuth_Radio_intertju_olasas_20130214_ladi.pdf	Könyvtári osztály
Az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól szóló 2012/28/EU számú irányelv[1] átültetéséhez kapcsolódó kérdőív	intezet\kutatas\2013\arva_mu_felhasznalok_OSZK.doc	Könyvtári osztály
A digitális átállást biztosító kiegészítő eszközök igényléséről - országos felmérés	e:intezet/level/2013/digit_media_atallas.rtf	Könyvtári osztály
A nyilvános könyvtárak helyzete 2012-es helyzetkép	e:intezet/level/2013/nyilvanos_ktari_jezyek_helyzete_2012.rtf	Rónai Iván
A városi és az egyéb nyilvános könyvtárak szakfelügyeleti vizsgálatának adatlapja 1. 0 verzió 2013	intezet\kisterseg\2013\elemzes\anyagok\szakfelugyelet_2013_version01_emi.docx	Antal Istvánné

Régi könyvvel rendelkező könyvtárak listája	e:intezet/regikonyv	Szűcs Gábor
Kihívások és válaszok AVAGY mit kínáltak(nak) az EU pályázati lehetőségei?	intezet\cikk\2013\Kihivasok_raabe.docx	RAABE-cikk
Régi könyvvel rendelkező könyvtárak listája2 - 1850 előttiak (felmérés eredménye)	e:intezet/regikonyv	Szűcs Gábor
Megyei, város, egyházi, iskolai, települési felsőoktatási könyvtárak - statisztikai adatkérés	e:intezet/level/2013/Adatkeres_tothe_20130322.docx	Tóth Elek
Összehasonlító statisztikai adatok 2007-2012	e:intezet/level/2013/osszehasonlito_adatok_tothelek_20130328.xls	Tóth Elek
Olvasásfejlesztés – könyvtár – család. Nemzetközi és hazai szemle	intezet\kutatas\2013\csaladi_olv\olvkult_szemle.doc	Sörény Edina
Családi olvasás-bibliográfia,	intezet\kutatas\2013\csaladi_olv\csalad_olvasas_bibliogr.doc	Sörény Edina
Megszűnt oktatási intézmények listája	intezet\cimlista\iskola_megszunt_20130416.xls	Könyvtári osztály
Könyvtári honlapok akadálymentesítésének költségei - országos mérés	intezet\kutatas\2013\Könyvtári honlapok akadálymentesítésének költségei.docx	Rónai Iván
Nincs települési könyvtár 2012-ben, címlista	e:intezet/level/2013/nincs_konvtar20130425.xls	Kenyéri Katalin
KSZR szolgáltatóhelyek listája	intezet\kisterseg\2013\szolgáltatóhelyek_2013.xlsx	Sörény Edina
OSZK működési adatai 2010-2012	e:intezet/level/2013/oszk_mukodesi_adatok_2010-2012.xlsx	Sörény Edina
Környezeti neveléssel foglalkozó rendezvények a települési könyvtárakban	e:intezet/level/2013/kornyezeti_neveles_2012.xlsx	Sörény Edina
Városok könyvtári szolgáltató rendszerének újragondolása - országos felmérés	intezet\kisterseg\2013\ksZR_bovites_felmeres\kerdoiv_valaszok.xlsx	Könyvtári osztály
A városi könyvtári ellátás fehér foltjainak felszámolása.	intezet\kisterseg\2013\ksZR_bovites_felmeres\megye_ellatas_feltetelek.doc	Sörény Edina
intézmények szabad kapacitásai a civil szervezetek részére	e:intezet/level/2013/civil_szerv_konyvtari_szolg.xlsx	Kenyéri Katalin
Postai_ agora pályázat végső szakmai anyag átadás	e:intezet/level/2013/posta_konyvtar.xlsx	Kenyéri Katalin
Könyvtári címlista elküldés	intezet\cimlista\00_kti_cimlistak_20130806.xls	Könyvtári osztály
KSZR szolgáltatás országos helyzete a beküldött jelentések alapján	intezet\kisterseg\2013\elemzes\KSZR_elemzes_reszletes.xlsx	Könyvtári osztály
Közel az olvasóhoz. Nagyvárosi könyvtárhálózat fejlesztés. Országos vizsgálat	intezet\kutatas\2013\megye_varosi_Ellatas\Közel az olvasóhoz_Projekt feladatok_2013_09_09.docx	Könyvtári osztály
Országos szakkönyvtárak alapfeladatai - teljes vizsgálat	e:intezet/level/2013/Orsz_szakktarak_feladatai.xls	Kenyéri Katalin
A nyilvános könyvtárak statisztikai adatai	e:intezet/level/2013/nyilvanos_konyvtarak_adatai_2012-es_statbol.xls	Sörény Edina
KSZR szolgáltatás országos helyzete az újra beküldött jelentések alapján	intezet\kisterseg\2013\elemzes\KSZR_elemzes_reszletes.xlsx	Könyvtári osztály
Települési könyvtárosok 2012	e:intezet/level/2013/telepulesi_kozlakalmazotti_konyvtarosok_szama.doc	Kenyéri Katalin

Összegző jelentés a megyei könyvtárakban sikeresen megvalósított fejlesztési projektekről	intezet\beszamolo_megyei_kt\2013\os-szegzo_jelentes_20131020.doc	Könyvtári osztály
Visegrádi országok közös olvasáskutatási projektje	intezet\olvasasfejl\v4_egyuttmukodes_iratai_20131106.pdf	OSZK

#### 4.4.2 Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály

##### Általános feladatok:

- 2013. szeptember végéig<sup>2</sup> gondoztuk és működtettük az intézeti honlapot, mint az Intézet legfontosabb belső és külső kommunikációt biztosító eszközét.
- A minisztérium Könyvtári osztálya számára összefoglalót készítettünk
  - a könyvtárosképzés helyzetéről,
  - az informatikus könyvtáros szakirányok helyzetéről,
  - a szakképzettség megszerzésének lehetőségeiről felsőfokú végzettséggel már rendelkezők számára,
  - a megyei könyvtárak honlapjának elemzéséről,
  - a képzési és vizsgaszervezői tevékenység 2012–2013-as bevételeiről.
- A szakirányú alap- és mesterképzések során megszerzhető képesítések munkaköröknek való megfeleltetése kialakításához, a képesítési és munkakörökre vonatkozó rendeletek<sup>3</sup> háttéranyagának előkészítéséhez
  - kialakítottuk a képzési katasztert tartalmazó adatbázist, az eddig megvalósított akkreditált képzések dokumentációja (jelentkezési lapok bizonyítvány-mellékletei) alapján elkezdtuk az adatbázis feltöltését (**552 rekord**),
  - sikeres egyeztetéseket folytattunk a minisztérium Szakképzési és Felnőttképzési osztályával és a Könyvtárostanárok Egyesületével a segédkönyvtáros végzettség iskolai könyvtárban történő elismerése érdekében (**állásfoglalásunk bekerült A Köznevelésért Felelős Helyettes Államtitkárság Tanévkezdő segédlete, 2013/2014. tanév című kiadványba: <http://www.kormany.hu/download/7/4b/f0000/tanevkezd%C5%91%20a%20ug%2025.pdf>**).
- Részt vettünk a képzéssel, felnőttképzéssel, ill. a nemzeti könyvtárral és az Intézettel kapcsolatos jogszabálytervezetek előkészítésében, véleményezésében; honlapunkon hívtuk fel a figyelmet a könyvtári vonatkozású jogszabálytervezetekre és hatályba lépett jogszabályokra.
- Könyvtárosképző és továbbképző központi feladatunkból adódóan az iskolarendszeren kívüli képzőhelyek munkájának összehangolása során
  - folyamatosan tájékoztattuk a képzőhelyeket a 2013-ban megjelent új felnőttképzési jogszabályokról (törvény és követő rendeletei),

<sup>2</sup> 2013. októberétől a honlap gondozásával az E-Szolgáltatási Igazgatóság Webtartalom Koordinációs osztályának munkatársa, Garamvölgyi László foglalkozik – folyamatos egyeztetés mellett (ld. a hírek közzététele, a hírlevél kiküldése, egyeztetés a honlap Drupal 7-re való átalakításáról stb.)

<sup>3</sup> Egyelőre nem került sor a 150/1992. (XI. 20.) kormányrendelet vonatkozó módosítására.

- megtörtént az új segédkönyvtáros szakképesítés képzési célokkal kiegészített képzési programjának konszenzusos elfogadtatása a képzőhelyekkel (a modulzáró vizsgákra és a szakmai gyakorlatra vonatkozó részletekkel együtt),
- 2013. november 22-én képzőhelyi értekezletet szerveztünk a segédkönyvtáros képzésben részt vevő könyvtárak vezetői és tanfolyamfelelősei számára, ennek témája az új felnőttképzési jogszabályokból következő feladatok összefoglalása volt.
- Vizsgaszervezőként az OSZK-val együttműködve
  - a vizsgák előkészítése során
    - a vizsgákat bejelentettük a Nemzeti Munkaügyi Hivatal Szak- és Felnőttképzési Igazgatóságához, megrendeltük az írásbeli tételüket, a ki-nevezett elnökökkel felvettük a kapcsolatot, majd folyamatosan tájékoztattuk őket a vizsga menetéről; a képzőkkel együttműködve elkészítettük a Vizsgaprogramot, a Vizsgaszervezési és Lebonyolítási Szabályzatot, előkészítettük az értekezletek jegyzőkönyveit; a vizsgák lezárásakor elektronikus jelentést küldtünk a NMH SZFI részére a képzőhelyek által megadott statisztikai adatokból, a törzslapokat postai úton eljuttattuk a Törzslapnyilvántartó irodába.
  - hat helyszínen, hét alkalommal szerveztük meg az idei vizsgákat: (170 fő segédkönyvtáros szakképesítést, 10 fő könyvtári asszisztens szakképesítést szerzett, 2 fő sikertelenül vizsgázott)
    - II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Miskolc (18 fő)
    - Somogyi-könyvtár, Szeged (két alkalom: 15 + 28 fő)
    - Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár, Nyíregyháza (24 fő)
    - FSZEK, Budapest (29 fő)
    - KI, Budapest (34 fő)
    - BME OMIKK (34 fő)
  - tájékoztattuk a képzőhelyeket az új vizsgarendeletről (315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet) következő feladatokról,
  - a 2013 szeptemberében indult képzések helyszíneiről összegyűjtöttük a 2014-es évre tervezett segédkönyvtáros vizsgahelyszíneket, a partnerekkel egyeztetve kialakítottuk a vizsgahónapokat,
  - a NMH SZFI megrendelésére elkészítettük a vizsga három központi írásbeli tételének három-három sorozatát, a KI vizsgájának gyakorlati vizsgafeladat-sorait, és lektoráltuk a partner intézmények gyakorlati vizsgafeladat-sorait,
  - 2013. november 20–21-én – a vizsgáztatásban rendszeresen elnöki, vizsgabizottsági tagi feladatokat ellátó kollégákat is bevonva – részt vettünk a NMH SZFI és az EMMI által szervezett továbbképzésen.
- Közvetlen képzési tevékenységünk során a minőségbiztosítás fokozatos kiépítése mellett
  - elkészítettük és közzétettük éves képzési tervünket: <http://ki.oszk.hu/content/kepzesi-terv>,
  - OKJ-s szakképzést ([http://ki.oszk.hu/content/segedkonyvtaros\\_kepzes](http://ki.oszk.hu/content/segedkonyvtaros_kepzes)) és akkreditált továbbképzési programokon (<http://ki.oszk.hu/content/akkreditaltkepzesek>) alapuló tanfolyamokat indítottunk (részletesen ld. a kiemelt feladatoknál, ill. a létszám- és bevételi adatokat tartalmazó összefoglaló táblázatban!),

- valamennyi megvalósult képzésünkről statisztikai adatszolgáltatást nyújtottunk az országos felnőttképzési nyilvántartások (OSAP, FINY) felé a képzésekre vonatkozó statisztikai adatszolgáltatás 2013 januárjától bevezetett új előírásainak megfelelően,
- megújítottuk és áttekinthetőbbé, ill. több szempontból kereshetővé tettük a belső tanfolyami adatbázis (<http://ki.oszk.hu/tanfolyam/>) felületét,
- folyamatosan működtettük saját (<http://ki.oszk.hu/kitavokt/>) távoktatási felületünket: megújítottuk az adatbázist, új tanfolyami felületeket alakítottunk ki; frissítéseket töltöttünk fel, folyamatosan adminisztráltuk a portált,
- folyamatosan működtettük a partner képzőhelyek – pl. Szeged, Nyíregyháza, Győr – számára kialakított ([www.konyvtaroskepzes.hu](http://www.konyvtaroskepzes.hu)) távoktatási felületünket, elkészítettük és hozzáférhetővé tettük a képzés távoktatási ECDL-tananyagának excel-fejezetét.
- Folytattuk információszolgáltató és tanácsadó tevékenységünket, működtettük ehhez kapcsolódó elektronikus szolgáltatásainkat
  - könyvtárosok személyi katasztere: 2 módosítás, 12 új regisztráció,
  - gyerekirodalmi adatbázis: az éves termés leválogatása, átnézése az OSZK-ba érkezett kötelespéldányok alapján, 40 recenzió megírása, betöltése<sup>4</sup>, gyermekkönyvek elektronikus változatainak keresése a MEK-ben és a DIÁ-ban, a meglévők linkjeinek beillesztése, a felület téli változatának kialakítása (<http://ki.oszk.hu/gyerekirodalom/index.php>),
  - könyvtárépítés és -berendezés adatbázisa: 19 felújított könyvtár (200 fotó, 19 alaprajz); biztonságtechnika és állományvédelem adatbázisa: 58 cég adatainak frissítése (2 új, 2 megszűnt), kategóriabővítés (4 új); könyvtári hulladékkezelés adatbázisa: frissítés (30 cég), könyvtári bútorok, berendezések adatbázisa: frissítés (69 cég); könyvtári világítástechnika: frissítés (13 cég); könyvtári árnyékolástechnika: frissítés (18 cég), restaurálás: frissítés (9 cég), könyvtárköltöztetés adatbázisa: frissítés (17 cég),
  - eseménynaptár szerkesztése<sup>5</sup> a minisztérium Könyvtári osztálya számára a könyvtárak meghirdetett programjai alapján: 17 könyvtár figyelése heti rendszerességgel, 2013 decemberétől a szolgáltatás bővítése Google-naptárba való integrálással,
  - jogszabályfigyelés a Magyar Közlöny alapján és havi összesítő készítése, jogszabálytervezet-figyelés napi rendszerességgel a minisztériumok honlapjain.
- A határon túli magyar könyvtárak munkájának támogatása során
  - a többször sikertelenül kérvényezett minisztériumi támogatás hiányában egyetlen képzés valósult meg (Kájoni János Megyei Könyvtár, Csíkszereda: online irodalmi adatbázisok, 2013. október 7-8.) a partner által a Bethlen Gábor Alapítványtól elnyert támogatásból (2013. október 7-8.), a megvalósításhoz a pályázat előkészítését, az anyaországi szervezést és az oktatót biztosítottuk,
  - 2013. szeptember közepén programtervezetet adtunk be a NKA Közgyűjtemények Kollégiumához a témában annak érdekében, hogy meghívásos pályázat formájában NKA pályázati kiírássá formálódjon,

<sup>4</sup> A feladaton a Kutatási és Szervezetfejlesztési osztály egy munkatársa is dolgozik, az egyeztetés folyamatos.

<sup>5</sup> A feladaton a Könyvtári Intézet több munkatársa dolgozik, az egyeztetés folyamatos.



- megkezdtek az elmúlt évek során a határon túli képzési programokban megvalósított tanfolyamokkal és résztvevőkkel kapcsolatos információk adatbázisba szervezését ([www.konyvtarakhataroknelkul.hu](http://www.konyvtarakhataroknelkul.hu)): kialakítottuk az adatbázis feltöltési felületét, az adatbevitel elkezdődött<sup>6</sup>.
- részt vettünk a Magyar Könyvtárosok VII. Világtalálkozójának (2013. május 28-29.) szervezésében és megvalósításában: a honlap elkészítése és folyamatos feltöltése: <http://vilagtalalkozo.oszk.hu>, helyszíni regisztráció, utómunkálatok.
- Közös képzési, szakmai módszertani és fejlesztési munkákon keresztül együttműködünk a Magyar Könyvtárosok Egyesületével és a Könyvtárostanárok Egyesületével
  - az elnökkel folytatott egyeztetések után a MKE biztosította folyamatosan a segédkönyvtáros képzés vizsgáin a vizsgabizottságban a szakmai szervezet képviselőjét,
  - 2013. november 6-án a szervezésünkben került sor a KTE őszi szakmai napjára: az Intézet iskolai könyvtárakat segítő szolgáltatásainak (oktatás, intézeti és szakkönyvtári szolgáltatások) bemutatása, a könyvtárostanárok tájékoztatása a pedagógusok továbbképzési rendeletének könyvtári akkreditált programjait érintő pozitív irányú módosításáról.

#### Kiemelt feladatok

- A magyarországi könyvtárak nyertes TÁMOP 3.2.4., ill. 3.2.12 pályázatainak megvalósításának keretében:
  - a pályázatok idejének megvalósítása során mintegy 160, ún. ismételt árajánlatot, ill. mintegy 50 ESZA-nyilatkozatot adtunk ki szolgáltatóként az idén megvalósuló képzésekhez a könyvtári / konzorciumi partnereknek, és mintegy 70 intézmények közötti képzési szerződést kötöttünk,
  - országos szakmai tanácsadó szerepet láttunk el a TÁMOP pályázat képzési, továbbképzési témáinak vonatkozásában (a képzési tanácsadás elektronikus nyilvántartása szerint: 570 alkalommal),
  - azoknak a résztvevőknek, akik pályázati forrásokat használtak fel, biztosítottuk (elküldtük) a pályázati elszámoláshoz/ellenőrzéshez szükséges valamennyi képzési dokumentum hiteles másolatát és a tanfolyamokon készült fényképeket (502 résztvevő, fejenként 6 hitelesített dokumentum),
  - honlapunkon közzétettük és a változásoknak megfelelően (új és lejárt képzések) folyamatosan frissítettük az akkreditált képzések országos listáját (<http://ki.oszk.hu/content/konyvtari-akkreditacios-szabizottsag>),
  - a vonatkozó igények felmérése után
    - az OKJ-s segédkönyvtáros képzésben 2013. júliusában befejeztünk egy tanfolyamot, és – az új OKJ-s jogszabályokhoz igazodva – 2013. szeptember 2-án elindítottunk egy új tanfolyamot (ld. lentebb),
    - megtartottunk 26 akkreditált továbbképzési programot
- Háttér tanulmányok, elemzések készítésével részt vettünk az országos könyvtári stratégia (2014-2020.) előkészítésében<sup>7</sup>
- Az akkreditált programok sorában:

<sup>6</sup> Humán erőforrás hiányban a feltöltést az Intézet nyugdíjba ment előző igazgatója, a határon túli képzés korábbi szervezője, Bartos Éva végzi.

<sup>7</sup> A feladat nem szerepelt a 2013-as munkatervben, a minisztérium Könyvtári osztályának felkérése 2013. februárjában érkezett.

- új képzések akkreditációját készítettük elő<sup>8</sup>
  - kulturális örökség akkr. program (az előző 30+30 óra folytatása: 60 óra – a szegedi könyvtáros tanszékkal együttműködve)
  - zenei akkr. program (az előző két 30 órás program folytatása: 60 óra)
  - szakértői és szakfelügyeleti akkr. program (lejárt engedély utáni megújító akkreditáció a vonatkozó rendeletek előírásai szerint: 30-30 óra)
  - ETO- és teaurusz akkr. program (lejárt engedély utáni megújító akkreditáció a két képzés összevonásával: 60 óra)
  - általános és szaktájékoztató akkr. program (új, 60 óra)
  - jogi ismeretek akkr. program (új, 60 óra)
- Az OKJ-s segédkönyvtáros képzés kapcsán:
  - 2013 júliusában az új felnőttképzési törvény előírásainak megfelelően bejelentettük a Nemzeti Munkaügyi Hivatalnál az új típusú segédkönyvtáros képzést, megkaptuk a működési engedélyt, és 2013. szeptember 2-án 32 fővel elindítottuk a képzést,
  - a képzés megkezdése előtt szakmai tapasztalatcserét és módszertani megbeszélést tartottunk a tanfolyam oktatói számára
  - szakmai segítséget nyújtottunk a partner képzőhelyeknek (Győr, Miskolc, Szeged) az új típusú segédkönyvtáros képzés kötelező bejelentéséhez,
  - részt vettünk a kormány és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által kezdeményezett OKJ-módosítás idej munkálataiban: összeállítottuk a segédkönyvtáros képzés központi, a képzés tekintetében országosan használandó szóbeli vizsga tételsorait,
  - érvénybe lépett a szakfelügyeletre vonatkozó jogszabály módosítása, így a segédkönyvtáros képzés országos szakfelügyeleti rendszerének kialakítása kapcsán (14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet 7. § (4) bek.) elkészítettük, és a minisztérium Könyvtári osztályára benyújtottuk a szakfelügyelet folyamatára vonatkozó szabályzat-tervezetet.

Az osztály munkatársai szakmai folyóiratokban és kiadványokban publikálnak (tanulmányok, könyvismertetések), konferenciákon vesznek részt, és tartanak előadásokat (AFIOE- és MKIK-konferenciák, kortárs gyerekirodalmi konferencia a PIM-ben, KTE Őszi Szakmai Nap, OKK-műhelytalálkozó stb.).

---

<sup>8</sup> Humán erőforrás-, pénzügyi és minisztériumi egyeztetési problémák miatt az akkreditációs folyamatok befejezése a következő évben várható.

## OKJ-s és akkreditált képzések, 2013.

A tanfolyam neve / rövidítése	Létszám	Bevétel	Kiadás	OSZK-ban maradó összeg
OKJ segédkönyvtáros képzés, I. félév	32	2.425.000	1.745.231	679.769
OKJ segédkönyvtáros képzés, II. félév	32	2.400.000	1.527.142	872.858
Könyvtári vezetői ismeretek I	42	1.680.000	161.332	1.518.668
Könyvtári vezetői ismeretek II.	44	1.760.000	439.732	1.320.268
Könyvtári vezetői ismeretek III.	42	1.680.000	535.000	1.145.000
Könyvtári vezetői ismeretek IV.	46	1.840.000	490.730	1.349.270
A fejlesztő biblioterápia alkalmazása... (3 tanfolyami alkalom)	35	2.100.000	1.938.662	161.338
Felkészülés a különböző felhasználói célcsoportok olvasásfejlesztésére (2 tanfolyami alkalom)	32	1.600.000	997.918	602.082
Kulturális és közhasznú tartalmak internetes megjelenítése...	13	650.000	482.874	167.126
A helytörténetírás módszerei, segédeszközei, a publikálás formái és lehetőségei... (2 tanfolyami alkalom)	31	1.550.000	884.035	665.965
Zenei könyvtári ismeretek I.	13	390.000	220.655	169.345
Zenei könyvtári ismeretek II.	12	360.000	246.145	113.855
Online irodalmi adatbázisok	13	390.000	248.565	141.435
Felkészülés a korszerű használóképzésre	16	800.000	477.936	322.064
Interaktív portálok üzemeltetése... (2 tanfolyami alkalom)	29	1.450.000	959.883	490.117
Kiadványszerkesztési és prezentációkészítési feladatok...	16	1.440.000	863.469	576.531
Könyvtári partnerkapcsolatok...	11	880.000	860.884	19.116
Webes kompetenciák...	15	825.000	458.499	366.501
Angol szaknyelvi tanfolyam...	16	880.000	359.787	520.213
Konfliktushelyzetek hatékony kezelése	18	1.170.000	999.039	170.961
A minőség értékelése a könyvtárban...	16	960.000	856.677	103.323
Hatékony kommunikáció...	10	650.000	599.379	50.621
Konnektívizmus...	15	825.000	812.262	12.738
<b>Összesen:</b>	<b>549<sup>9</sup></b>	<b>28.705.000</b>	<b>17.165.836</b>	<b>11.539.164</b>

<sup>9</sup> A teljes résztvevői létszámból 502 fő TÁMOP-pályázat keretében vett részt a képzéseken.

**Vizsgaszervezés, 2013.**

A vizsga helyszíne	Létszám	Ténylegesen befolyt bevétel / létszám	Tényleges kiadás	OSZK-ban maradó összeg
II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár	18	215.400 /18 fő	134.400	81.000
Somogyi-könyvtár, Szeged	15	117.900 /15 fő	50.400	67.500
Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár, Nyíregyháza	24	267.600 /24 fő	159.600	108.000
OSZK KI	34	1.729.000 /34 fő	1.370.500	358.500
FSZEK	29	323.700 /29 fő	193.200	130.500
Somogyi-könyvtár, Szeged	29	290.100 /29 fő	159.600	130.500
BME OMIKK, Budapest	34	346.200 /34 fő	193.200	153.000
<b>Összesen:</b>	<b>183</b>	<b>3.289.900</b>	<b>2.260.900</b>	<b>1.029.000</b>

**Létszámok és bevételek, 2013.**

Képzések	549	28.705.000	17.165.836	11.539.164
Vizsgaszervezés	183	3.289.900	2.260.900	1.029.000
<b>Mindösszesen</b>	<b>732</b>	<b>31.994.900</b>	<b>19.426.736</b>	<b>12.568.164</b>

**A 2013-as munkatervben vállalt, de meg nem valósult feladatok, a teljesítés elmaradásának okai**

- A könyvtári és információs területhez kapcsolódó kompetenciák és minősítési rendszer hazai bevezetésének segítése (az MKE-vel való együttműködés függvényében)
  - a MKE az idei évben nem foglalkozott a témával
- Az akkreditált programok sorában: új képzéseket kidolgozása, korábbi programok megújítása
  - andragógia akkr. program (az előző 60 órás program folytatása: 60 óra)
    - külső szakértők közreműködésére van szükség, 2013. márciusában megtörtént az előkészítő egyeztetés, azóta anyagot nem kaptunk tőlük.
  - a Nemzeti Közművelődési és Közgyűjteményi Intézet TÁMOP 3.2.3 Építő közösségek pályázatához szolgáltatóként csatlakozva akkreditált továbbképzési programokat nyújt be a FAT-hoz az Integrált közösségi szolgáltató terekben könyvtáros munkakörben dolgozó munkatársak képzésére

- nincs információnk a most már Nemzeti Művelődési Intézetnek nevezett intézménytől a pályázat sorsáról.
- akkreditált továbbképzési program benyújtása a FAT-hoz webkettes és digitális írástudás témakörben a TÁMOP 2.1.2 – Idegen nyelvi és informatikai kompetenciák fejlesztése pályázat kezdeményezéseihez igazodva, figyelembe véve az Európai Parlament és Tanács által kiadott IKT 0-1 ajánlott kompetencia listát
  - a program kidolgozását a negyedik negyedévben terveztük, a témával foglalkozó munkatárs kilépésével ez megghiúsult; időközben a FAT megszűnt, az akkreditáció lehetőségeinek jogszabályi háttere megváltozott – lehetséges, de valószínűleg forrást igénylő kiút: <http://njszt.hu/ecdl/hir/20121119/uj-akkreditalt-felnottkepzesi-program-digitalis-keszsegek-mindenkinek>

#### 4.4.3 Könyvtörténeti és Könyvtártudományi Szakkönyvtár

A létszámcsökkentésből adódó, az elbocsátott kollégáktól átvett plusz feladatok minden munkatárs esetében növelték a sokszor nem számszerűsíthető és/vagy adminisztratív feladatokat. Ilyen pl. a raktári kiszolgálás, a napközbeni olvasótermi ügyelet biztosítása, a lapkivágat gyűjtemény gondozása, postázás, eszközléltár kezelése stb. Ezeknek a munkáknak az elvégzése nyilvánvalóan a szakmai feladatokra fordítható időt csökkenti.

##### Alapfeladatok:

#### 1. Állományalakítás, gyűjteményépítés, raktározás, állományvédelem

- a.) A KSK fizikai és virtuális gyűjteményének könyvtártudományi és könyvtörténeti tárgyú publikációkkal történő kurrens és retrospektív gyarapítása. Beszerzési források: vásárlás, nemzetközi kiadványcsere, recenzíós példányok, fölőspéldányjegyzékek, ajándékok és hagyatékok, online források.
- b.) Dezideráta-nyilvántartás vezetése a külföldi és magyar szakfolyóiratok, a kötelepéldányok, valamint kiadói és terjesztői katalógusok és online források figyelése alapján.
- c.) Az OSZK általános olvasóterméből átvett könyvtártudományi és könyvtörténeti műveket hasonlítása, válogatott állományba vétele, a felesleg listával történő átadása a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálynak.
- d.) A fölőspéldányok kezelése: jegyzékeket készítése, felajánlás és hasznosítás ügyeinek intézése. A mások által közreadott jegyzékeket figyelemmel kísérése, válogatás.
- e.) A 2011-ben elkészített gyűjtőköri szabályzat módosításainak egyeztetése az OSZK-val.
- f.) Raktározási teendők ellátása.
- g.) Állományvédelmi teendők ellátása.

A KSK könyvgyűjteményének **kurrens és retrospektív gyarapodása** (összesen 150 kötet 392 eFt becsértékben), ajándékokból (120 kötet, 324 eFt, forrásai: OSZK kiadványtár, bekért könyvtári kiadású kötetek, Szinai Tivadarné, OSZK kiadványtári fölőspéldányok, Gutenberg

Iskola, 3K szerkesztősége, recenziós példányok a Könyvtári Figyelő számára, fölőspéldány-jegyzékről, az EMMI Könyvtári osztályától), hagyatékból (Somkuti Gabriella), kötelespéldányokból (24 kötet, 49 eFt) adódott. Nemzetközi cserében 3 kötetet (6 eFt), saját cserében 3 kötetet (13 eFt) kaptunk. Az időszaki kiadványok gyűjteménye vásárlás útján a megrendelt folyóiratokkal (58 cím), köztük csak elektronikusan elérhetőekkel bővült. Ezen a téren is számos ajándékba kapott cím érkezett be. A ProQuest Library Science szakmai adatbázisban további folyóiratok cikkeinek teljes szövegeihez férhettünk hozzá. A folyóiratok és az adatbázisok előfizetésének a költségei összesen 3.460.708 forintot tettek ki (ezen belül 131.855 forint a magyar folyóiratok és 3.328.853 a külföldi folyóiratok és adatbázis költsége).

Az állományból 2013-ban nem töröltünk **fölőspéldányokat**; a leltározás során ezekről jegyzék készül, törlésükre és felajánlásukra egy későbbi időpontban kerül sor.

Veztük a jobb anyagi lehetőségek esetén felhasználható **dezideráta-nyilvántartást**, mind a nyomtatott, mind az elektronikus dokumentumok esetében.

Folytattuk a különgyűjtemények (könyvtárismertető, ex librisek, fotók, plakátok stb.) rendezését. Működtettük az intézménytörténeti gyűjteményt (korábbi nevén az OSZK-múzeumot). Ebből a gyűjteményből tárgyakat adtunk kölcsön a Szinyei-kiállításához.

**Az OSZK általános olvasóterméből átvett könyvtártudományi és könyvtörténeti műveket** (összesen 715 kötetet) hasonlítottuk, kiválogattuk és jegyzékbe foglaltuk. Az OSZK-s nyilvántartások módosítása érdekében az átvételre kijelölt és a visszaadandó kötetek (327, illetve 388 darab) jegyzékét átadtuk a Gyarapítási és Állomány-nyilvántartó Osztálynak.

Elláttuk a **raktározási** és a legsürgősebb **állományvédelmi** teendőket.

### ***Nem vagy csak részben teljesült:***

A könyvgyűjtemény csak ajándékokból, hagyatékból gyarapodott, de költségvetési forrásból 2013-ban sem jutott rá.

A KSKZ **gyűjtőköri szabályzatát** elkészítettük és átadtuk az OSZK illetékeseinek. A szükséges egyeztetésre az illetékes gyűjteményfejlesztési igazgató távozása miatt nem került sor.

Sajnos dokumentumok kötésére a kötetek kapacitáshiánya miatt nem volt mód.

## **2. Állomány-nyilvántartás, feldolgozó munka, tartalmi feltárás**

- a.) A KSKZ gyűjteményébe kerülő dokumentumok **állományba vétele**, nyilvántartása, feldolgozása, jelzeteleése és olvasótermi elhelyezése. Az állomány-nyilvántartási táblázat vezetése.
- b.) A KSKZ **online katalógusának építése** a NEKTÁR rendszerben (könyvek, időszaki kiadványok, szakdolgozatok, egyéb dokumentumok), a könyvtörténeti virtuális katalógust is beleértve.
- c.) KSKZ **állományadatainak betöltése a MOKKA** adatbázisba.

- d.) A beérkezett dokumentumok **tárgyszavazása**.
- e.) A **Könyvtár- és tájékoztatástudományi teaurusz** gondozása, az új tárgyszavakat és a módosításokat átvezetése a HUMANUS Dictio adatbázisában.

Ami a **nyilvántartásokat** illeti: 582 javítás történt az állományfájlban, megtörtént a „tartalék” folyóirat-raktár rendezése (254 cím) és az olvasótermi folyóiratok (371 cím) áttekintése.

Az **online katalógus**ba 159 könyv, 5 új periodikum, 7 e-dokumentum és 203 szakdolgozat adatai kerültek be. Az előző évi költözés kapcsán az olvasótermi állományból raktárba helyezett 1901 kötet áthelyezése (lelőhely-adatainak módosítása) megtörtént a katalógusban.

A **MOKKA-ODR közös katalógus**ba beküldtük adatainkat, a szükséges javítások megtörténtek. A KSZK neve megjelent a választható források között.

A feldolgozott dokumentumok **tárgyi feltárása** folyamatosan zajlott. A **teauruszban** ebben az évben kisebb javításokat hajtottunk végre és az új tárgyszavakhoz anyagot gyűjtöttünk.

A keresés a MOKKA adatbázisban továbbra is problematikus, mert a KSZK-s tételeknél az OSZK jelenik meg szolgáltató helyként. Meg kell még oldani, hogy a dokumentumkérések ne az OSZK-hoz érkezzenek be, hanem jussanak el a KSZK-hoz, amely egyedi és önálló gyűjtemény és kölcsönző könyvtárként működik.

### **3. Analitikus feldolgozás, adatbázis-építés**

- a.) A HUMANUS adatbázis építése a könyvtörténet és a könyvtártudomány tudományterületek magyar és külföldi kurrens szakcikkeivel (kis mértékben retrospektív anyaggal), a vonatkozó tanulmánykötetek tanulmányainak analitikus feldolgozásával. A formai és tartalmi feldolgozás forrása: saját állomány, az OSZK állománya és távolról elérhető források.

A magyar könyvtártudományi szakcikkekből és tanulmányokból 1189 új tétellel gyarapodott a Humanus adatbázis; 70 további tételt vettünk át az Analitikus Feldolgozó Osztállyal együttműködve.

A külföldi könyvtártudományi anyag 440 tétellel bővült, ebből 289-hez tartozik szöveges összefoglaló (referátum vagy autoreferátum).

A magyar könyvtörténeti anyag 285 tételnyi gyarapodást jelentett; 157 további tétel átvételével.

### **4. Kiadványok előállítás, saját kiadványok terjesztése**

- a.) A **Könyvtári Figyelő** (KF) című negyedéves, országos lektorált szakfolyóirat nyomtatott és elektronikus verziójának **szerkesztése**; az archívum feltöltése; a KF weblapjának gondozása; a KF-fel kapcsolatos pályázatok menedzselése.
- b.) A **Könyvtári Figyelő terjesztése**, az előfizetések kezelése, a vonatkozó szerződések intézése.

- c.) A 2012 őszén készült **online használói felmérés** elemzésének elkészítése a Könyvtári Figyelő használatáról és fejlesztéséről.
- d.) Felkészülés a **Könyvtári Figyelő kizárólag online** közreadására, az erre vonatkozó terv elkészítése.
- e.) „A Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiájának” (kurrens nemzeti szakbibliográfia, félévente, elektronikus) szerkesztése és közreadása.
- f.) „A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtártörténeti szakirodalom 2012-ben” című éves bibliográfia összeállítása a Magyar Könyvszemle számára.
- g.) Részvétel az **e-könyves infotár** online szolgáltatás tartalmának szerkesztésében.

A **Könyvtári Figyelő** (KF) nyomtatott és elektronikus verziójának 2013-ban esedékes számai rendben megjelentek (2013/1.: április 12., 2013/2.: július 7., 2013/3.: október 8., 2013/4.: 2014. jan. 8.). A 2013. év adatai: 34 elméleti tanulmány (ebből 12 műhelytanulmány, 7 történeti visszatekintés), 14 hosszabb, a külföldi könyvtárügyet bemutató írás és 9 könyvismertetés készült el. A referáló rovat keretében az egyes számokban 73 (2013/1.), 69 (2.), 78 (3.) és 69 (4.), összesen 289 referátumot adtunk közre.

Az év folyamán 50 szerzője, közreműködője volt a folyóiratnak, közülük öten külföldiek, akik lapunk felkérésére publikáltak (három szlovén, egy román és egy norvég szerző); ezen kívül hét pályakezdőt és kutatásban érdekelt egyetemistát mutattunk be a Műhely rovatban (2013/2.: biblioterápia, 2013/3.: K2-es fejlesztések). A szerzők harmada egynél több alkalommal szerepelt a lapban az év folyamán.

Az NKA támogatás csökkentett összege miatt február folyamán visszaterveztük a benyújtott pályázatunkat.

A Könyvtári Figyelő használatáról, fogadtatásáról előző évben készített **online használói felmérés** eredményeit a 2013. évi 1. számban közzétettük.

A szerkesztőség részt vett a 2013. évi budapesti könyvfesztivál kerekasztal-beszélgetésén a szakfolyóiratok jövőjéről.

A honlapunkon és a Katalisten folyamatosan tájékoztatást, ízelítőt adtunk a frissen megjelent számokról.

A megújított szerkesztőbizottsággal levelezőlistán tartottuk a kapcsolatot, májusban – a magyar könyvtárosok világtalálkozójával egybekötve – személyes találkozón alakítottuk ki a KF stratégiai tervét és publikációs céljait.

A KF internetes megjelenését és archiválását gondozó szerkesztő cseréje zökkenőmentesen megoldódott. Felfrissítettük és pontosítottuk az EBSCO-val való kapcsolatunkat, amely az egyes számok szövegét térítés ellenében felhasználja adatbázisában.

A tárgyévi számok írásait címkefelhővel tesszük elérhetővé a honlapon. A KF honlapjának 2013. évi látogatottsági adatai: 18.736 látogatás, 11.372 egyedi látogató, 30.686 oldalmegtekintés, 26.669 egyedi oldalmegtekintés.

**Terjesztési adatok:** A KF-t 315 címre küldjük ki.

Dolgoztunk a kurrens KF **online közreadásának** tervén. Mivel időközben felmerült a folyóirat anyagának teljes visszamenőleges digitalizálása, erre összpontosítottunk.

A **Magyar Könyvtári Szakirodalom Bibliográfiájának** 2013-ban három, egy-egy félév szakirodalmát regisztráló MAKSZAB-számot tettünk közzé elektronikus kiadványként (2012/1. szám – 543 tétel, 2012/2. szám – 594 tétel, 2013/1. szám – 543 tétel). A bibliográfiát kiegészítő lapkivágat-gyűjteménybe 438 tételt (cikkmásolatot) vettünk fel.



A MAKSZAB weboldalát 2013-ban 846-an tekintették meg, az egyedi oldalmegtekintések száma 650 volt.

A Magyar Könyvszemle számára készített „**A magyar nyomda-, könyv-, sajtó- és könyvtár-történeti szakirodalom 2012-ben**” című éves bibliográfia nyomdai kéziratát határidőre leadtuk. Az analitikus tételek száma: 271, a monografikus tételek száma: 49.

Munkaterven kívül felmerült fel a Könyvtári Figyelő teljes ciklusának teljes szövegű digitalizálása egy külső cég bevonásával. Ezt elő is készítettük. Mivel a magyar szerzői jogi szabályozás jelenlegi előírásai nem teszik ezt lehetővé, az OSZK vezetőinek döntése alapján egyelőre nem került erre sor.

## 5. Olvasó- és tájékoztató szolgálat

- a.) Az EMMI Könyvtári Osztály, az Országos Széchényi Könyvtár, valamint a Könyvtári Intézet munkájának támogatása **szakirodalmi-tájékoztatási** és döntés-előkészítő szolgáltatásokkal, a külföldi szakmai trendek megismertetése **szakirodalmi szemlék** révén.
- b.) **Olvasóterem működtetése** heti 40 órában, esti és szombati olvasótermi ügyelet biztosítása.
- c.) Az ODR tagkönyvtárként **részvétel a könyvtárközi dokumentumszolgáltatásban**, az elektronikus dokumentumszolgáltatást is beleértve.
- d.) A **KSZK honlapjának szerkesztése**, interaktív (bővíthető, kommentálható, közösen szerkeszthető) összeállítások közzététele a szélesebb szakmát foglalkoztató kérdésekről.
- e.) Szóban, írásban, e-mailben és a honlap révén **tájékoztató szolgáltatások nyújtása** a legkülönbözőbb műfajokban. Igény esetén egyéni konzultációs lehetőség biztosítása.
- f.) A **Libinfo szolgáltatáshoz** beérkezett könyvtörténeti és könyvtártudományi kérdések megválaszolása.
- g.) Igény esetén **figyelőszolgáltatás** nyújtása a megrendelőknek a **külföldi szakirodalomról**.
- h.) Az olvasóteremben hely biztosítása a könyvtári tanóráknak és egyéb könyvtári rendezvényeknek. Csoportos **könyvtár- és adatbázis-használati bemutatók** szervezése. Az intézet tanfolyamaihoz kapcsolódva a KSZK szolgáltatásainak ismertetése.

Az EMMI Könyvtári Osztály, az Országos Széchényi Könyvtár, valamint a Könyvtári Intézet munkát **szakirodalmi-tájékoztatási** és döntés-előkészítő szolgáltatásokkal, a külföldi szakmai trendek megismertetése szakirodalmi szemlék révén segítettük (például háttér-anyagok készítésével részt vettünk az aktuális könyvtári stratégia előkészítésében, válogatást állítottunk össze a család-olvasás-könyvtár témáról, körképet a brit könyvtárügyről, bibliográfiát a nemzeti könyvtárak public relations tevékenységével foglalkozó publikációkról). Ebben a munkában alkalmanként az osztály több munkatársa is részt vett.

A KSZK **olvasóterme** heti 40 órában tartott nyitva (H: --, K: 9-17, Sze: 9-20, Cs: 9-17, P: 9-17, Szo: 9-14). Az ezzel járó esti, szombati és napközbeni ügyeleti teendőkből mindenki részt vesz. Az OSZK-val szoros együttműködésben működtetett olvasó- és tájékoztató szolgálat

tevékenységének legfontosabb adatai: a használók száma 1050 (ebből új, nálunk beiratkozott használó 86), a személyes könyvtárhasználatok száma 1843; ehhez még jelentős mennyiségű távhasználat (katalógus, MANCI és HUMANUS adatbázis, honlap) is járult. A kölcsönzött dokumentumok száma 2165, a helyben használt dokumentumok száma 5504 darab volt.

Az **ODR** tagjaként 24 kérést teljesítettünk. 11-et eredetiben, 12 kérést elektronikus formában, egyet nyomtatott másolatban.

A KSZK **honlapja** blogként működik, saját magunk szerkesztettük. A honlapon rendszeresen hírt adtunk újonnan megjelent kiadványainkról (például a KF aktuális számának megjelenése előtt a lap tartalmáról, illetve a referáló rovat alapján válogatást az érdekesebb cikkekről; ugyanezt a Katalisten is közzételve), gyarapodásunkról (könyvek és elektronikus források), új szolgáltatásainkról; meghirdettünk különböző rendezvényeket, konferenciákat, beszámoltunk magyarországi és külföldi szakmai hírekről és érdekességekről. A KSZK honlapja esetében 2013-ban a látogatások száma 6125 volt, az egyedi látogatók száma pedig 3159; az oldalmegtekintések száma 11.053, az egyedi oldalmegtekintéseké 9326.

A **tájékoztatási szolgáltatások** keretében mindösszesen 1020 kérdést válaszoltunk meg a legkülönbözőbb tájékoztatási műfajokban. Az aktuális külföldi szakmai trendekről előadások, bemutatók alkalmával és a KSZK honlapján közreadott posztokban is rendszeresen beszámoltunk. Közreműködtünk az e-könyves infotár tartalmának elkészítésében és a K2 rendezvényre készült e-könyv anyagának összeállításában.

2013 folyamán 75 könyvtörténeti és könyvtártudományi vonatkozású **Libinfo**-kérdésre válaszoltunk az országos szolgáltatás könyvtörténeti és könyvtártudományi referenseiként.

Elkészítettük a Könyvtári Intézet munkatársainak publikációs jegyzékét. Összeállítottuk a Könyvtári Intézet elhunyt munkatársainak (Fogarassy Miklós, Urbán László) és a Széchényi Ferenc emlékéremben részesült Rácz Ágnes életmű-bibliográfiáját.

Elkészítettük nemzetközi szervezetek (EBLIDA, IFLA) különböző dokumentumainak magyar fordítását és előmozdítottuk e fordítások közreadását honlapjukon.

Kb. 25 tétellel gyarapítottuk a KÖSZ elektronikus könyvtári szolgáltatásunkat.

A külföldi szakirodalom alapján **figyelőszolgáltatást** alkalmi jelleggel nyújtottunk, saját kezdeményezésre. A napi sajtófigyelési szolgáltatás az országos napilapok nyomtatott változatából folyamatosan zajlott.

Az év végén kísérleti jelleggel és a KSZK új szolgáltatásaként korszerűsítettük a könyvtári **eseményekről szóló tájékoztatást**, amely ezentúl a KSZK honlapjáról érhető el „Események az ország könyvtáraiban” címmel. Működtetését és a Könyvtári Intézet munkatársainak részvételét a KSZK koordinálja. Használati adatai (a december 12-i közzététel óta): oldalmegtekintések száma 162, egyedi oldalmegtekintés 134.

Csoportos **könyvtár- és adatbázis-használati bemutatók** keretében 2013-ban pécsi, szombathelyi és budapesti könyvtáros hallgatókat és a nyíregyházi és könyvtári intézeti

segédkönyvtáros hallgatókat (összesen 196 főt) fogadtunk könyvtárunkban 8 rendezvény keretében. Standdal vettünk részt az ELTE Könyvtári napján, és két fővel képviseltettük magunkat az OSZK múzeumi éjszakájának munkáiban a recepción.

## 6. Egyéb feladatok

- a.) **Könyvtáros hallgatók** fogadása szakmai gyakorlatra.
- b.) A Könyvtári Intézet **nemzetközi kapcsolatainak gondozása** (idegen nyelvű információk közvetítése, külföldi vendégek fogadása, könyvtárbemutató, adatszolgáltatás).

2013-ban egy BSc-hallgatót fogadtunk **szakmai gyakorlatra** (gyakorlata áthúzódik 2014-re). Egy, az OSZK-ban gyakorlatot teljesítő, Franciaországból érkezett könyvtáros hallgatónak bemutattuk a KSZK-t és szolgáltatásait.

A Könyvtári Intézet **nemzetközi kapcsolatai** keretében fogadtunk egy orosz oktatót, akivel megismertettük az OSZK, a Könyvtári Intézet és a KSZK tevékenységét. Jiří Travníček cseh kutatóval a visegrádi együttműködés lehetőségeiről tárgyaltunk az olvasáskutatás terén. Könyvtárunkba ellátogatott és ismertette szolgáltatásait a Scientific Knowledge Services svájci előfizetési cég képviselője. A határon túli magyar fiatal könyvtárosok egy csoportjának bemutatót tartottunk. Vendégül láttunk két litván könyvtárost a rigai és négy főt a szkopjei városi könyvtárból.

Részt vettünk és ketten előadást tartottunk a Könyvtárostanárok Egyesületének őszi rendezvényén a KSZK szolgáltatásairól az iskolai könyvtárosok számára, illetve az iskolai könyvtárak helyzetéről Európában.

Részt vettünk az állományvédelmi **bizottság** és a NEKTÁR alkalmazói tanács munkájában. Előbbi keretében a honvédelmi terv készítéséhez felmérést és javaslatot készítettünk (a KSZK vagyonmentési sorrendjének megállapítása érdekében) és összeállítottuk a KSZK állományvédelmi eszközigényét.

### **Kiemelt feladatok:**

1. A KSZK cédulakatalógusainak (könyvek) **retrospektív konverziója** a kidolgozott munkamenet alapján.
2. Folyamatos, részleges **leltározás**, amely a KSZK könyvállományára terjed ki. A leltározást egybekötése tervszerű **állományapasztással**.
3. A KSZK **időszaki kiadvány-anyagának feldolgozása** az AMICUS rekordjainak honosításával, illetve létrehozásával.

A **retrospektív konverzió** folyamatosan zajlik, 2013-ban közel 500 tétel készült el. (Több évig tartó munkáról van szó, amely tetemes előkészítő tevékenységgel jár. A rekordok átvétele vagy elkészítése a raktári katalógus és az Amicus adatbázis hasonlítása alapján történik. Az egyes tételeknél emellett gondoskodni kell az ETO-jelzetek tárgyszavakká alakításáról is).

A KSZK könyvállományának folyamatos, részleges **leltározása** keretében 2879 leltári egységet vettünk kézbe és ellenőriztünk. A leltári revízió aktuális eredményét rögzítettük az áll-

mány-nyilvántartási fájlban. A leltározás teszt jelleggel zajlott. Az állomány apasztására a tapasztalatok alapján a leltározás lezárása után kerül sor. A munkálatok közben előkészítettük a majdani törlési jegyzéket.

Az **időszaki kiadványok feldolgozása** során 29 rekord honosítására került sor, adatkiegészítésre pedig 262 alkalommal. A munkák előkészítéseképpen megtörtént a „tartalék” folyóirat-raktár rendezése (254 cím) és az olvasótermi folyóiratok (371 cím) áttekintése.

## 5. 2013-BAN KIEMELTEN KEZELT FELADATOK

---

### 5.1 Elektronikus kötelespéldányok kezelésével kapcsolatos feladatok

#### 5.1.1 Fizikai hordozón megjelent elektronikus kötelespéldányok

A **fizikai hordozókon megjelent elektronikus dokumentumokkal** kapcsolatos feladatokat lásd az alábbi pontokban:

##### 3.1.2.2.1 Kötelespéldány Szolgálat (állandó feladatok)

1. A beszolgáltatott kötelespéldányok átvétele, feldolgozása, nyilvántartása és elosztása a kötelespéldányra jogosult könyvtárak között; a könyvsoron indított művek (könyv, hangoskönyv, DVD-ROM, CD-ROM stb.) elosztásának rögzítése az Amicus integrált rendszer Köteles (B13-as) nézetében.

##### 3.1.2.2.2 Magyar ISBN és ISMN Iroda (Állandó feladatok)

4. Részvétel az OSZK Digitális Könyvtár (DK) munkájában: a kiadói regisztrációk ellenőrzése, a kiadók tájékoztatása; a DK-ban érkezett, ISBN-es vagy ISMN-es dokumentumok feldolgozása.

##### 3.2.4.1 A Törzsgyűjteménybe kerülő dokumentumok feldolgozása (Alapfeladatok)

A kurrens, illetve a retrospektív beszerzésből érkező törzsgyűjteményi dokumentumok (könyvek, időszaki kiadványok, elektronikus dokumentumok) feldolgozása az online katalógus számára; ennek során a kötelespéldányként beszolgáltatott, illetve egyéb módon beszerzett kiadványok formai és tartalmi feltárása a NEKTÁR adatbázisban; a formai és tartalmi feltárás folyamatának folyamatos korszerűsítése, az egyszerűsítési törekvéseknek megfelelő módosítása, a változó gyakorlat rögzítése házi szabályzatokban.

### 5.1.2 Online elektronikus kötelezpéldányok

1. A beszołgáltatott online elektronikus kötelezpéldányok **feltöltése a Digitális Könyvtárba**.
2. Az online elektronikus kötelezpéldányok **feldołgozása**.  
*A betöltés és a feldołgozás folyamatos, annak ellenére, hogy az év során jelentős, mintegy 50%-os növekedést tapasztaltunk a beszołgáltatási kedvben.*
3. Az online elektronikus kötelezpéldányokkal kapcsolatban megfogalmazott új, a felhasználók és a könyvpiac szereplőinek érdekei között hangsúlyt teremtő szolgáltatási politika átültetése a gyakorlatba. Az ehhez szükséges **informatikai infrastruktúra megtervezése**.  
*A feladat teljesítése az ELDORADO projekt keretében történt meg.*
4. **Kapcsolatépítés és -fenntartás a könyvkiadói iparág érintettjeivel** az online elektronikus kötelezpéldányok folyamatos, gördülékeny beszołgáltatását elősegítendő.  
*Ezen a területen jelentős előrelépés történt. Kiváló kapcsolatokat sikerült kiépíteni a kiadói szféra egyes szereplőivel többek között az ELDORADO projekt kapcsán. Azon felül, hogy nagy mértékben növekedett a digitális kötelezpéldányok beszołgáltatására vonatkozó hajlandóság, új együttműködési területek kerültek előtérbe, így pl. a digitális tartalmak jogtisza szolgáltatásához szükséges adatforrások egységesítése vonatkozásában. Fontos előrelépést jelentett ugyancsak, hogy a nemzetközi ajánlásokkal és gyakorlattal összhangban konkrétan meghatároztuk és közzé tettük az OSZK-nak az elektronikus kötelezpéldányokra vonatkozó szolgáltatási politikáját.*

### 5.2 A Könyvtári Intézet részvétele a könyvtári stratégia elkészítésében

1. **Aktív részvétel a 2014-ban kezdődő új stratégiai időszak tervezésében** (források elemzése, külföldi gyakorlat áttekintése, helyzetjelentés készítése; javaslatok, döntéselőkészítő anyagok összeállítása).
2. A **2014-2019-es könyvtári stratégiát előkészítő tevékenységek folytatása**. Előkészítő tanulmányok készítése, munkabizottságok munkájának támogatása.  
*Az EMMI Könyvtári és Levéltári Osztályának felkérésére, velük szoros együttműködésben a Könyvtári Intézet részt vett a 2014-2019 országos könyvtári stratégia kidołgozásának előkészítésében.*

## 6. PÁLYÁZATI TEVÉKENYSÉG (HAZAI ÉS UNIÓS FORRÁSÚ) ÉS FEJLESZTÉSI TERVEK 2013-BAN

### Aktuális pályázatok 2013-ban

A pályázat megnevezése	Pályázott összeg (Ft)	Elyert összeg (Ft)	Támogató	A program kezdete-vége
KönyvTÁRlat program megvalósítása – Bónusz: Bűnök és szenvedélyek ciklus lezárása	470.000	400.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2014.05.01- 2014.06.30
Jékely Kamarakiállítás és kapcsolódó rendezvényes megvalósítása	620.000	400.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.10.21- 2014.03.30
A magyarországi nyomdászattörténet képeskönyve c. kötet megjelentetése	1.635.000	1.000.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.12.01- 2014.12.31
Források és hagyományképek c. könyv megjelentetése	1.280.000	700.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.12.01- 2014.01.31
Az Országos Széchényi Könyvtár egykori első világháborús gyűjteményes c. könyv megjelentetése	650.000	500.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.12.01- 2014.12.31
A Könyvtári Figyelő c. folyóirat 2014. évi 4 számának megjelentetése	4.384.500	2.000.000	NKA Folyóirat-kiadás Kollégiuma	2014.01.01- 2014.12.31
A Könyv, Könyvtár, Könyvtáros c. folyóirat 2014. évi 12 számának megjelentetése	4.392.526	2.500.000	NKA Folyóirat-kiadás Kollégiuma	2014.01.01- 2014.12.31
A Könyv.művészet/Colophone.arte – Irodalom az olasz kortárs képzőművészetben c. kiállítás katalógusának elkészítése és a Genezistól Dantéig c. kiállítás megvalósítása	1.000.000	1.000.000	NKA Miniszteri - egyéb	2013.03.01- 2013.09.13
Az Országos Széchényi Könyvtár restaurátor műhelye tevékenységéhez szükséges szakmai anyagok és eszközök beszerzése	984.538	800.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.11.01- 2014.09-30
A gyűjtemények védelmét szolgáló eszközök beszerzése	1.708.055	527.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.11.01- 2014.09-30
Muzeális értékű gyűjtemények védelme, állományvédelem	2.485.000	1.835.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.10.30- 2014.09-30
A Clevelandi Magyar Társaság által adományozott dokumentum-együttes megvásárlása	1.570.000	1.570.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.11.01- 2014.12.31
Filmgyári Capriccio II. Színészek, színésznők c. fotókiállítás megrendezése	1.300.000	1.300.000	NKA Miniszteri - egyéb	2013.09.30- 2014.02.28

## Teljesítményértékelő lap 2013. – Országos Széchényi Könyvtár

Mercurius és Bulletin 2013 c. évkönyvek megjelentetése	990.000	-	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	-
Magyar könyvtártörténeti kronológia 4. kötet megjelentetése	999.950	999.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.11.05- 2014.03.31
A Régi Magyar Könyvtár I. digitalizálása és internetes megjelentetésének II. üteme	5.000.000	5.000.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2013.10.30- 2014.09.30
KönyvTÁrlat 3. rendezvénysorozat	2.925.000	2.500.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.09.02- 2014.04.26
Botka Ferencné Lakatos Éva: A magyar sajtótörténet válogatott bibliográfiája 4-5. kötetének kiadása	1.450.000	1.000.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.05.02- 2014.02.15
Zsupán Edina (szerk): Die Herzog August's Corvinen c. kétnyelvű kiadvány megjelentetése (angol, német)	2.700.000	2.500.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.05.02- 2013.12.31
Bibliotheca Scientiae et artis IV. esemény és narratíva c. kiadvány megjelentetése	1.150.000	900.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013-.05.02- 2013.11.30
Weöres Sándor jubileumi rendezvénysorozat és kiállítás megvalósítása	3.450.000	3.450.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.06.01- 2013.12.31
Örmény kultúra és társadalom c. nemzetközi konferencia megrendezése és kapcsolódó tanulmánykötet, kiállítási katalógus kiadása	5.880.000	5.880.000	NKA Miniszteri - egyéb	2013.02.01- 2013.09.15
Könyvtári Figyelő c. folyóirat 2013. évi 4 számának megjelentetése, online archiválása (2012-ben benyújtott)	4.650.000	4.000.000	NKA Folyóirat-kiadás Kollégiuma	2013.03.31- 2013.12.31
Könyv, Könyvtár, Könyvtáros c. folyóirat 2013. évi 12 számának megjelentetése (2012-ben benyújtott)	4.574.000	4.000.000	NKA Folyóirat-kiadás Kollégiuma	2013.01.01- 2013.12.31
A Bibliotheca Scientiae et Artis 3. kötetének megjelentetése (2012-ben benyújtott)	1.450.000	1.000.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.01.01- 2013.09.30
Villanyolvasás, villanykönyv - technológiai újdonságok az olvasás szolgálatában szakmai programja (2012-ben benyújtott)	320.000	300.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.02.07- 2013.09.26
KönyvTÁrlat II. folytatás (2012-ben benyújtott)	1.342.570	1.000.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.03.01- 2013.09.30
Barokk termi előadások programjai (2012-ben benyújtott)	239.300	239.000	NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiuma	2013.04.05- 2013.10.11
Bánfy Szilvia – V. Ecsedi Judit: A magyarországi nyomdászattörténet képeskönyve munkacímű könyv megjelentetése (2012-ben benyújtott) – <b>nem valósítottuk</b>	2.100.000	800.000	NKA Könyvkiadás Kollégiuma	2013.01.01- 2013.10.01

<b>meg a támogatási összeg miatt</b>				
A Régi Magyar Könyvtár I. digitalizálása és internetes megjelenése (2012-ben benyújtott)	10.000.000	5.000.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2012.10.30- 2013.09.30
A Széchényi Könyvtár törzsgyűjteményében előforduló possessorok c. kiadvány előkészítése (2012-ben benyújtott)	500.000	500.000	NKA Közgyűjtemények Kollégiuma	2012.10.30- 2013.12.31

## 1. **ELDORADO** (Országos Elektronikus Dokumentumküldő Rendszer)

### a.) A **projekt gondozása**, valamint az ezzel kapcsolatos feladatok végzése

- rendszerterv elkészítésének irányítása
- munkafolyamat-tervezés
- az OEDR partnerkönyvtári rendszer kialakításának irányítása
- partnerkapcsolatok kiépítése a kiadókkal, jogkezelőkkel
- üzleti modell kidolgozásának irányítása

### b.) **Szakértői tevékenység** végzése az Országos Dokumentumellátó Rendszer szolgáltatásainak és adattartalmának mennyiségi és minőségi továbbfejlesztése érdekében (MKDNY, ODR/OEDR integráció).

*Összel sikeresen lezárult az Elektronikus Dokumentumküldés Országos Rendszere, Adatbázisa és Dokumentumtára létrehozására kiírt nyílt közbeszerzési eljárás, így – október 17-én – sor kerülhetett a nyertes céggel való szerződéskötésre. A komplex szolgáltatási rendszer kialakítása reményeink szerint lehetőséget biztosít majd arra, hogy a szerzői jogi védelem alól kikerült dokumentumok mellett a szerzői joggal védett dokumentumok legális szolgáltatása is megvalósulhasson, ezáltal kiépüljön az elektronikus dokumentumküldés országos rendszere. A projekt egyik fontos hozadéka a szolgáltatás megvalósítása körül körvonalazódó, példa nélküli együttműködés, amely a könyvtári rendszer tagjain kívül kiterjed a versenyszféra érintett szereplőire.*

*Kiváló kapcsolatokat sikerült kiépíteni a kiadói szféra egyes szereplőivel többek között az ELDORADO projekt kapcsán. Azon felül, hogy nagy mértékben növekedett a digitális kötelese példányok beszolgáltatására vonatkozó hajlandóság, új együttműködési területek kerültek előtérbe, így pl. a digitális tartalmak jogtiszta szolgáltatásához szükséges adatforrások egységesítése vonatkozásában. Fontos előrelépést jelentett ugyancsak, hogy a nemzetközi ajánlásokkal és gyakorlattal összhangban konkrétan meghatároztuk és közzé tettük az OSZK-nak az elektronikus kötelese példányokra vonatkozó szolgáltatási politikáját.*

### c.) ELDORADO rendszer megvalósításához szükséges **infrastruktúra biztosítása**.

*Az ELDORADO rendszerhez a hardver eszközök beszerzése megtörtént. Jelenleg a szállító által kért szoftver környezet kialakítását végezzük.*

## 2. **Nemzetközi pályázatokban részvétel**, a futó projektek (EoD, Linked Heritage) feladatainak végrehajtása.

*A nemzetközi projekteken sikeresen részt vettünk, ebben az évben lezárult a Linked Heritage, amelynek elszámolása folyamatban van (az OSZK már minden szükséges dokumen-*



tumot leadott, és az EU részéről nem érkezett hiánypótlási kérés vagy kifogás.) Jelen pillanatban egy projektünk (Civic Epistemologies) van elbírálás alatt.

3. **ENUMERATE** projekt. Nemzeti koordinátorként részvétel a projektben. A kvalitatív vizsgálat hazánkra vonatkozó felmérésének elvégzése.

*Az ENUMERATE projektben a nemzeti koordinátori feladatokat dr. Tóth Máté látja el. Tevékenysége:*

- *A hazai intézmények kvantitatív és kvalitatív vizsgálatban való részvételének koordinálása. Kapcsolattartás a hazai kulturális örökség intézményekkel.*
- *Részvétel a bécsi összkonzorciumi ülésen 2013 júniusában.*
- *Részvétel a luxemburgi ENUMERATE beszámoló ülésen 2013 áprilisában.*
- *Részvétel az Európai Bizottság digitalizálásról szóló tagállami szakértői ülésén 2013 novemberében.*
- *Az ENUMERATE projekt eredményeinek bemutatása hazai fórumokon. Tóth Máté: Az Enumerate projekt = Networkshop 2013. március 26-28.; Tóth Máté: Az Enumerate projekt = Etnográfus szakmai nap, 2013. október 10. Miskolc – Mályi.*

4. A kulturális szakemberek továbbképzését támogató nyertes pályázat végrehajtása (TÁMOP-3.2.12-12/1/KMR-2012-0022).

*A támogatási szerződés 2013. ápr. 24-én történt aláírása után elkezdődött a tervezett képzések megrendelésének előkészítése, kapcsolatfelvétel a képzőintézményekkel. Néhány szakmai tanfolyamot meg tudunk rendelni, ám az OKJ-s képzések átalakítása, tanfolyamok és képzőhelyek megszűnése, akkreditált tanfolyamok meghiúsulása a jelentkezők alacsony száma miatt év végére kétségessé tették a pályázat sikeres megvalósíthatóságát.*

## 6.1 Pályázati tervek

1. **A 2013. év legfontosabb projektje: 497 millió forintos informatikai projekt**

Az OSZK-ban hosszú évek óta egyáltalán nem volt lehetőség az informatikai infrastruktúra fejlesztésére: a géppark átlagosan 6-8 éves, valamint az elavuló, szigetszerűen fejlesztett korábbi szoftverek egyre kevésbé alkalmasak a felhasználók gyors kiszolgálására, a nagy mennyiségű digitalizálásra, ill. az ehhez kapcsolódó korszerű, bevételt is termelő szolgáltatások bevezetésére.

A helyzet javítása érdekében az **OSZK 2012-ben két pályázatot is beadott ÁROP-1.A.4 és EKOP-2.A.2. kiírásokra, 100 illetve 397 millió forintos összeggel.**

**Jelenleg a két korábbi pályázatból összevont (497 milliós) fejlesztési program az NFM (és a KIM) által támogatott projekt az idei kormányzati költségvetési tartalékból, amelyhez az NFM már megküldte az EMMI részére a kormány előterjesztést.**

**Az EMMI támogatása és egy pozitív kormány döntés esetén az alábbi program valósulhatna meg:**

- A nemzeti könyvtár szolgáltatásainak és szolgáltatási infrastruktúrájának fejlesztése annak érdekében, hogy **hatékonyabban legyen képes ellátni alapfeladatát, a kulturális közvagyon közkinccsé tételét, kiemelten** a digitalizálás és elektronikus publikálás területén.
- Ennek érdekében olyan informatikai fejlesztést kíván megvalósítani, amely a felhasználói igényekhez igazodva, továbbfejleszti az OSZK által **üzemeltetett elektronikus szolgáltatásokat**. Ehhez nélkülözhetetlen a jelenleg szigetszerűen működő **katalógus rendszerek egységesítése**, az **integrált könyvtári szolgáltató rendszer** bevezetése, s ennek részeként a magyar és nemzetközi formátumok közötti **automatikus konverzió** biztosítása, a permanens azonosítók használata; Mindez egyben a közös európai könyvtárban, az **Europeanában** való megfelelő magyar jelenlét alapvető feltétele is. **Szükséges továbbá** a szintén széttagolt **e-könyvtári szolgáltatások integrációja** és fejlesztése, egységes rendszerbe foglalása.
- A fenti célok mentén a projektben megvalósításra kerül az ún. **Nemzeti Névtér** nyilvántartás, amely kiemelten szolgálja a nemzeti kulturális vagyon láthatóságát a világhálón, illetve a magyar vonatkozású gyűjtemények virtuális összekapcsolását.
- Megtörténik továbbá a **Nemzetközi Kiadvány-azonosító Nyilvántartás adattisztítása**, a kiemelt fontosságú nyilvántartások (**ISBN, ISSN, ISMN**) hibáinak és hiányosságainak javítása, az adatminőség növelése.

**Összességében a fejlesztés:**

- lehetővé tenné a **nemzeti könyvtár alapfeladatainak korszerű ellátását, szolgáltatásainak bővítését**,
- jelentős kihatással lenne az **ország teljes könyvtári rendszerére**, és
- a **könyvpiaci szereplők** tevékenységre,
- valamint lehetővé tenné a **nemzetközi rendszerekhez** való kapcsolódásunkat, illetve Európai Unió kötelezettségeink teljesítését.

*A benyújtott pályázatok elutasításra kerültek.*

2. Folyamatosan keressük az **épülethez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztési lehetőségeket** (elektromos hálózat, a fűtési/hűtési rendszer korszerűsítése stb.)
  - Határidő: 2013. december 31. (folyamatos)
  - Felelős: Hidas István
  - Költség: nincs
3. Programjaink megvalósításához **pályázatokat nyújtunk be az NKA-hoz, az OTKA-hoz** és figyelemmel kísérik a **nemzetközi pályázati lehetőségeket** is.

*A pályázatok benyújtása a pályázati kiírásoktól függően folyamatosan történik.*

## 7. INTÉZMÉNYI TEREK / ÉPÜLETEK INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEI 2013-BAN

1. Az OSZK „Épület üzemeltetési feladatok ellátása” címen a 2013. évi költségvetésében 60 MFt-os keretet kapott, amelyet az alábbi karbantartásokra/felújításokra fordít:

Megnevezés	Éves átlagos költség	2013. évi valós költség
<b>LIFT</b>		
15 db felvonó	3.500.000	2.511.150
<b>TELELIFT</b>		
hálózat felújítása	500.000	50.000
motorok, kocsik felújítása	500.000	30.000
<b>Fűtési hálózat</b>		
hőcserélők nyomáspróbája, javítása	1.000.000	645.000
hálózat javítás	8.000.000	390.000
szervizek, elzárók, szivattyúk	2.000.000	25.000
hőleadók	1.000.000	118.000
<b>Hűtési hálózat</b>		
hálózat	2.000.000	-
szervizek, elzárók	800.000	-
<b>víz-csatorna</b>		
csőrendszerek	5.000.000	398.000
szervizek	500.000	130.000
szaniter berendezések, csaptelepek	3.500.000	56.500
<b>Tűzivíz hálózat</b>		
csőhálózat	500.000	-
szervizek, csapok	1.200.000	-
<b>Szellőző és klímagépek</b>		
hálózat tisztítás, javítás	1.000.000	-
hajtómotorok, ventilátorok	1.600.000	2.874.800
szűrők	1.000.000	450.000
vezérlő és szabályozó szekrények	1.500.000	585.300
elzáró és szabályozó szerelvények	1.200.000	-
<b>Elektromos hálózat</b>		
vezeték rendszer	3.000.000	90.000
armatúrák, fényforrások	5.000.000	601.000
<b>Építőmesteri munka</b>		
<b>belső</b>		
festés	5.000.000	2.200.000
hideg- és melegburkolás	3.000.000	189.000

<b>külső</b>		
homlokzat	10.000.000	5.145.685
vas és üvegajtók	2.000.000	68.000
lépcsők járda	2.500.000	-
tetőszerkezet	2.000.000	-
<b>Éves karbantartás minimum</b>	<b>68.800.000</b>	

2. Amennyiben sikerül szponzort találnunk, a tavaly kiürített **VIII. emeleten** kialakítunk egy **konferenciatermet**, amely a jövőben nemcsak az OSZK rendezvényszervezési lehetőségeit növeli, de jelentős bevételi forrásként is szolgálhat.

*Elkészültek a kiviteli tervek, de a finanszírozást végül nem sikerült megoldani.*

Budapest, 2014. január 29.

  
 dr. Szemerei Péter  
 mb. főigazgató

